

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

امکان سنجی مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی

معصومه قارون

PARANDCO

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

مجری : معصومه قارون

مشاور : دکتر غلامعلی فرجادی

ناظر: دکتر فرخ مصطفوی

همکاران اصلی :

دکتر مقداد میرابی ، پریوش اسدی ، شبنم عسکری ، ایمان جبلی ، حسین سمیعی ، سجاد شجاعی .

همکاران دستگاهی :

دکتر سید مصطفی رضوی ، معاون حقوقی و پارلمانی وزارت اقتصاد و دارایی

دکتر حسین مشیری تبریزی ، مدیر کل دفتر آمار و محاسبات اقتصادی اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی

دکتر بهروز انتظاری ، مدیر کل دفتر برنامه ریزی و توسعه سیستم های صندوق بازنشستگی

دکتر محمد رضا رستمی ، مدیر کل دفتر مطالعات رفاه اجتماعی وزارت کار ، تعاون و رفاه اجتماعی

خانم ندا شهگیری : مدیر روبربط بین الملل دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران

تاریخ: مرداد ۱۳۹۶

ناشر : مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات

مقدمه.....	۱۴
بیان مسأله.....	۱۴
اهداف طرح.....	۱۵
سؤالات تحقیق.....	۱۶
روش تحقیق.....	۱۶
جامعه آماری و حوزه پژوهش.....	۱۸
روش گرد آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات.....	۱۸

فصل دوم :پیشینه پژوهش

تعاریف و مفاهیم.....	۲۱
مبانی نظری.....	۲۱
پیشینه تجربی.....	۲۲
پیشینه پژوهش در ایران.....	۲۸

خلاصه و نتیجه گیری..... ۲۹

فصل سوم: روش پژوهش و الگوی مفهومی

مقدمه..... ۳۴

۱..... مازول های نقشه تعقیب ۳۴

۱-۱ ذینفعان..... ۳۴

۱-۱-۱ سیاست گذاران و برنامه ریزان حوزه اشتغال و بازار کار..... ۳۴

۱-۱-۲ برنامه ریزان آموزشی و درسی دانشگاهی..... ۳۷

۱-۱-۳ متقاضیان آموزش های دانشگاهی..... ۳۹

۱-۱-۴ کارفرمایان..... ۳۹

۱-۱-۵ مراکز پژوهشی و شبکه های تخصصی..... ۴۰

۱-۲ الزامات قانونی..... ۴۰

۱-۳ حمایت های مالی..... ۴۰

۱-۴ متغیر ها و پرسشنامه..... ۴۱

۱-۴ جامعه آماری..... ۴۲

۱-۵ برش های زمانی..... ۴۲

۱-۶ کوهورت واحد یا ترکیبی..... ۴۴

۱-۷ نوع پیمایش (مقطعی یا تابلویی)..... ۴۴

۱-۸	اتفاقی یا منظم.....	۴۴
۱-۹	تمام شماری یا نمونه گیری.....	۴۴
۱-۱۰	شیوه یا رویکرد پیمایش (متمرکز ، غیر متمرکز).....	۴۵
۱-۱۱	زمان یا فرصت اشتغال.....	۴۸
۱-۱۲	شیوه جمع آوری داده ها.....	۴۸
۱-۱۳	شیوه تماس با دانش آموختگان.....	۴۸
۱-۱۴	سازماندهی و همکاران.....	۴۸
۲	منابع اطلاعاتی.....	۴۹
۲-۱	داده های ثبتي و سازمانی.....	۴۹
۲-۲	پایگاههای آماری موجود.....	۵۰
۲-۲-۱	سازمان ها و نهاد های دولتي و نیمه دولتي.....	۵۰
۵	صندوق بازنشستگی http://www.cspf.ir	۵۸
۲-۲-۲	سازمان ها و نهاد های غیر دولتي.....	۶۰
۲-۲-۳	سایت های دانشگاهی.....	۶۶
۲-۳	دیدگاه خبرگان و مسئولان.....	۷۲
۳	گزارش گیری و مستند سازی.....	۷۲
۳-۱	جدول ثبت وقایع.....	۷۲
۳-۲	نقشه های مسیر اشتغال.....	۷۳

فصل چهارم

شبکه پیمایش و اجرای آزمایشی

مقدمه.....	۷۷
۱ فرایندهای پیمایش.....	۷۷
۱-۱ فرایند متمرکز	۷۷
۱-۲ فرایند غیر متمرکز	۷۷
۱-۳ فرایند ثبتي - سازمانی	۷۸
۲ اجرای آزمایشی فرایندها.....	۷۹
۱-۲ نتایج اجرای آزمایشی فرایند متمرکز.....	۷۹
۲-۱-۱ نتایج پیمایش دانش آموختگان کارشناسی	۸۰
۲-۱-۲ نتایج پیمایش دانش آموختگان دکتری	۱۱۳
۲-۲ اجرای آزمایشی فرایند ثبتي - سازمانی.....	۱۴۹
۳-۲ اجرای آزمایشی فرایند غیر متمرکز.....	۱۵۲

پیش گفتار

سرمایه های انسانی کلیدی ترین عامل توسعه شناخته می شوند که در صورت بهره گیری کارآمد آنها در فرایند های اقتصادی اجتماعی ، تحول اساسی در کشور ایجاد کرده و مسیر حرکت به سمت توسعه پایدار را هموار و تضمین می کند. با محدود شدن فرصت های شغلی و گسترش بیکاری دانش آموختگان آموزش عالی و بروز چالش های جدی در بازار کار نیروی متخصص ، نه تنها مسیر توسعه کشور کند و ناهموار شده بلکه تردید های جدی در مورد کارکرد نظام آموزش عالی نیز ایجاد کرده است . فراهم نبودن ساز و کارهای اشتغال دانش آموختگان در مشاغل تخصصی ، گسترش بی رویه مراکز آموزش عالی در دهه اخیر ، منطبق نبودن آموخته ها با نیاز های تخصصی مشاغل ، آموزش مازاد بر نیاز افراد شاغل (Over- education) به دلایل ارتقای شغلی ناکارآمد و بسیاری دیگر از مسائل موجب تشدید بیکاری متخصصان ، انحراف نظام آموزش عالی (و حتی نظام آموزش متوسطه) از روند توسعه شده و کارکرد نظام های آموزش رسمی و غیر رسمی ، حتی آموزش های عملی ، کاربردی و حرفه ای را با چالش هویت و انحراف در مأموریت مواجه ساخته است.

مسائل فوق منجر به این شد که یکی از محور های اصلی برنامه ششم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور به موضوع تناسب اشتغال و تحصیل اختصاص داده شود و اقدامات اساسی برای رفع این چالش در دستور کار قرار گیرد. مطابق بند ۷۸ سیاستهای کلی ابلاغی برنامه ششم توسعه، تنظیم رابطه متقابل تحصیل با اشتغال و متناسب سازی سطوح و رشته های تحصیلی ، از ضروریات توسعه علم و فناوری است. پیرو مباحث مطرح شده در کارگروه آموزش عالی برنامه ششم ، ضرورت ایجاد نظام مستمر ارزیابی و توسعه منابع انسانی کشور، بعنوان یکی از ارکان اصلی و مهم توسعه پایدار و توسعه مبتنی بر دانش تشخیص داده شد که مهمترین بخش یا زیرمجموعه این نظام ارزیابی ، جمع آوری و تولید داده های آماری مستمر از وضعیت منابع انسانی است. به همین منظور پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان ضروری تشخیص داده شد. به این ترتیب برای نیل به هدف توسعه اشتغال و راهبرد اساسی تناسب اشتغال و تحصیل ، سیاست استفاده از نظام یکپارچه جمع آوری ، پردازش و نشر مستمر اطلاعات بازار کار در برنامه ششم توسعه لحاظ شد که برای تحقق این سیاست ، اقدام اساسی طراحی و استقرار نظام جامع پیگیری وضعیت اشتغال دانش آموختگان در دستور کار برنامه قرار گرفت. از آنجا که موضوع اشتغال دانش آموختگان و مسائل بازار کار از موضوعات تخصصی پژوهشی مؤسسه در دهه های قبل بوده و به جرات می توان گفت که چالش های کنونی بازار کار متخصصان در مطالعات یک الی دو دهه قبل مؤسسه بررسی و پیامد های برخی روند های شکل گرفته هشدار داده شده بود ، اجرای طرح مطالعاتی تدوین الگوی پیمایش یا رصد دانش آموختگان در بازار کار (Trace Study) در دستور کار مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی قرار گرفت. بنا به تشخیص کارشناسی مؤسسه از مسائل روز آموزش عالی ، تدوین

پیشنهادیه این طرح از قبل از تشکیل کارگروه های تدوین برنامه ششم آغاز شده بود و در نتیجه تدوین الگوی مفهومی طرح از آبان ماه ۱۳۹۴ آغاز شد .

در بررسی تجارب سایر کشورها از اجرای این طرح معلوم شد که روش اجرای طرح های مطالعات تعقیبی ، شامل دو جنبه اصلی است: چارچوب مفهومی و فرایند کامل اجرایی. در تدوین چارچوب مفهومی ، ابتدا سازمان پیمایش طراحی می شود که شامل فعالیت های آماده سازی نقشه تعقیب ، شناسایی گلوگاه های اساسی و مهم جهت ردیابی ، تعیین نهاد ها و سازمان های همکار و تعیین روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاههای آماری ، انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری) است. سپس فرایند اجرای پیمایش آغاز می شود که شامل جمع آوری و پردازش داده ها و تولید اطلاعات ، تحلیل آماری + و گزارش نویسی است . این مرحله پیمایش های مستمری را در بر می گیرد که در آن به روز کردن پایگاهها ، آدرس ها و شماره های تماس فارغ التحصیلان و هرگونه امور اجرایی و هماهنگی بطور مرتب تجدید می شود. با توجه به اینکه این طرح برای اولین بار در ایران اجرا می شود، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، اجرای فاز اول یعنی تدوین چارچوب مفهومی و اجرای یک مرحله آزمایشی از فاز دوم را در دستور کار قرار داد .

برای تدوین چارچوب مفهومی ، پنل (نشست) تخصصی از صاحب نظران و نمایندگان دانشگاه هدف (برای اجرای آزمایشی) و دستگاههای اجرایی مرتبط ، در دو مرحله برگزار شد و بر اساس جمع بندی نظرات مطرح شده در دو نشست و با مراجعه به سوابق طرح در سطح بین المللی نقشه پیمایش یعنی مسیر تعقیب و گلوگاه های اساسی و مهم جهت ردیابی ، نهاد ها و سازمان های همکار ، روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاههای آماری ، انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری) تدوین شد.

در این الگوی مفهومی ، اگر صرفا به شیوه های اقدام در سطح بین المللی اکتفا شود ، محور اصلی پیمایش دانشگاه است . دانشگاهها با هدف سنجش کارایی بیرونی ، و در معرض گذاشتن نمود های آن ، جذب دانشجو و جذب منابع از ذینفعان خود ، بطور مرتب وضعیت اشتغال دانش اموختگان خود را رصد کرده و نتایج آن را در معرض آگاهی عموم قرار می دهند . در این پیمایش ها که با هدف شناسایی نیاز های تخصصی و گرفتن بازخورد لازم برای بهبود برنامه ای آموزشی و درسی صورت می گرد ، پرسشنامه های تفصیلی هدفمند و طراحی شده بر اساس اصول علمی برای دانش اموختگان ارسال می شود و نتایج آن در قالب گزارش های تحلیل و نقشه های مخصوص برای استفاده آماده می شود. این کارکرد در یک نظام رقابتی الزامی بوده و در واقع به منزله رگ حیات دانشگاه است . لذا اگر چه ممکن است نهاد های سیاست گذار و ارزشیابی کننده ، شاخص هایی از

وضعیت اشتغال دانش آموختگان را در فرایند ارزیابی و حمایت دخالت دهند ولی بدلیل رقابتی بودن فضای عملکرد مؤسسات آموزش عالی ، تداوم فعالیت ها و بقای یک مؤسسه در حفظ موقعیت خود در بین رقبا است که این نیز مستلزم رصد کیفیت محصولات تولیدی و خدمات ارائه شده به مشتریان اعم از حقیقی و حقوقی است.

نظام آموزش عالی ایران از این منظر تفاوت اساسی با سایر کشورها دارد و سازو کار های تأمین مالی به نحوی است که بخش عمده منابع جذب شده بر اساس کارکرد فعلی و روند گذشته است و دانشگاه کمتر احساس نیاز می کند که به رصد دانش آموختگان خود بپردازد. لذا در ایران و آن هم برای اولین بار نمی توان صرفا به اقدام مبتکرانه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی متکی بود.

اقداماتی که در جریان طرح برای اجرای آزمایشی پیمایش دانش آموختگان در یک دانشگاه جامع تراز اول انجام شد همین اصل را اثبات کرد. به این ترتیب که پس از برگزاری نشست تخصصی اول و جمع بندی مباحث و نهایی کردن پرسشنامه ، مقرر شد با هماهنگی دانشگاه پالیوت ، نشست تخصصی دوم برگزار و در مورد اجرای مقدماتی پرسشنامه در نمونه منتخب تصمیم گیری شود . نشست تخصصی دوم در تابستان ۱۳۹۵ در دانشگاه مورد نظر با حضور مسؤولان آموزش و اداره فارغ التحصیلان و برخی صاحب نظران به دعوت دانشگاه برگزار شد و موضوع طرح و نحوه ایفای نقش دانشگاه برای انجام پیمایش تشریح گردید. در نتیجه گیری نشست و پس از پیگیری های متعدد مقرر شد که هماهنگی لازم از طرف معاونت آموزشی و بویژه دو اداره آموزش و امور فارغ التحصیلان بعمل آمده و با معرفی نماینده (همکار طرح در دانشگاه) و جبران خدمات آنها ، فرایند ارسال پرسشنامه و جمع آوری داده ها آغاز شود که پس از گذشت یک سال از آن جلسه و پیگیری متعدد و حتی معرفی نماینده جدید هنوز این اقدام انجام نشده است. در آخرین بازخورد از دانشگاه مذکور به این امر اذعان شده است که بدلیل فقدان نیروی کارشناسی مایل به استفاده از کمک مؤسسه برای انجام پیمایش و تحلیل آماری نتایج آن هستند . مستندات آن در فصل پیوست فصل چهارم قابل ملاحظه است.

در سایه ملاحظات فوق ، و ضرورت اطلاع سریع از وضعیت دانش آموختگان برای مقاصد سیاست گذاری و بهبود برنامه های آموزشی ، بویژه توسعه یا تحدید جریانهای آموزشی با مأموریت خاص ، نیاز به طراحی فرایندی مستقل (از دانشگاه) ، سریع و قابل اتکا از پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان از همان گام های اولیه طراحی چارچوب مفهومی احساس شد . تجارب محدود این روش در سطح بین المللی به این شکل بود که از اطلاعات ثبتی سازمان هایی که به نحوی در آنها وضعیت شغلی افراد ثبت می شود کمک گرفته شود. لذا به موازات این پیگیری ها ، اقدامات لازم برای جلب همکاری سازمان هایی که سوابق شغلی را ثبت می کنند ، آغاز شد . به این منظور پس از مکاتبات اولیه و پیگیری های متعدد اولین جلسه کنسرسیوم همکاری های چند جانبه

با حضور نمایندگان دانشگاه پابلوت ، امور فنی صندوق بازنشستگی و پژوهشکده آمار (و سازمان تأمین اجتماعی که در این جلسه حضور نیافتند ولی مذاکرات بعدی با آنها انجام شد) در تاریخ ۹۵/۹/۲۲ در مؤسسه تشکیل و پس از بحث و تبادل نظر بین اعضا مقرر شد در اولین گام همکاری ، نیاز های حقوقی (آیین نامه ، تفاهم نامه ، قرارداد) و اداری و مالی این همکاری ها از طرف اعضای کنسرسیوم (کتبا) اعلام تا زمینه همکاری مستمر در قالب یک الگوی جریان اطلاعات مربوط به اشتغال و بیکاری دانش آموختگان بین دستگاههای همکار طراحی شود.

در پاسخ به این درخواست سازمان های مدعو امکان همکاری خود را بشرح مستندات فصل چهارم اعلام کردند. الگوی پیمایش دانش آموختگان در این رویکرد که با انعقاد تفاهم نامه و قرارداد لازم با هر یک از دستگاههای مذکور عملیاتی می شود به این ترتیب است که با استفاده از گردش اطلاعات مربوط به هر رویداد ثبتی مورد پرسش (دانش آموخته آموزش عالی با هویت کد ملی) در پایگاههای داده آمار آموزش عالی مؤسسه شروع شده و در پایگاه داده سازمان های همکار (وقایع ثبتی شغلی) تکمیل می شود . با تکمیل این سوابق و مشخص شدن دانش آموختگانی که به هر دلیل (بیکاری یا اشتغال در بخش های فاقد ثبت سابقه کارگاهی یا بازنشستگی) ، فاقد موقعیت شغلی هستند، طرح های آماری پیمایش میدانی از وضعیت این افراد با همکاری مرکز آمار ایران ، می تواند به تبیین وضعیت آنان و علل و عوامل مورد پرسش و علاقه محقق و سیاست گذاران کمک کند

روش جایگزین دوم برای پیمایش توسط دانشگاهها که در این طرح آن را پیمایش غیر متمرکز نام گذاری کرده ایم ، این است که همان شیوه پیمایش (ارسال پرسشنامه به دانش آموختگان) ، توسط یک نهاد مستقل (مانند مؤسسه) انجام شود. در این شیوه مؤسسه به نمایندگی دانشگاه ، همان پرسشنامه تفصیلی را با استفاده از آدرس های موجود در پایگاه آماری مؤسسه و یا آدرس های دریافتی از اداره فارغ التحصیلان دانشگاه ، ارسال و پس از جمع آوری نتایج تفصیلی آن را در اختیار دانشگاه و نتایج کلی در در اختیار نهاد های برنامه ریز قرار می دهد.

به این ترتیب طراحی الگوی مفهومی پیمایش دانش آموختگان ، شامل دو فرایند متمرکز و یک فرایند غیر متمرکز کامل شد. برای هر یک از این فرایندها باسشنای فرایند غیر متمرکز (توسط دانشگاه) ، یک مرحله آزمایشی انجام و نتایج آن تشریح شده است .لیکن برای فرهنگ سازی و ایجاد زیرساخت های نرم (دانش و انگیزش) مورد نیاز برای توسعه و ترویج پیمایش دانش آموختگان در دانشگاهها ، نشست تخصصی و کارگاه آموزشی در خرداد

سال ۱۳۹۶ با دعوت از متخصص پیمایش از دانشگاه کاسل آلمان برای نمایندگان دانشگاههای نراز اول و با حضور نمایندگان سازمان های همکار برگزار شد. ماحصل عملیاتی کردن این الگوی مفهومی، ایجاد شبکه پیمایش (با پیگیری و نهایی کردن تفاهم نامه ها و بسط آنها) و طراحی سایت آن بمنظور اجرای فرایند های ثبت درخواست دانشگاهها، تبادل فایل های مورد نیاز بین دانشگاهها و مؤسسه، بین مؤسسه و دستگاههای همکار و درج پرسشنامه آنلاین برای دانش آموختگان بوده است.

چنانچه در تشریح اقدامات انجام شده نیز آمده است، مهمترین چالش طرح، ناآشنایی یا عدم احساس ضرورت از طرف دانشگاهها برای انجام چنین پیمایش هایی است. این مهم صرفا با لحاظ فاکتور ها و شاخص های عملیاتی مربوط در فرایند های ارزیابی برنامه های راهبردی دانشگاهها و نیز برنامه ریزی و انجام حمایت های مالی ویژه (غیر از بودجه جاری) در سطح کلان و خرد میسر است. با ایجاد جریان مستمر دانش بین مؤسسه و مخاطبان دانشگاهی به صورت بیان تجارب پیاده سازی این طرح در کشورهای دیگر بویژه در سطح آسیا شامل مالزی، اندونزی و هند و.. در قالب کارگاههای آموزشی و نشست های تخصصی سالیانه می تواند دانشگاهها را با فضای کسب و کار و چالش های غیر قابل اجتناب آن و لزوم توجه به نیاز مشتریان برای حفظ جایگاه دانشگاه در یک فضای رقابتی آشنا کرد.

چالش دوم، پراکنده بودن و موازی کاری های متعدد در فرایند توسعه دولت الکترونیک و یکپارچه سازی پایگاهها است. علیرغم تأکید برنامه پنجم توسعه بر توسعه خدمات الکترونیک با رویکرد تجمیع پایگاهها و استفاده از الگوی خوشه ای در دسترسی های بخشی و فرابخشی و استفاده از ظرفیت های موجود، متأسفانه اقدامات انجام شده دربخش آموزش عالی (خوشه ۱۴) تاکنون بدون توجه به ظرفیت ها و بستر های موجود بوده و تمامی تلاش ها فقط مصروف توسعه فضای الکترونیک بدون محتوای اطلاعاتی و آن هم بطور موازی کاری شده است. تصمیم گیری منطقی در این خصوص و تجهیز امکانات مدیریتی برای تقویت بستر های موجود اطلاعاتی، از اتلاف منابع و وقت جلوگیری کرده و انجام مأموریت های خطیر فرابخشی از جمله برقراری جریان مستمر اطلاعات برای پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان و تطابق تحصیلات با نیاز های بازار کار را فراهم خواهد کرد.

انجام این طرح بدلائل مختلف که برخی از آن شرح داده شد و مابقی در گزارش آمده است با مشکلات و صرف وقت زیاد و هماهنگی های چند جانبه همراه بود. انجام این طرح مرهون حمایت همه جانبه و اعتماد ریاست محترم مؤسسه سرکار خانم نسرین نورشاهی و توجه ویژه ایشان به موضوع اشتغال دانش آموختگان است. همچنین حمایت جناب آقای دکتر رضا منیعی معاون محترم پژوهشی در پیشبرد طرح و فرایند ها قابل تقدیر و موجب امتنان است. همچنین لازم می دانم مراتب سپاس خود را از حسن توجه، اعتماد و حمایت اعضای محترم شورای

پژوهشی مؤسسه ، مشاور محترم طرح جناب آقای دکتر غلامعلی فرجادی و ناظر محترم طرح جناب آقای دکتر فرخ مصطفوی اعلام نمایم .از همکاری مؤثر و مستمر جناب آقای دکتر میرابی سرپرست محترم گروه پژوهش های آماری و انفورماتیک ، در عملیاتی کردن الگوی مفهومی تقدیر می نمایم. همکاری سرکار خانم پریوش اسدی در بخش مطالعات نظری ، ترجمه متون و هماهنگی های اجرایی قابل تقدیر و تشکر است . از تلاش های سرکار خانم شبنم عسگری در پشتیبانی امور رایانه ای و ارسال پرسشنامه ها و مدیریت ایمیل ها سپاس گزارم . تحلیل آماری نتایج اجرای آزمایشی پیمایش به لطف همکاری صمیمانه جناب آقای حسین سمیعی انجام شد که از ایشان تشکر و قدردانی می نماید. از آقای سجاد شجاعی برای مراجعات به سازمان های دارای پایگاههای آماری از وضعیت اشتغال دانش آموختگان و تهیه سوابق آنها تقدیر می نماید. ایجاد شبکه الکترونیک با طراحی سایت IRANTRACE مرهون زحمات جناب آقای ایمان جبلی در گروه پژوهش های آماری و انفورماتیک است که به این وسیله تشکر و قدردانی می شود.

دعوت از یک متخصص خارجی و انجام تشریفات اخذ ویزا به راحتی میسر نیست . حضور آقای هارالد شومبرگ از دانشگاه کاسل آلمان در ایران برای برگزاری کارگاه آموزشی مرهون همکاری معاون محترم امور بین الملل وزارت علوم ، جناب آقای دکتر سالار آملی و همکاران ایشان و حمایت مؤثر و انکار ناپذیر جناب آقای دکتر سید مصطفی رضوی ، معاون محترم حقوقی و پارلمانی وزارت اقتصاد و دارایی و هماهنگی های سرکارخانم ندا شهگیری در دفتر روابط بین الملل دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران است که با عنایت به سابقه دعوت دانشکده کار آفرینی از ایشان در سالهای قبل ، این امر تسهیل شد. اقامت ایشان و انجام امور اجرایی نشست تخصصی و کارگاه آموزشی با تلاش ها و زحمات مدیران و کارشناسان محترم روابط عمومی ، اداری و مالی مؤسسه میسر گردید که از تمامی این همکاران عزیز تشکر و قدردانی می شود.

همکاری صمیمانه نمایندگان دستگاههای همکار ، جناب آقای دکتر مشیری مدیر کل محترم دفتر آمار و محاسبات اقتصادی اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی ، آقای بهروز انتظاری ، مدیر کل دفتر برنامه ریزی و توسعه سیستم های صندوق بازنشستگی ، دکتر محمد رضا رستمی ، مدیر کل دفتر مطالعات رفاه اجتماعی وزارت کار ، تعاون و رفاه اجتماعی و همکاران و کارشناسان محترم این دفاتر و همچنین جناب آقای دکتر نیلی رئیس محترم دانشگاه تهران و جناب آقای دکتر فرزاد آیت اله زاده شیرازی ، مسؤول محترم راه اندازی دفتر امور دانش آموختگان دانشگاه تهران به پیشبرد مرحله عملیاتی و اجرای آزمایشی کمک شایان ذکر کرده است و از تمامی این عزیزان تشکر و قدردانی می نماید.

امکان سنجی مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی

فصل اول : کلیات

مقدمه.....	۱۴
بیان مسأله.....	۱۴
اهداف طرح.....	۱۵
سؤالات تحقیق.....	۱۶
روش تحقیق.....	۱۶
جامعه آماری و حوزه پژوهش.....	۱۸
روش گرد آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات.....	۱۸

مقدمه

طبق نظریه سرمایه انسانی و بنا بر شواهد تجربی موجود اهمیت سرمایه انسانی بعنوان یک نهاده افزایش یافته است. با عنایت به همین کارکرد محوری منابع انسانی بعنوان زیر ساخت توسعه علمی کشور، شناسایی نیازها گام اولیه و زیربنائی است. به این ترتیب ایجاد نظام مستمر ارزیابی و توسعه منابع انسانی کشور، یکی از ارکان اصلی و مهم توسعه پایدار و توسعه مبتنی بر دانش است و مهمترین بخش یا زیرمجموعه این نظام ارزیابی، جمع آوری و تولید داده های آماری مستمر از وضعیت منابع انسانی است. از طرف دیگر عدم توازن های موجود در تأمین و بکارگیری منابع انسانی کشور همراه با مباحث عدم تطابق آموخته ها با نیازهای اقتصادی اجتماعی، چالش های مهمی را در برابر نظام آموزش عالی قرار داده است. بمنظور اطلاع از وضعیت سرمایه های انسانی و رصد کردن آنها، پیمایش مسیر شغلی و وضعیت فعالیت دانش آموختگان دوره های عالی لازم است. روش اجرای طرح های پیمایش مسیر شغلی یا مطالعات تعقیبی، با توجه به کاربست آن شامل دو جنبه اصلی است. چارچوب مفهومی و فرایند کامل اجرایی پروژه. در فاز چارچوب مفهومی سازمان پیمایش یعنی فعالیت های مرتبط با آماده سازی نقشه تعقیب و شناسایی گلوگاه های اساسی و مهم جهت ردیابی، تعیین نهاد ها و سازمان های همکار، تعیین روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاههای آماری، انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری) است. فاز دوم، فرایند اجرای پیمایش شامل جمع آوری و پردازش داده ها و تولید اطلاعات، تحلیل داده ها و گزارش نویسی است. این مرحله پیمایش های مستمری را در بر می گیرد که در آن به روز کردن پایگاهها، آدرس ها و شماره های تماس فارغ التحصیلان و هرگونه امور اجرایی و هماهنگی بطور مرتب تجدید می شود. با توجه به اینکه این طرح برای اولین بار در ایران اجرا می شود، این طرح در فاز اول انجام می شود.

بیان مسأله

مطالعات قبلی در مورد وضعیت منابع انسانی کشور (غفرانی، طائی و وحیدی، ۱۳۸۰) نشان می دهد که برخی از عدم توازن های موجود در تأمین و بکارگیری منابع انسانی کشور وجود دارد. از طرف دیگر، موضوع عدم تطابق آموزش عالی با نیازهای بازار کار در طول سالهای گذشته مرتباً از سوی مدعیان بخش عمومی و خصوصی کشور مطرح شده است. اطلاع از کم و کیف سرمایه های انسانی و چینش و جایابی آن در کل نظام اقتصادی و اجتماعی

پیش شرط اساسی تعیین صحّت و سقم ادعاهای مذکور و زیربنای هر نوع برنامه ریزی و آمایش سرمایه های انسانی در کشور است. داده های آماری موجود از وضعیت سرمایه های انسانی کشور از چند طرح آمارگیری مقطعی فراتر نمی رود. ضمن اینکه هر یک از مجموعه داده های موجود دارای نواقص متعدد است به نحوی که نمی توان وضعیت فعالیت دانش آموختگان را در همه ابعاد شناسایی کرد. بعنوان مثال داده های سرشماری سال ۱۳۹۰ امکان اطلاع از وضعیت فعالیت (اشتغال یا بیکاری) تحصیلکردگان بر حسب گروه عمده رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی (بصورت ماتریسی) را نمی دهد . همچنین طرح های آمارگیری سالیانه نیز جامع نیستند و یا سالنامه های آماری وزارت کار ، تعاون و رفاه اجتماعی صرفاً شامل تحصیلکردگانی است که به مراکز کاریابی مراجعه کرده اند. از همه مهمتر اینکه داده های مذکور امکان دسترسی و بررسی وضعیت مهارت ها و تطابق رشته با شغل و سایر مشخصات مورد نیاز برای سنجش کارائی بیرونی نظام آموزش عالی و مدیریت منابع انسانی کشور را فراهم نمی کنند.

در این شرایط ، نظام آموزش عالی کشور بطور روزافزون در معرض انتقادات و چالش های عدم تعادل بازار کار دانش آموختگان است که اگرچه در مورد بخش اعظم متغیرهای اثرگذار بر آن کنترل و دخالتی ندارد لیکن از ضرورت سنجش توانمندی ها و انطباق آموخته های آنان با نیاز های شغلی و حرفه ای نمی تواند مبرا باشد. این مهم با انجام پیمایش های منظم از وضعیت شغلی دانش آموختگان عملی می شود . در اکثر دانشگاههای بزرگ جهان این پیمایش ها انجام و نتایج آن در تعیین سطح و رتبه و جایگاه دانشگاه تأثیر مستقیم دارد. پیمایش مسیر شغلی دانش آموختگان و پیگیری دائمی آنان ، از سالهای قبل احساس شده است و تاکنون تلاش های انجام شده برای ایجاد آن به ثمر نرسیده است. اجرای این طرح ، گام مؤثری در جهت ترسیم الگوی پیمایش مسیر شغلی و جمع آوری داده های آماری از وضعیت بیکاری و اشتغال دانش آموختگان آموزش عالی است.

اهداف طرح

هدف کلی طرح : تدوین نقشه راهنما برای انجام مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی
اهداف جزئی یا فرعی طرح :

- ۱- تعیین مراکز و پایگاههای آماری موجود از وضعیت اشتغال و بیکاری دانش آموختگان آموزش عالی
- ۲- تعیین گلوگاههای اساسی و مهم جهت ردیابی دانش آموختگان آموزش عالی
- ۳- انجام مطالعات تطبیقی و مقایسات بین المللی از اجرای طرح های مشابه در سایر کشورها
- ۴- ترسیم نقشه راه و مراحل اجرای مطالعات تعقیبی

- ۵- اطلاع از وضعیت اشتغال و بیکاری دانش آموختگان آموزش عالی در نمونه منتخب
- ۶- اطلاع از وضعیت تطابق رشته و شغل دانش آموختگان آموزش عالی در نمونه منتخب

سوالات تحقیق

الف) در بخش طراحی مفهومی :

- ۱- پیمایش های مسیر شغلی چه اصول و رویه ای دارند؟
- ۲- چارچوب مفهومی پیمایش های شغلی چگونه طراحی می شود؟
- ۳- روش های اجرای پیمایش شغلی چیست؟

ب) در بخش اجرای پیمایش در جامعه آماری طرح :

- ۱- دانش آموختگان آموزش عالی در چه زمینه ها و بخشهایی مشغول به فعالیت می شوند؟
- ۲- مدت انتظار اشتغال به کار در دانش آموختگان آموزش عالی چقدر است؟
- ۳- تا چه میزان مدرک دانش آموختگان آموزش عالی با شغل آینده آنان مطابقت دارد؟
- ۴- آیا آموزش های داده شده مهارت های اشتغال پذیری لازم در بازار کار را ایجاد می نماید؟

روش تحقیق

روش اجرای طرح های مطالعات تعقیبی ، با توجه به کاربست آن شامل دو جنبه اصلی است. طراحی چارچوب مفهومی و فرایند کامل اجرایی پروژه. در فاز چارچوب مفهومی با تشکیل پنل (نشست) تخصصی از صاحب نظران و نمایندگان دانشگاه و دستگاههای اجرایی مرتبط ، و با مراجعه به سوابق طرح در سطح بین المللی نقشه پیمایش یعنی مسیر تعقیب و گلوگاههای اساسی و مهم جهت ردیابی ، نهاد ها و سازمان های همکار ، روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاههای آماری ، انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری) تدوین می شود. فاز دوم ، فرایند اجرای پیمایش شامل جمع آوری و پردازش داده ها و تولید اطلاعات ، تحلیل داده ها و گزارش نویسی است. این مرحله پیمایش های مستمری را در بر می گیرد که در آن به روز کردن پایگاهها ، آدرس ها و شماره های تماس فارغ التحصیلان و هرگونه امور اجرایی و هماهنگی بطور مرتب تجدید می شود. با توجه به اینکه این طرح برای اولین بار در ایران اجرا می شود، این پیشنهادیه به فاز اول طرح اختصاص دارد.

در اجرای آزمایشی فاز دوم ، نمونه ای منتخب از جامعه آماری طرح مورد پرسش قرار گرفته و نتایج آن گزارش می شود.

به این ترتیب شرح خدمات زیر در دستور کار این طرح است :

۱- معرفی روش مطالعات تعقیبی دانش آموختگان شامل مبانی نظری ، و تجارب عملی در خصوص روش

ها و چگونگی جمع آوری داده ها و مشخصات چنین پایگاه های آماری در کشورهای دیگر شامل:

۱-۱ آماده سازی نقشه تعقیب و شناسایی گلوگاه های اساسی و مهم جهت ردیابی ،

۱-۲ تعیین نهاد ها و سازمان های همکار ،

۱-۳ تعیین روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاه های آماری) ،

۱-۴ انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری

در پنل تخصصی و جمع بندی نظرات.

۲- اجرای آزمایشی پیمایش ، شامل:

۱- شناسایی جامعه آماری طرح بلحاظ مراکز جمع آوری داده های مورد نیاز برای ردیابی دانش

آموختگان

۲- جمع آوری اطلاعات تماس و ارسال پرسشنامه

۳- جمع آوری و استخراج داده های پرسشنامه

۴- تحلیل و جمع بندی نتایج

لذا این طرح با طی مراحل زیر انجام می شود:

مرحله اول :انجام مطالعات نظری و تطبیقی و تشکیل پنل تخصصی برای کسب نظرات تخصصی و رسیدن به

اجماع نظر در مورد نقشه راه مطالعات تعقیبی

مرحله دوم: دعوت از نمایندگان دانشگاه (جامعه هدف) و دستگاه های اجرایی مرتبط و دخیل در نقشه راه

مطالعات تعقیبی (شناسایی گلوگاه های اطلاعاتی)

مرحله سوم : ارتباط آزمایشی بین پایگاه های آماری داده های ثبتی بعنوان منبع اصلی برای تعقیب دانشجویان در

سطوح ملی و موسسات و داده های تامین اجتماعی یا بازار کار بر محور طرح های آماری (survey) با یک

«رویکرد متمرکز» .

مرحله چهارم: نمونه گیری از جامعه هدف ، و ارسال پرسشنامه با اتخاذ یکی از رویکردهای متمرکز و غیر متمرکز . در رویکرد متمرکز ، ارسال پرسشنامه و جمع آوری داده ها توسط مؤسسه انجام می شود و در رویکرد غیر متمرکز ، توسط دانشگاه هدف انجام می شود .

مرحله پنجم: تدوین گزارش های نهایی و مستند سازی

جامعه آماری و حوزه پژوهش

طرح های مطالعات تعقیبی در سطح ملی ، جامعه آماری بسیار وسیعی را تحت پوشش دارند و کل کشور را شامل می شوند. اگر چه پیمایش مسیر شغلی فارغ التحصیلان در ایران بنا به نیاز های سیاست گذاران و تصمیم گیران(در سطوح ملی، منطقه ای بخشی) که به دنبال کسب اطلاعات و داده ها برای تصمیم سازی آگاهانه هستند باید به این مرحله نایل آید ، لیکن با توجه به اینکه این طرح ، تجربه اول در این زمینه است ، در طرح حاضر ، جمعیت هدف به فارغ التحصیلان یک مؤسسه آموزشی(بدون توجه به نوع مدرک) محدود می شود.و بنا به تصمیمات اخذ شده در شورای پژوهشی مؤسسه ، جامعه آماری این طرح کلیه دانش آموختگان (فارغ التحصیلان) سال ۱۳۸۸ به بعد کلیه مقاطع دانشگاه تهران است که با نمونه گیری طبقه بندی شده ، مورد پرسش مستقیم و در صورت عدم امکان پرسش مستقیم در معرض کنترل غیر مستقیم (از طریق استخراج داده های موجود در سازمان ها و نهادهای مرتبط با فعالیت اقتصادی آنان) قرار خواهند گرفت. پس از این مرحله ، دستور العمل اجرای طرح برای کل جامعه آماری تدوین خواهد شد.

روش گرد آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات

ابزار اصلی جمع آوری داده ها در این مطالعات در مرحله اجرا ، پرسشنامه با ترکیبی از سؤالات اصلی ، اختیاری و خاص است. سؤالات اصلی در همه مقاطع و رشته ها یکسان و معمولاً مشخصات فردی است و سؤالات اختیاری ، بنا بر هدف پیمایش و تأکید بر موضوع ، می تواند متفاوت باشد .سؤالات اصلی یکسان به قابلیت مقایسه و نظارت کلی را ممکن می سازد و سؤالات اختیاری و خاص ، پاسخگویی به سؤالات خاص را میسر می کند.

از لحاظ طول پرسشنامه ، به حداقل اکتفا می شود تا ضریب اطمینان از پاسخگویی افزایش یابد. بلحاظ دوره پرسش ، معمولاً طرح های بهینه تعقیب فارغ التحصیلان در ۱ الی ۲ سال پس از فارغ التحصیلی (دوره انتظار یافتن شغل) اجرا می شوند. محتوای پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت شناختی ، دوره تحصیلی ، توانایی های فردی در زمان فارغ التحصیلی ، مسیر شغلی (ادامه تحصیل در مقطع بالاتر یا اشتغال به کار) ، ضروریات اولین فعالیت شغلی ، وظایف و توانمندی های شغلی و در نهایت توصیه هایی برای بهبود برنامه های درسی رشته تحصیلی مربوطه است.

از بین جامعه آماری نمونه ای هدفمند و متناسب با تعداد جامعه آماری در رشته ها و مقاطع انتخاب می شوند. سپس با مراجعه به پایگاههای آمار ثبتی فارغ التحصیلان آدرس ها و کیفیت دسترسی به آنها بررسی و پرسشنامه ارسال می شود. بمنظور کنترل صحت داده ها سعی می شود که در حد امکان اطلاعات پایگاههای آماری از وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان مانند سوابق بیمه و مالیات از سازمان های مربوطه کسب و با داده های ثبتی دانشگاهی مقایسه شود.

امکان سنجی مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی

فصل دوم: پیشینه پژوهش

۲۱	تعاریف و مفاهیم.....
۲۱	مبانی نظری.....
۲۲	پیشینه تجربی.....
۲۸	پیشینه پژوهش در ایران.....
۲۹	خلاصه و نتیجه گیری.....

تعاریف و مفاهیم

طبق تعریف فرهنگ جامع سازمان بین‌المللی کار (۲۰۰۵)، مطالعه تعقیبی ابزاری است برای ارزیابی تأثیر یک پروژه یا برنامه به گروه‌های هدف که بوسیله آن عوامل اثربخش و غیراثربخش یک پروژه مشخص و تفکیک می‌شوند. (ILO Thesaurus, ۲۰۰۵)

اگرچه درک مشترکی از ماهیت روش تعقیبی وجود ندارد، اما تعریف منطبق بر اهداف این مطالعه چنین است: «فعالیت مشترک برای تعقیب دانشجویان و یا فارغ‌التحصیلان از طریق طرح‌ها و فرایندهای اداری و اجرایی، به منظور ثبت میزان یادگیری، مهارت‌های آموخته شده، و میزان تطابق آن با مشاغل آنها در افق زمانی تعیین شده، از طریق داده‌های تجمعی یا فردی». فرایندها یا ابزارهای روش تعقیبی به کاربرد نتایج برای اصلاح و بهبود برنامه درسی، تقویت خدمات دانشجویان و... منجر می‌شود.

اصطلاحات مشابه یا اسامی دیگر مطالعات تعقیبی عبارتند از: پژوهش از فارغ‌التحصیلان، پیمایش مسیر شغلی فارغ‌التحصیلان و مطالعات پی‌گیرانه (follow up)

مبانی نظری

هسته اصلی اقتصاد دانش بنیان، تحقق نظریه سرمایه انسانی است. بنابر این نظریه، آموزش موجودی سرمایه انسانی افراد را و بهره‌وری آنان را بهبود داده و به افزایش بهره‌وری اقتصادی منجر می‌شود و در نهایت به بهبود عمومی جامعه کمک می‌کند. جنبه سرمایه‌گذاری در این نظریه طیف وسیعی دارد و از هزینه‌های مصرفی فردی تا مخارج دولتی را در برمی‌گیرد. با افزایش سرمایه انسانی، جوامع به درجه بالاتری از انعطاف اقتصادی دست خواهند یافت. این شرایط سرانجام به یک فرایند خود-تکمیلی آینده‌نگر تبدیل می‌شود که چرخه افزایش نرخ سواد و فرصت‌های آموزشی به تدارک نیروی کار با آمادگی بهتر که تقاضای بیشتری برای کسب دانش و مهارت دارند انجامیده و رشد پایدار اقتصاد دانش بنیان را سبب می‌شود. ادبیات مفصلی از تحلیل اثرات (شاخص‌های) سرمایه انسانی در سطوح خرد و کلان اقتصادی و همین‌طور پیامدهای اجتماعی شکل گرفته است که مرور آنها در این فرصت میسر نیست. اما در مجموع شواهد تجربی موجود حاکی از افزایش اهمیت سرمایه انسانی بعنوان یک نهاده و دانش بر شدن روز افزون فرایندهای تولیدی است. تولید دانش کاربردی که خمیرمایه پیشرفت‌های فنی است و اتکای بیشتر به فعالیت‌های تحقیق و توسعه با آموزش رسمی درهم تنیده شده و ارتباط نزدیک تری یافته است. پیشرفت سریع و گسترده فناوری اطلاعات و

ارتباطات در سالهای اخیر وابستگی قوی به توسعه اقتصادهای دانش بنیان و شتاب گرفتن روند های دوره ای که اهمیت روزافزون سرمایه انسانی را در بردارد، داشته است. این نقش اساسی بدلیل کاربرد چند منظوره این فناوری ها در بخش های گوناگون و همینطور امکان افزایش ظرفیت انسانی و دسترسی و پردازش اطلاعات بطور سریع و کم هزینه است.

با عنایت به همین کارکرد محوری منابع انسانی بعنوان زیر ساخت توسعه علمی کشور، شناسایی نیاز ها گام اولیه و زیر بنایی است . به این ترتیب ایجاد نظام مستمر ارزیابی و توسعه منابع انسانی کشور، یکی از ارکان اصلی و مهم توسعه پایدار و توسعه مبتنی بر دانش است و مهمترین بخش یا زیرمجموعه این نظام ارزیابی ، جمع آوری و تولید داده های آماری مستمر از وضعیت منابع انسانی است. به این لحاظ مبانی نظری این پژوهش را در نظریات مدیریت منابع انسانی یا HRM البته در سطح کلان باید جستجو کرد.

از طرف دیگر ، مطالعات تعقیبی سنگ بنای ارزشیابی محصول نظام دانشگاهی در کلان و یا یک دانشگاه و مؤسسه در سطح خرد است و بنابر این در مباحث نظری مربوط به کارایی بیرونی نظام دانشگاهی نیز جایگاه مهم دارد. به همین لحاظ بخش مهمی از پیشینه تجربی این موضوع در اسناد رسمی و مطالعات موردی دانشگاهی جای دارد.

داده های بدست آمده از طرح تعقیبی فارغ التحصیلان می تواند برای تضمین کیفیت، تقویت یا اصلاح روندهای مطالعاتی و آموزشی، و تخصیص منابع در سطح سازمانی بکار گرفته شود. تعداد زیادی از متخصصان همچنین بیان کرده اند که از این داده ها می توان برای ارائه مشاوره به دانشجویان برای اهداف راهنمایی شغلی استفاده کرد. در نهایت ابزارهای تعقیبی فارغ التحصیلان برای برآورد اعتبار و بودجه، نیز مورد استفاده قرار می گیرد.

پیشینه تجربی

مطالعات تعقیبی چند دهه است که توسط مؤسسات آموزشی به اجرا درآمده است. سوابق بین المللی پایگاه داده

فارغ التحصیلان دانشگاهی در سطح خرد (خاص هر دانشگاه)^۱ به وفور قابل جستجو است .

از جمله:

- هارالدشومبرگ و همکاران در مرکز کار و آموزش عالی دانشگاه کاسل آلمان از طریق پرسشنامه با هدف بررسی و تحلیل آماری ارتباط بین آموزش عالی و استخدام فارغ التحصیلان در اروپا و طرح های مشابه در آفریقا، آسیا، امریکای لاتین توسط همین افراد.

- مطالعه تعقیبی فارغ التحصیلان دانشگاه مالای برای فارغ التحصیلان سال های ۱۹۹۵ و ۱۹۸۷ بعنوان بخشی از یک مطالعه مقایسه ای آموزش عالی در آفریقا با حمایت مالی انجمن دانشگاه های آفریقا که مهمترین اهداف آن بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان در فاصله ۵ سال پس از فارغ التحصیلی، تحلیل ارتباط آموزش عالی و کار و درجه تحقق اهداف فردی مثل رضایت شغلی و سنجش عینی موفقیت شغلی، درآمد، امنیت شغلی و ماهیت کار و اهداف دیگری مثل: سنجش ارزیابی دانشجویان و دیدگاه های آنان در مورد منابع، امکانات و برنامه درسی دانشگاه مذکور برای بازخورد به مسئولان دانشگاه بود. ضمن رویکرد افراد به آموزش عالی تخصصی و مستمر فارغ التحصیلان و محتوا و ماهیت دوره های تحصیلی شامل گستره، هزینه، موقعیت جغرافیایی و دلایل مشارکت در آموزش های دانشگاهی نیز مورد پرسش قرار گرفت. (Zembere S.N. and Chinyama, 1996)

- پروژه پژوهشی انجمن دانشگاه های آفریقا در زمینه آموزش عالی و کار در نیجریه که نتایج مشابه طرح مالای داشته است. (Ugwuonah. & Omeje, 1998)

- بررسی وضعیت شغلی فارغ التحصیلان دانشگاه سلطنتی پنوم پنه (۲۰۰۳ و ۲۰۰۴) با انتخاب نمونه ۲۵۰ نفری و با ابزار مصاحبه تلفنی که نتیجه آن چنین بدست آمده است: ۴۲٪ در طول تحصیل شاغل بوده اند (۹۷٪ تمام وقت و ۳٪ پاره وقت) روش های جستجوی شغل: تبلیغات رسانه ای ۴۳/۷٪، خانواده و دوستان ۳۸/۱٪، پیشنهاد کارفرما ۱۴/۳٪، دفاتر مشاوره شغلی ۰/۲٪ و مؤسسات کاریابی ۰/۷٪ (Royal University of Phnom Penh, 2004-2033)

¹ Graduate Data Base or Alumni Data Base or Fellowship/Awards Data Base

این پایگاهها امکان جستجو و اطلاع از وضعیت جاری فارغ التحصیلان همان دانشگاه را فراهم می کنند. نوع دیگری از پایگاههای مربوط به دانشگاه که در سطحی فرا دانشگاهی است پایگاههای مربوط به امور رفاهی و وام دانشجویی با منبع پشتیبانی فرا دانشگاهی (مانند دولت) است. تعداد این پایگاهها اگر چه قابل توجه^۲ است ولی در خصوص وضعیت فعالیت و مسیر شغلی دانش آموختگان اطلاعی حاصل نمی کنند. در مورد پایگاههای ملی از وضعیت شغلی یا فعالیت دانش آموختگان یعنی آنچه که هدف غائی این پژوهش است، سوابق کمتری - نسبت به دو مورد اول- می توان یافت.

در مطالعات تعقیبی آموزشی، گروه هدف دانشجویان سابق هستند که معمولاً برای ارزیابی رابطه بین آموزش عالی و کار طراحی می شوند و در این طرحها، وضعیت اشتغال و کار فارغ التحصیلان، ویژگی های شغلی و شایستگی های مرتبط با آنها بررسی و نیز اطلاعاتی در زمینه جهت گیری و تجربیات فارغ التحصیل در اختیار می گذارد. اگر چه در پایان تحصیل با ارزشیابی های معمول دوره های آموزشی می توان اطلاعاتی از سطح مهارت و دانش دانشجویان بدست آورد ولی تا زمانی که وارد بازار کار نشوند، شواهد کمی مشخص بدست نمی آید. (Schomburg, ۲۰۰۳, p.۳۶).

برخی از سوابق کارهای انجام شده در سطح وسیع تر از یک دانشگاه یا مؤسسه عبارتند از:

طرح تراکیت، طرح دو ساله ای است که در پاییز ۲۰۱۰ در میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا انجام شد. هدف اصلی این طرح، کسب یک دیدگاه کلی از تلاشهای صورت گرفته برای تعقیب روندها و مسیرهای شغلی دانشجویان و فارغ التحصیلان در ۳۱ کشور اروپایی بوده که با استفاده از مصاحبه های کتبی و تلفنی انجام شده است و نتایج آن برای آگاهی هریک از کشورها و موسسات آموزش عالی از ابزارهای تعقیب و تحلیل روشهای مختلف با توجه به زمینه های خاص ملی آنها بوده است. همچنین تهیه نقشه ای موقت و ارزیابی اقدامات تعقیبی در موسسات آموزش عالی و کشورهای مختلف، از اهداف این طرح یوده است. این طرح در سه مرحله انجام یافت: (Guabel et.al., ۲۰۱۲).

^۲ بعنوان مثال در کشور هند مجموع این نوع پایگاهها و پایگاههای خاص دانشگاهی به ۱۰۰ پایگاه می رسد.

۱. پیشینه پژوهش و ارائه روش شناسی جمع آوری داده ها و تحلیل آنها با توجه به جنبه های خاص. در این مرحله، این موضوع که چگونه این یافته ها می تواند باعث بهبود فعالیت های آموزش عالی شود، بررسی نشده است. همچنین برای دست یافتن به یک دیدگاه کلی اولیه در موضوع چگونگی انجام فعالیت های تعقیبی، پرسشنامه ای به موسسات آموزش عالی ۳۱ کشور اروپایی و گروه های مرتبط ملی فرستاده شد. اطلاعات بدست آمده از طریق مصاحبه تلفنی با متخصصان ملی در این زمینه تکمیل شد.
 ۲. بر اساس یافته های پژوهش قبلی ، ۱۱ کشور انتخاب و بازدید مکانی از ۲۳ موسسه آموزش عالی آنها صورت گرفت. انتخاب کشورها با هدف ایجاد تعادل جغرافیایی و ارائه رویکردهای مختلف به روند تعقیبی از طریق مشارکت موسسات مختلف از سراسر اروپا بود.
 ۳. یافتن دیگر زمینه ها و موضوعات مهم در این رابطه و مباحثه در زمینه نتایج اولیه. یافته های بازدید اول، جمع آوری و تحلیل شد و با اطلاعات بدست آمده از بررسی های قبلی به صورت متقابل تحلیل شد.
- جمع آوری داده ها در طرح تعقیبی فارغ التحصیلان ، معمولاً به روش های زیر انجام می شود:
- برخی از کشورها یک «رویکرد متمرکز» را برای تعقیب دانشجویان از طریق استفاده از داده های ثبتی استفاده می کنند. هر دانشگاه یا موسسه داده هایی را از دانشجویان خود جمع آوری می کند و آنها را به یک پایگاه داده های متمرکز ملی که عمدتاً از سوی یک گروه ملی مدیریت می شود منتقل می کنند.
 - تعقیب دانشجویان اغلب با اجرای طرح های آماری (Survey) کمی و کیفی انجام می شود و هدف آن سنجش آموخته ها و ادراکات دانشجویان است ولی تعقیب فارغ التحصیلان می تواند بر مبنای داده های ثبتی نیز صورت پذیرد، که در آن ، پایگاه داده در سطح ملی را با داده های تامین اجتماعی یا بازار کار و یا حتی داده های تحصیلات پیش دانشگاهی جمع می کنند.
 - در برخی از کشورها، رویکردهای مشترک اتخاذ می شود. بطوری که هریک از موسسات در یک اقدام ابتکاری و یا فرایند متمرکز(با توجه به روش و برنامه و...) که معمولاً از سوی یک گروه و در برخی اوقات شبکه ای از دانشگاهها یا با یک موسسه تحقیقاتی رهبری می شود، مشارکت می نمایند.
 - روش های تعقیبی اغلب با دیگر تمهیدات مانند مصاحبه ها، نشست های گروهی متمرکز، بازخورد دانشجویان و غیره نیز تکمیل می شود. به همین لحاظ ، برای روش تعقیبی فارغ التحصیلان، ایجاد و

تقویت روابط با دانش آموختگان(از طریق کانون فارغ التحصیلان یا نهاد های مشابه) می تواند مفید باشد.

- در برخی از کشورها، داده های مربوط به دانشجویان از داده های ثبتی موسسه ای جمع آوری می شود و سپس در پایگاه داده مرکزی (رویکرد متمرکز) تجمیع می شوند.
- در برخی از کشورها، یک نهاد ملی رویکرد رایج را تعیین می کند، که ممکن است در همه مؤسسات آموزش عالی قابل انطباق نباشد . در برخی از کشورهای دیگر، دانشگاه ها آزادند تا خودشان سیستمی را برای تعقیب دانشجویان یا فارغ التحصیلان تدوین نمایند که می تواند به شیوه بهتری نیازهای آنها را برآورده نماید. اما در واقع، مبتنی بر داده های پایه ای است که احتمال مقایسه و تجمیع در سطح فراتر از مؤسسات را بصورت محدود ممکن می نماید.
- طرحهایی که بیشتر با رویکرد ملی انطباق دارند، بیشتر در اروپا رواج دارند.(در سطح ملی یا منطقه ای در ۲۳ نظام آموزش عالی از کل ۳۱ نظام). در حالی که بطور کلی نحوه اجرای آنها در میان تمام کشورها و یا بین تعدادی از آنها به طور قابل توجهی تفاوت دارد، اما برخی جنبه های مشترک نیز بین آنها قابل مشاهده است. داده های بدست آمده از روش تعقیبی دانشجویان به طور معمول برای برنامه ریزی و توسعه سیاست های آموزش عالی مورد استفاده قرار می گیرد. در بسیاری از کشورها، ابزارهای تعقیب دانشجویان به منظور تخصیص اعتبارات به موسسه آموزش عالی است. ابزارهای ملی تعقیب دانشجویان برای اهداف آماری و تحلیلی و همچنین برای برنامه ریزی و توسعه سیاست های مربوطه به کار گرفته می شوند. تنها برخی معدود از کشورها هستند که از داده های تعقیبی دانشجویان برای تخصیص اعتبار میان مؤسسات آموزش عالی استفاده می کنند.

در شیوه تعقیب مؤسسه ای (سطح خرد) تعقیب دانشجویان در اولین سال تحصیل دارای اهمیت است و بسیاری از این تهمیدات در جهت اطمینان از استمرار روند های آموزشی انجام می شود، زیرا دانشجویان و فارغ التحصیلان را بلحاظ میزان پیشرفت عملی و سطح ادراکات ذهنی پیمایش می کنند.خصوصاً اینکه برخی مؤسسات با استفاده از مطالعات تعقیبی و پیمایشی دانشجویان ، به تهیه اطلاعات و شناسایی زود هنگام

دانشجویان در معرض خطر، ارزیابی علل آن و ارائه راهکارها و تمهیداتی برای جلوگیری از ترک تحصیل دانشجویان، اقدام می کنند .

تقریباً تمام کشورهایی که روند زندگی فارغ التحصیلان خود را تعقیب می کنند، از یک طرح آماری استفاده می کنند و این نشان می دهد که بدست آوردن داده های ثبتي در ارتباط با فارغ التحصیلان ممکن است دشوار باشد. با این حال در حال حاضر ۷ کشور از ابزارهایی که مبنای آنها داده های ثبتي است، استفاده می کنند. اساس این ابزارها بر احتمال ارتباط اطلاعات دانشجویان در مؤسسات آموزش عالی با دیگر منابع داده ای مانند پایگاه داده های تامین اجتماعی قرار دارد. برای مثال «طرح مقصد فارغ التحصیلان آموزش عالی» ، یک طرح پهن دامنه است که برای رصد فارغ التحصیلان تا شش ماه پس از فارغ التحصیلی در انگلستان انجام می شود و می تواند به داده های ثبتي موجود از آنها متصل شود. در دانمارک نیز اساس طرح تعقیبی فارغ التحصیلان ، داده های ثبتي است.

در استرالیا ۴ موسسه تکنیک مشابهی را برای تعقیب فارغ التحصیلان خود، از طریق ترکیب داده های جمع آوری شده از سوی سازمانهای اجرایی با داده های تامین اجتماعی به کار بردند. اما در جاهایی که طرح های تعقیبی به طور معمول انجام می شود، این شیوه جمع آوری و بروز رسانی اطلاعات به طور مرتب در هر یک یا سه سال انجام می شود. تقریباً تمام کشورهای اتحادیه اروپا روند تعقیب دانشجویان خود را به طور منظم انجام می دهند.

داده های ثبتي، منبع اصلی مورد استفاده برای تعقیب دانشجویان در سطح ملی و موسسه ای است. در حالیکه تعقیب فارغ التحصیلان بر انجام طرح های آماری متکی است.

در صورتی که قانونی باشد ترکیب داده های تامین اجتماعی با داده های بازارکار می تواند برای تعقیب فارغ التحصیلان به کار رود. با این حال، بسیاری از مؤسسات هنوز هم طرح های آماری ملی را با توزیع و تکمیل پرسشنامه خاص خود اجرا می کنند. (Guabel et.al., ۲۰۱۲)

طرح های تعقیبی فارغ التحصیلان، برای اطمینان از درجه قابل قبول پاسخگویی، انطباق فعالیت ها با خط مشی ها و جمع آوری اطلاعات اجتماعی و قومی (معطوف به سیاست های ملی) نیز انجام می شود. اجرای مطالعات تعقیبی سازمانی (توسط هر دانشگاه) در یک چشم انداز بلندمدت ۵ الی ۱۰ ساله انجام

می شود و دو مرحله الف-ایجاد شبکه‌ای از سازمان‌های مجری و تشکیل یک واحد حمایت‌کننده مرکزی برای آموزش و هماهنگی، نظارت ملی و ایجاد پایگاه‌های داده ملی و انتشار گزارشات و تعاملات بین‌المللی را در بر می گیرد.

پیشینه پژوهش در ایران

در ایران اولین تلاش برای « بررسی وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیر دولتی» در سال ۱۳۷۷ در مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی انجام شد و در آن از بین ۵۰۰۰ پرسشنامه که از طریق روزنامه کثیرالانتشار توزیع و جمع‌آوری شده بود ۵۰۰ پرسشنامه به صورت تصادفی انتخاب و تحلیل شد. متغیرهای مورد مطالعه شامل وضعیت استخدام، نوع استخدام، گروه آموزشی، مقطع تحصیلی و تطابق رشته تحصیلی و شغل بوده اند که هر یک، به تفکیک‌های مختلف مثل جنس، نوع دانشگاه، محل تحصیل، محل خدمت، سابقه کار و... مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. ۵۳/۸ درصد از کل نمونه مربوط به مقطع کارشناسی و ۴/۸ درصد آن مربوط به مقطع دکتری و بالاتر بوده است. در میان گروه‌های آموزشی نیز گروه علوم انسانی با ۳۵/۴ درصد بیشترین و گروه هنر با ۲/۴ درصد کمترین بود. سهم سایر گروه‌ها عبارت بود از: فنی و مهندسی ۴۶/۲ درصد، علوم پزشکی ۱۴/۸ درصد، علوم پایه ۱۱/۸ درصد و کشاورزی ۶/۴ درصد. در ارتباط با تطابق رشته تحصیلی و شغل این نتیجه حاصل شد که رشته تحصیلی ۸۴ درصد از افراد با شغلشان هم خوانی دارد. وضعیت استخدام این افراد نیز نشان داد که شاغلان بخش دولتی بسیار زیاد بوده و نرخ بیکاری (در جامعه مورد مطالعه) در حدود ۱۰ درصد بوده است. (صالحی، ۱۳۷۷، ص ۱۲۹-۱۴۵).

سایر مطالعات انجام شده در این موضوع در ایران، بررسی وضعیت خاص فارغ‌التحصیلان یک رشته است که یا بطور کلی اشتغال یابی آنها را بررسی کرده اند یا به ارزیابی سطح مهارت های آنان پرداخته اند. از گروه اول می توان به «بررسی رابطه رشته تحصیلی با وضعیت اشتغال دانش اموختگان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران» در دوره ۱۳۸۷-۱۳۸۰ اشاره کرد. نتایج این پژوهش نشان داد که دانش اموختگان سالهای قبل وضعیت اشتغال مناسب تری داشته اند و در رشته های روانشناسی بالینی، مشاوره و کودکان استثنایی بیشترین تناسب شغلی با رشته تحصیلی وجود دارد. (بیگدلی، کرامتی و بازرگان، ۱۳۹۱). از همین گروه، بررسی وضعیت اشتغال دانش اموختگان دوره های کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی در واحد های ملایر و اراک (عزیز ملایری،

(۱۳۷۲) و مجموعه بررسی های «مطالعه و تبیین مزیت های منطقه ای در اشتغال زایی دانش آموختگان دانشگاه در استانهای آذربایجان شرقی ، غربی و اردبیل» (اسدزاده، ۱۳۸۲)، فارس ، بوشهر ، کهگیلویه و بویر احمد (قطمیری، ۱۳۸۰) و دانشگاه بوعلی سینا (نظری، ۱۳۸۱)، «راهکارهای آموزشی مؤثر در اشتغال دانش آموختگان مجتمع آموزش جهاد کشاورزی خوزستان»، (خسروی پور و سلیمانپور، ۱۳۸۸)، «سرنوشت شغلی دانش آموختگان دانشکده پرستاری سمنان»، (صابریان ، آقاجانی، ۱۳۸۲) و «تحلیل سرنوشت شغلی دانش آموختگان رشته مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد» (سعیدی رضوانی و حسین زاده ، ۱۳۸۸) را نیز می توان نام برد. از پژوهش های گروه دوم به (قارون ، ۱۳۹۱)، (قارون، ۱۳۹۳)، (انتظاری، ۱۳۹۳)، (شجاعی، ۱۳۸۸) و (حکمت و عمانی ، ۱۳۹۰) می توان اشاره کرد که میزان مهارت ها و شایستگی های کانونی و تخصصی دانش آموختگان را از طریق خود اظهاری و یا پرسش از کارفرمایان بررسی کرده اند.

سوابق موجود از ترسیم نقشه تعقیب دانش آموختگان و پیمایش شغلی آنان و یا وجود پایگاههای اطلاعاتی فارغ التحصیلان در ایران بسیار محدود و صرف نظر از سایت های انجمنهای فارغ التحصیلان دانشگاهها ، فقط می توان به پایگاه اطلاع رسانی شغلی فارغ التحصیلان آموزش عالی^۳ اشاره کرد که آن هم در واقع یک پایگاه داده از اطلاعات شغلی دانش آموختگان نیست بلکه پایگاه اطلاع رسانی به فارغ التحصیلان از فرصت های شغلی موجود است. بنابراین می توان گفت که این پژوهش در ایران فاقد سابقه تجربی است.

خلاصه و نتیجه گیری

روش های تعقیب یا پیمایش وضعیت شغلی دانش آموختگان متنوع است اما در یک جمع بندی کلی توصیفی از فعالیت های مشترک است که امکان تعقیب اطلاعات دانشجویان و یا فارغ التحصیلان را با توجه به پیشرفت یادگیری آنها، مهارتهای آموخته شده، ادراکات، مشاغل در حداقل بین دو زمان، از طریق داده های تجمعی یا در سطح فردی که از طریق طرح ها و فرایندهای اداری و اجرایی جمع آوری شده است، را فراهم می کند و متمایز از دیگر انواع جمع آوری داده ها یا پروژه های تحقیقی است.

^۳ این پایگاه که جاییران (JOBIRAN) نام دارد وابسته به سازمان هیاری اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی است.

پیمایش ها در دو سطح سازمانی (دانشگاه) و ملی انجام می شود. در سطح سازمانی ، موسسات روش تعقیبی را با تمهیداتی مانند مصاحبه ها، نشست های گروهی متمرکز، بازخورد دانشجویان و غیره اجرا می کنند. و برای این منظور، ایجاد و تقویت روابط با دانش آموختگان لازم و مفید است. و در مورد دوم یک «رویکرد متمرکز» برای تعقیب دانشجویان از طریق استفاده از داده های ثبتی استفاده می شود. در این صورت پایگاه داده های ملی دانشجویان را با داده های تامین اجتماعی یا بازار کار و یا حتی داده های تحصیلات پیش دانشگاهی ترکیب می کنند.

- نتایج مطالعات تعقیبی برای اهداف مختلف و در زمینه های گوناگون بکار گرفته می شود که عبارتند از:
- عموماً مطالعات تعقیبی برای آگاهی بیشتر از نتایج فعالیت های تدریس و انتقال معلومات و مقایسه آنها در میان موسسات بکار می رود. مثلاً برای درک بهتر دلایل ترک تحصیل و توجه به چشم اندازهای حرفه ای شغلی برای اصلاح و بازبینی برنامه درسی،
 - همچنین روند تعقیبی می تواند برای شناسایی و هدفگیری دانشجویان مستعد و برنامه ریزی برای دوره بعدی ثبت نام دانشجویان بکار رود،
 - این روند می تواند برای بهبود و تدبیر بهتر در زمینه سیستم حمایت از دانشجویان هدف که می تواند تمام مراحل زندگی دانشجویان را پوشش دهد و به کیفیت بهتر آموزش و اقدامات بهتر در حفظ دانشجویان مستعد، سودمند باشد.
 - برای ایجاد مبانی اهداف و نماگرهای توسعه ای مشترک بین موسسات
 - امکان مقایسه بین موسسه ای و رتبه بندی آنها به عنوان ابزاری برای ایجاد آگاهی میان پرسنل و بهبود مدیریت، تدریس و ارائه خدمات
 - اصلاح روند جمع اوری داده ها از سوی موسسات و استفاده بهتر از داده های موجود
 - استفاده از داده ها برای توسعه استراتژی ها و بهبود روند ها و ساختارهای حاکمیت و مدیریت
 - استفاده از این روند برای ارزیابی تأثیر اصلاحات آموزش عالی

ابزارهای مورد استفاده برای تعقیب دانشجویان در سطح ملی صرفاً داده های جمع آوری شده از طریق فرایندهای جمع آوری آمار ثبتی است. در بسیاری از موارد، داده ها در پایگاه داده ای مرکزی که از سوی وزارتخانه مربوطه مدیریت و تامین مالی می شود، جمع آوری می گردد و از طریق یک سازمان ملی مانند اداره ملی آمار به اجرا در می آید. با ایجاد هماهنگی و مجوز های قانونی ترکیب داده های تأمین اجتماعی با داده های بازار کار نیز برای این منظور استفاده شده است. موسسات آموزشی موظفند داده های مربوطه را جمع آوری و به این پایگاه داده ای مرکزی ارسال کنند. در کشورهایی که جمع آوری آمار ثبتی میسر نبوده، طرح های آماری اجرا شده است. در طرح های آماری، از پرسشنامه ها و مصاحبه هایی که نهاد های دولتی و یا موسسات آموزش عالی به منظور یافتن اطلاعات بیشتر در مورد دانشجویان و فارغ التحصیلان تنظیم می کنند استفاده می شود.

امکان سنجی مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی

فصل سوم

روش پژوهش و الگوی مفهومی

مقدمه.....	۳۴
۱.....	۳۴
۱-۱ ذینفعان.....	۳۴
۱-۱-۱ سیاست گذاران و برنامه ریزان حوزه اشتغال و بازار کار.....	۳۴
۱-۱-۲ برنامه ریزان آموزشی و درسی دانشگاهی.....	۳۷
۱-۱-۳ متقاضیان آموزش های دانشگاهی.....	۳۹
۱-۱-۴ کارفرمایان.....	۳۹
۱-۱-۵ مراکز پژوهشی و شبکه های تخصصی.....	۴۰
۲-۱ الزامات قانونی.....	۴۰
۱-۳ حمایت های مالی.....	۴۰
۱-۴ متغیر ها و پرسشنامه.....	۴۱
۱-۴ جامعه آماری.....	۴۲
۱-۵ برش های زمانی.....	۴۲
۱-۶ کوهورت واحد یا ترکیبی.....	۴۴

۱-۷	نوع پیمایش (مقطعی یا تابلویی)	۴۴
۱-۸	اتفاقی یا منظم	۴۴
۱-۹	تمام شماری یا نمونه گیری	۴۴
۱-۱۰	شیوه یا رویکرد پیمایش (متمرکز، غیر متمرکز)	۴۵
۱-۱۱	زمان یا فرصت اشتغال	۴۸
۱-۱۲	شیوه جمع آوری داده ها	۴۸
۱-۱۳	شیوه تماس با دانش آموختگان	۴۸
۱-۱۴	سازماندهی و همکاران	۴۸
۲	منابع اطلاعاتی	۴۹
۲-۱	داده های ثبتی و سازمانی	۴۹
۲-۲	پایگاههای آماری موجود	۵۰
۲-۲-۱	سازمان ها و نهاد های دولتی و نیمه دولتی	۵۰
۵-صندوق بازنشستگی	http://www.cspf.ir	۵۸
۲-۲-۲	سازمان ها و نهاد های غیر دولتی	۶۰
۲-۲-۳	سایت های دانشگاهی	۶۶
۲-۳	دیدگاه خبرگان و مسئولان	۷۲
۳	گزارش گیری و مستند سازی	۷۲
۳-۱	جدول ثبت وقایع	۷۲
۳-۲	نقشه های مسیر اشتغال	۷۳

چنانچه در فصل های قبلی آمده است ، اطلاع از وضعیت سرمایه های انسانی و رصد کردن آنها ، از ضروریات برنامه ریزی منابع انسانی هم در خصوص اشتغال و بازار کار و هم برنامه های آموزشی در سطوح مختلف است . تشکیل پایگاههای آماری از مشخصات و وضعیت فعالیت دانش آموختگان دوره های عالی ، زیربنای این کار است که اجرای طرح های تعقیب یا پیگیری فارغ التحصیلان آن را میسر و ممکن می کند.

روش اجرای طرح های مطالعات تعقیبی ، با توجه به کاربست آن شامل دو جنبه اصلی است. چارچوب مفهومی و فرایند کامل اجرایی پروژه . در فاز چارچوب مفهومی سازمان پیمایش یعنی فعالیت های مرتبط با آماده سازی نقشه تعقیب و شناسایی گلوگاه های اساسی و مهم جهت ردیابی ، تعیین نهاد ها و سازمان های همکار ، تعیین روش جمع آوری داده ها (پرسشنامه یا تبادل بین پایگاههای آماری ، انتخاب متغیر ها و فیلد های آماری است . فاز دوم ، فرایند اجرای پیمایش شامل جمع آوری و پردازش داده ها و تولید اطلاعات ، تحلیل داده ها و گزارش نویسی است . این مرحله پیمایش های مستمری را در بر می گیرد که در آن به روز کردن پایگاهها ، آدرس ها و شماره های تماس فارغ التحصیلان و هرگونه امور اجرایی و هماهنگی بطور مرتب تجدید می شود. با توجه به اینکه این طرح برای اولین بار در ایران اجرا می شود، این طرح به فاز اول طرح اختصاص دارد لیکن برای تعیین مسیر تعقیب و شناخت تنگناهای احتمالی ، تدوین نقشه تعقیب همراه با اجرای آزمایشی آن در یکی از دانشگاههای جامع صورت گرفت. این فصل به شرح این اقدامات و ملاحظات مربوط به آن بر مبنای آخرین تجارب بین المللی اختصاص دارد.

۱ مازول های نقشه تعقیب

۱-۱ ذینفعان

۱-۱-۱ سیاست گذاران و برنامه ریزان حوزه اشتغال و بازار کار

توسعه اشتغال بویژه اشتغال دانش آموختگان از محورهای اساسی برنامه های توسعه بوده است که در سالهای اخیر بدلیل حجم زیاد دانش آموختگان دوره های عالی از حساسیت و ضرورت بیشتری برخوردار شده است. تحلیل های کمی بکار رفته برای سیاست گذاری های مذکور ، داده های کلی اشتغال را بعنوان متغیر اصلی منظور کرده اند که تابعی از متغیر های اقتصادی اجتماعی با تعاریف عملیاتی مختلف است. اشتغال به عنوان متغیر وابسته ای است که تغییر آن از تغییر سایر متغیرها مثل سرمایه گذاری، صادرات، مبارزه با قاچاق کالا، بهره وری نیروی کار، تنظیم دستمزدها و رابطه بین عرضه و تقاضا در بازارکار و ... تبعیت می کند. همچنین اشتغال به عنوان

عامل مؤثر در رشد اقتصادی، توزیع عادلانه‌تر درآمدها، حفظ کرامت و عزت نفس انسان، افزایش ابتکارها و اختراعات و بیکاری به عنوان ریشه بسیاری از ناهنجاری‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، پیامدها و تبعات اقتصادی و اجتماعی ناگواری را به دنبال دارد.

لذا به منظور توسعه اشتغال و کاهش بیکاری در برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت، سیاستگذاری در این حوزه‌ها انجام شده است. آثار و نتایج این سیاست‌ها متفاوت و گاهی بدون نتیجه مطلوب و مورد انتظار بوده است. بعنوان مثال در برنامه سوم توسعه در برخی از حوزه‌های بازارکار مانند زنان، جوانان و به ویژه دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مناطق کشور عدم تعادل وجود داشت و همچنین گسترش پدیده چندشغلی و پرکاری موجب شد که بهره‌وری نیروی کار در سطحی پایین باشد. در این برنامه سیاست‌های اشتغال به گونه‌ای تنظیم و هدف‌گذاری شده بود تا بتواند کاهش عدم تعادل‌های بازارکار در مناطق کشور و گروه‌های خاص و ارتقای سطح کیفی نیروی کار به لحاظ مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و نیز گسترش حمایت از بیکاران را در بر داشته باشد. در طول سال‌های این برنامه کمک‌های فنی و اعتباری یارانه‌دار به آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای و انتقال برخی از رشته‌های مراکز دولتی به آموزشگاه‌های آزاد، تسهیلات در قالب وجوه اداره شده و سایر تسهیلات اشتغال زایی، افزایش خوداشتغالی مبنی بر کارآفرینی و گسترش بنگاه‌های اقتصادی به عنوان سیاست‌های فعال بازارکار دنبال شد ولی آثار این سیاست‌ها بر اشتغال دانش‌آموختگان آموزش عالی در حد مورد انتظار محقق نشد. علاوه بر دلایل مختلفی که به عدم ثبات متغیرهای اثرگذار و مکانیزم تأثیر آنها باز می‌گردد، یک حقیقت انکارناپذیر این است که داده‌های آماری و در نتیجه اطلاعات تفصیلی قابل اتکا از چگونگی (مدت، نوع شغل، پایداری و...) اشتغال دانش‌آموختگان وجود نداشت. به همین ترتیب در برنامه چهارم و پنجم توسعه، سیاست‌گذاری‌های انجام شده بر پایه داده‌های آماری با همان سبک و فرمت برنامه‌های قبلی بود و تغییرات چندانی ایجاد نشد. در تمامی سیاست‌های اجرایی برنامه‌های توسعه بر تطبیق آموزش‌های عالی با نیازهای بازار کار تأکید و در کلیه ارزیابی‌های بعمل آمده از عملکرد برنامه‌های توسعه، همواره شکاف بین آموزش عالی و بازار کار و نیز فقدان مکانیزم سنجش و هدف‌گذاری آن یک چالش مهم بوده است.

تعقیب مسیر شغلی دانش‌آموختگان جدید، یک روش موفق شناخته شده در سطح بین‌المللی برای بهبود رابطه آموزش عالی و بازار کار است. نیازهای برآورد شده برای سیاست‌گذاری‌های بازار کار از طریق اجرای این طرح‌ها به شرح زیر است.

- ۱- شناخت وقعه‌های موجود در یافتن شغل و تجارب اولیه جستجوی شغل در بازار کار
- ۲- اطلاع از وضعیت و کیفیت مراکز خدمات شغلی و مکانیزم‌های هدایت شغلی
- ۳- تدارک داده‌های آماری برای تبیین مدل‌ها و شناخت تأثیر متغیرهای مؤثر بر اشتغال

۴- شناخت عوامل و محرکهای تقاضا برای انواع آموزش ها در بازار کار و ایجاد سیستم پیمایش و ارزیابی (monitoring) نیازهای بازار کار

۵- ایجاد زمینه لازم برای رویه های شناخته شده پیمایش و ارزیابی تحرکات و مسیرهای شغلی بین المللی
 ذینفعان پیمایش دانش آموختگان در ایران ، به دلایل روشن مانند وابسته بودن دانشگاهها به اعتبارات دولتی و فقدان دخالت شاخص های مربوط به کارایی بیرونی و کیفیت محصول در نظام بودجه ریزی و اعتبارات ، در مراحل اولیه نهاد های سیاست گذار یعنی سازمان مدیریت و برنامه ریزی و وزارت علوم هستند ، لیکن با تجهیز نظام تصمیم گیری به این اطلاعات جدید و توسعه ابزارهای مدیریت و برنامه ریزی نظام آموزش عالی ، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ، مهم ترین ذینفعان این مطالعات خواهند بود ، زیرا حیات علمی و اداری و موجودیت دانشگاه در گرو لحاظ کردن بازخورد های حاصل از این پیمایش ها در برنامه های آموزشی و درسی خواهد بود.
 مستندات موجود فعلی که بیانگر تعریف محدود ذینفعان پیمایش دانش آموختگان هستند ، عبارتند از :
 سند برنامه ششم توسعه: آموزش فنی حرفه ای و مهارت آموزی^۴

راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
ارتقای کیفی آموزش عالی مهارتی	ره گیری و رصد فارغ التحصیلان و دریافت بازخورد	انجام مطالعه پیگیرانه برای تحلیل وضعیت فعالیت فارغ التحصیلان عالی مهارتی
افزایش و ارتقای کیفی آموزش غیر رسمی مهارتی	ره گیری مستمر اشتغال مهارت آموختگان و دریافت بازخورد از مهارت آموختگان و کارفرمایان برای اصلاح برنامه های آموزشی	انجام مطالعه پیگیرانه مستمر از وضعیت فعالیت کارآموزان دوره دیده در آموزش های مهارتی غیر رسمی
ضمین کیفیت آموزش ها و بهبود مستمر آنها	پیگیری مستمر و نظام مند وضعیت اشتغال دانش آموختگان	انجام مطالعه پیگیرانه برای تحلیل وضعیت فعالیت مهارت آموختگان

لازم به توضیح است که طبق بند پ ماده ۶۵ قانون برنامه ششم ، از ابتدای اجرای برنامه ، دانشکده ها و آموزشکده های فنی حرفه ای زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش به^۴ وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری منتقل شدند.

سند برنامه ششم توسعه: آموزش عالی

راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
متناسب سازی تحصیل و اشتغال	رصد وضعیت اشتغال دانش آموختگان	طراحی و استقرار نظام جامع پیگیری وضعیت اشتغال دانش آموختگان و تمهید تأثیر گذاری جدی آن بر سطح بندی دانشگاهها

البته با توجه به تأکید برنامه بر تمهید تأثیر گذاری جدی وضعیت اشتغال دانش آموختگان دانشگاهها بر سطح بندی ، زمینه برای گسترش ذینفعان مطالعات پیگیرانه به سطوح خرد دانشگاهی فراهم شده است.

سند آمایش آموزش عالی

در بند ۸ ابلاغیه شماره ۲/۲۳۶۷۱۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۵ وزارت عتف که به ابلاغ کلیات مفاد طرح آمایش آموزش عالی مصوب جلسه ۷۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای انقلاب فرهنگی ، که از سوی رئیس جمهور محترم و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی ابلاغ شده است ، اختصاص دارد ، آمده است :

"وزارت عتف موظف است به منظور ارتقای سطح اشتغال پذیری ، ایجاد تناسب میان تحصیل و نیاز های جامعه و تطبیق محتوای دروس دوره های آموزش عالی با نیاز های شغلی ، از دانشگاههای پیگیر وضعیت اشتغال و کار آفرینی دانش آموختگان حمایت ویژه بعمل آورد.

در خصوص حمایت مالی از دانشگاهها برای این مطالعات ، اگرچه در قانون بودجه ردیف مشخص ذکر نشده است ولی طبق بیانات مقامات سازمان برنامه و بودجه ، منابع مالی خاص برای این منظور پیش بینی شده است که سازو کار تخصیص آن در آینده مشخص خواهد شد.

۱-۱-۲ برنامه ریزان آموزشی و درسی دانشگاهی

اطلاعاتی که از پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان بدست می آید در مورد تجارب اولیه جستجوی شغل توسط آنها ، موقعیت شغلی آنها و میزان کاربرد آموخته های آنان ، بازخورد های اساسی در بازنگری و تصحیح برنامه های آموزشی و درسی است. این پیمایش ها امکان مقایسه اثربخشی روش های مختلف آموزش و درک بهتر علل افت تحصیلی را نیز فراهم می کند و به شناسایی استعداد های خاص و ایجاد مسیر پیشرفت ویژه برای آنان منجر می شود. به همین لحاظ ارتباط تنگاتنگ با تضمین کیفیت دارد.

کارکنان اداری و کادر علمی دانشگاههای مجری طرح تعقیب دانشجویان در اروپا اذعان کردند که پس از این طرح درک بهتری از دانشجویان و تجارب آنها در طول تحصیل و دلایل و علل مفاهیمی مثل "بی تعهدی" ، "افت تحصیلی" ، "شکست" و نگرش های اشتباه " پیدا کرده اند که تا قبل از آن متوجه نشده بودند و اکنون دانشجویان در معرض خطر را بهتر شناسایی می کنند. (EUA, ۲۰۱۲)

ماده ۱ آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها به: "انطباق هرچه بیشتر برنامه های درسی با نیاز های جامعه" تصریح دارد. این انطباق فقط در صورت شناخت نیاز های آموزشی و مهارتی و با بررسی میزان استفاده از دانش و مهارت های آموخته شده در انجام وظایف شغلی میسر است. این شناخت در سطح دنیا با استفاده از پیمایش دانش آموختگان در مسیرهای شغلی فراهم شده است و در همین راستا یکی از اقدامات مهم ارائه خدمات شغلی^۵ در دانشگاهها بوده است. در سایت های خدمات شغلی معمولاً این اطلاعات به مخاطبان ارائه می شود:

۱- آشنایی با مشاغل و دوره های کارآموزی مربوطه و اطلاعاتی در مورد مهارت های اشتغال پذیری لازم برای هر پست یا رشته شغلی (که بطور متقابل برای کارفرمایان نیز اطلاعات لازم از هر رشته تحصیلی و مهارت های آموختنی آن می دهد)

۲- اطلاع از رویداد های حرفه ای مانند نمایشگاههای حرفه ای ، اطلاعاتی های شغلی کارفرمایان ، جلسات با کارفرمایان ، پنل ها و کارگاهها و سایر اخبار

۳- بخش ابزار های حرفه ای و شغلی که در آن ابزار های سنجش مهارت های اشتغال پذیری درج شده و فرد می تواند خودش را ارزیابی کند.

۴- روش ها و راهبردهای جستجوی شغل (نحوه استفاده از آژانس های کاریابی ، مراجعه به شبکه هاو...)

۵- آموزش نحوه راه اندازی یک کسب و کار ، قوانین و فرایندهای آن (آموزش StratUp)

به این ترتیب شاید بتوان گفت که مهم ترین ذینفع مطالعات پیمایش دانش آموختگان ، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هستند. در نظام های آموزشی که پذیرش دانشجو به صورت غیر متمرکز (که اکثر کشورها چنین است)^۶ ، در واقع حیات و بقای یک دانشگاه به شناخت این نیاز ها و فعالیت در راستای آن و اطلاع رسانی به مشتریان است.

نتایج پیمایش های دانش آموختگان به کارکرد بهتر نظام دانشگاهی ، جلب حمایت ذینفعان و استفاده بهینه از منابع^۷ منجر می شود ولذا جاذب منابع نیز هست. در برآیند کلی موجب توسعه سازمانی و اصلاح فرایندها و

⁵ Career Services

کاستی ها و چالش های پذیرش دانشجو به شیوه متمرکز ، بحث مفصلی دارد که پژوهش های مستقل را می طلبد و در ادبیات موجود به تفصیل ، معایب آن را می توان یافت.⁶

⁷ Resource Intensive

بهبود راهبردها و زیرساخت های مدیریتی می شود . از طریق ایجاد رقابت بین مؤسسات به بهبود کارکرد کل نظام می انجامد .

۱-۱-۳ متقاضیان آموزش های دانشگاهی

اطلاعاتی که از وضعیت اشتغال هر رشته و دوره ، با تمامی جزئیات مسیر شغلی آن بلحاظ دوره انتظار و موفقیت یا عدم موفقیت در پیدا کردن شغل و نوع شغل به توسط پیمایش های دانش آموختگان تولید می شود، راهنمای مناسب برای متقاضیان رشته های مختلف دانشگاهی است که بتوانند انتخاب های درست و متناسب تری داشته باشند. طبق اصل رفتار عقلایی مصرف کننده ، این انتخاب های درست در فضای رقابتی ، منجر به اطلاع جریان تقاضا و در نتیجه تعادل در بازار کار می شود. بررسی رشته های مورد اقبال داوطلبان ورود به دانشگاهها نشان می دهد که در هر گروه عمده تحصیلی معمولا ۳ الی ۴ رشته در صدر انتخاب داوطلبان قرار دارد و این انتخاب ها بر اساس درک شهودی از بازار کار بوده است . در صورت فقدان اطلاعات به روز از وضعیت اشتغال رشته ها ، تداوم این اصرار به تراکم دانش آموختگان در رشته هایی منجر می شود که گاهی اوقات در مدت کوتاهی (معمولا ۲ الی ۳ سال) در بازار به اشباع رسیده اند. یافته های پیمایش دانش آموختگان هر دانشگاه برای داوطلبان جدید، اطلاعات به روز و واقعی تر را در مورد بازار کار رشته ها به متقاضیان می دهد و تعادل در بازار سریع تر انجام می شود.

۱-۱-۴ کارفرمایان

اطلاعاتی که از طرح های پیمایش دانش آموختگان در بازار کار حاصل می شود ، برای کارفرمایان نیز مفید است زیرا با شناخت شکاف بین آموخته های آنان و مهارت های مورد نیاز خودشان می توانند سریع تر در مورد برنامه ریزی برای آموزش های قبل و ضمن کار تصمیم گیری کنند و از این جهت هزینه های ارتقای نیروی انسانی به سطح کارآمدی مورد انتظار خود را به حداقل برسانند. از طرف دیگر ، اصولا یکی از محل های مراجعه برای شناخت نیازهای آموزشی و مهارتی مشاغل و تطبیق برنامه های درسی با آن ، کارفرمایان هستند . در مازول های نقشه تعقیب ، یکی از مراحل تکمیلی یا بعبارتی پیشرفته طرح های پیمایش ، مصاحبه های عمیق با کارفرمایان است . در واقع پس از شناخت وضعیت کلی اشتغال دانش آموختگان ، کسب دیدگاههای کارفرمایان به شناخت بهتر شکاف بین آموخته ها و نیاز های شغلی منجر می شود. با گرفتن این بازخورد ها و اعمال آن در برنامه های آموزشی و درسی ، در واقع کوهورت های تحصیلی بعدی انطباق بیشتری با نیاز کارفرمایان داشته و در هزینه های آموزش قبل و حین کار آنان از یک طرف و هزینه های جستجوی کار و بیکاری دانش آموختگان صرفه جویی می شود.

۱-۵ مراکز پژوهشی و شبکه های تخصصی

تحلیل های آماری و تهیه گزارش های تخصصی از وضعیت بازار کار برای تولید اسناد سیاست گذاری یا به عبارتی تصمیم سازی برای تصمیم گیرندگان با وجود داده های آماری از پیمایش فارغ التحصیلان در بازار کار ، مستند تر و مفید تر خواهد بود. لذا انجام پیمایش های دانش آموختگان به توسعه دانش تجربی و در مراحل بعد به توسعه دانش نظری در مورد اقتصاد آموزش عالی منجر می شود. در حال حاضر کمبود های آماری از وضعیت اشتغال دانش آموختگان برای همه ثابت شده است . با فقدان داده های آماری خام ، به تبع آن محاسبه شاخص های کلیدی بازار کار و تحلیل های آماری مورد نیاز نیز مختل می شود. کما اینکه تنها مرجع موجود از شاخص های کلیدی بازار کار ، محاسبات خود را با استفاده از نتایج یک طرح آماری گیری که استمرار کافی ندارد ، انجام داده است . ضمن اینکه فاقد اطلاعاتی در مورد شاخص های کلیدی بازار کار دانش آموختگان است.

۱-۲ الزامات قانونی

در اکثر قریب به اتفاق تجارب موفق اجرای مستمر طرح های پیمایش دانش آموختگان ، پشتوانه های قانونی برای الزام دانشگاهها و مؤسسات آموزشی به انجام این بررسی ها وجود دارد. بعنوان مثال قانون آموزش عالی ۲۰۰۵ مجارستان (szilvia&veroszta , ۲۰۱۵)

در ایران اگر چه مستندات قانونی برای آن در برنامه ششم توسعه و سند آمایش آموزش عالی فراهم شده است ، لیکن ابزار و سازو کاری که الزام قانونی ایجاد کند هنوز وجود ندارد. به عبارت دیگر تأثیر دادن وضعیت اشتغال دانش آموختگان در سطح بندی دانشگاهها اگرچه لازم ولی شرط کافی برای ملزم کردن دانشگاهها به این اقدام نیست . طبق تجارب بین المللی ، سازو کار های قانونی لازم باید در نظم تأمین مالی و بودجه ریزی فراهم شود و از آنجا که یکی از شاخص ها یا مزیت های اصلی بودجه ریزی عملیاتی ، هم راستا کردن بودجه با اهداف عملیاتی است ، فقدان این مکانیزم به نقص بودجه ریزی عملیاتی اشاره دارد زیرا یکی از شاخص های مهم کارایی بیرونی هر دانشگاه وکل نظام آموزش عالی ، کیفیت محصول بلحاظ تأمین نیاز های مشتریان و جامعه است.

به این ترتیب پیمایش دانش آموختگان آموزش عالی ایران تا این مرحله فاقد ابزارهای انگیزشی لازم و تکالیف قانونی لازم برای ابتکار عمل توسط دانشگاهها است.

۱-۳ حمایت های مالی

طرح های و برنامه های پیمایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان ، با حمایت های مالی (عموما دولتی) انجام شده است که از نظر مکانیزم حمایت به دو دسته بوده اند. در مواردی که طرح پیمایش بطور متمرکز از سوی یک

نهاد دولتی یا نهاد غیر انتفاعی انجام شده است، منابع مالی صرف ابزارهای تشویقی برای ترغیب دانش آموختگان به پاسخ گویی به پرسشنامه ها شده است. در مواردی که این طرح ها توسط دانشگاهها و با الزام قانونی از طرف دولت انجام شده است، منابع مالی به سمت دانشگاه مورد نظر هدایت شده است.

یکی از برجسته ترین حمایت های مالی از این طرح ها مربوط به اتحادیه اروپا است که اجرای این طرح ها را در کشور های عضو توافقنامه بولونیا دنبال می کند. (EUROGRADUATE Consortium, ۲۰۱۴)

در ایران اگر چه تلویحا حمایت های مالی در این مورد ذکر شده اند ولی هنوز سازوکار دقیق و نحوه اجرای آن مشخص نیست. با توجه به نظام تأمین مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، گنجاندن شاخص های مرتبط با اشتغال در بودجه ریزی می تواند کمک بسیار مؤثری در این زمینه باشد.

۴-۱ متغیر ها و پرسشنامه

متغیرهای تحت بررسی در ماژول یا نقشه تعقیب به دو دسته کلی قابل تقسیم هستند. متغیر های عملی و و کارکردی (objective) و متغیر های ادراکی فردی (subjective). دسته اول شامل متغیر های طول دوره انتظار برای اشتغال، شاغل شدن یا ادامه تحصیل، درآمد حاصله، موقعیت شغلی (متناسب با تحصیل یا خیر) و وظایف شغلی مرتبط با رشته تحصیلی است. دسته دوم شامل متغیرهای توصیف کننده مشاهدات و درک فرد از ارتباط آموخته ها با نوع شغل، بکارگیری مهارت ها و شایستگی ها، جایگاه شغلی وی (درآمد، وجهه شغلی)، استقلال کاری و رضایت شغلی است.

ساختار پرسشنامه شامل سه دسته سؤالات اصلی و انتخابی و ویژه است. سؤالات اصلی سؤالاتی است که در تمامی انواع پرسشنامه ها لحاظ شده و امکان مقایسه بین مؤسسات و مونیتورینگ در سطح ملی را فراهم می کند و باید در کلیه پرسشنامه ها یکسان باشد. سؤالات انتخابی بر حسب نیاز و ترجیحات هر دانشگاه یا مؤسسه تعریف می شود و باید در طول پروژه یکسان عمل شود و تثبیت شود. امکان مقایسه در این بخش فقط بین مؤسساتی که از این سؤالات استفاده کرده اند فراهم است و مقایسه در سطح ملی امکان پذیر نیست.

سؤالات ویژه کاملا در اختیار هر مؤسسه و محتوای آن آزادانه تعریف می شود و لذا امکان مقایسه فقط در مواردی که مؤسسات دیگری نیز همان سؤالات را بطور کاملا مشابه تعریف کرده باشند، فراهم است و صورت بندی آن باید با قسمت های دیگر پرسشنامه متناسب باشد.

نکته قابل تأمل اینکه معمولا توصیه می شود که پرسشنامه خیلی طولانی نباشد ولی برخی تجارب اجرای این طرح ها نشان داده است که این فرضیه که هر چه پرسشنامه کوتاه تر باشد نرخ پاسخگویی بیشتر است صحیح نیست و در مواردی که تعداد سؤالات کمتر بوده همان نرخ پاسخگویی داشته است و افزایش نرخ پاسخگویی

فقط بستگی به روش اجرای هر دانشگاه یا مؤسسه، یعنی تعداد تماس ها و صحت آدرس ها، دارد. و البته هر چه پرسش ها بیشتر باشد سؤالات تحقیق بیشتری می توانند پاسخ داده شوند. اقدامات مرتبط با پرسشنامه شامل: تدوین پرسشنامه (منابع اصلی، پیش آزمون و نهایی)، برنامه ریزی برای پرسشنامه برخط (نرم افزار مورد نیاز و اجرای آزمایشی آن) است.

پرسشنامه طرح به شرح پیوست شماره یک و از نوع پرسشنامه های استاندارد ولی کمتر تفصیلی است. این پرسشنامه پنج بخش دارد. در بخش اول اطلاعات فردی و ثبتی درج می شود. بخش دوم به سؤالاتی در مورد وضعیت تحصیل دانش آموخته اختصاص دارد، بخش سوم از وضعیت جستجوی کار پس از تحصیل سؤال می کند، بخش چهارم از ویژگی های اشتغال کنونی فرد سؤال می کند و بخش پنجم از شرایط بیکاری فرد (در صورت بیکار بودن) اطلاعاتی می گیرد. همچنین توصیه های پاسخ گویان را در قالب یک سؤال باز جویا می شود و در پایان آدرس تماس و اجازه تماس های بعدی از دانش آموخته گرفته می شود.

۱-۴ جامعه آماری

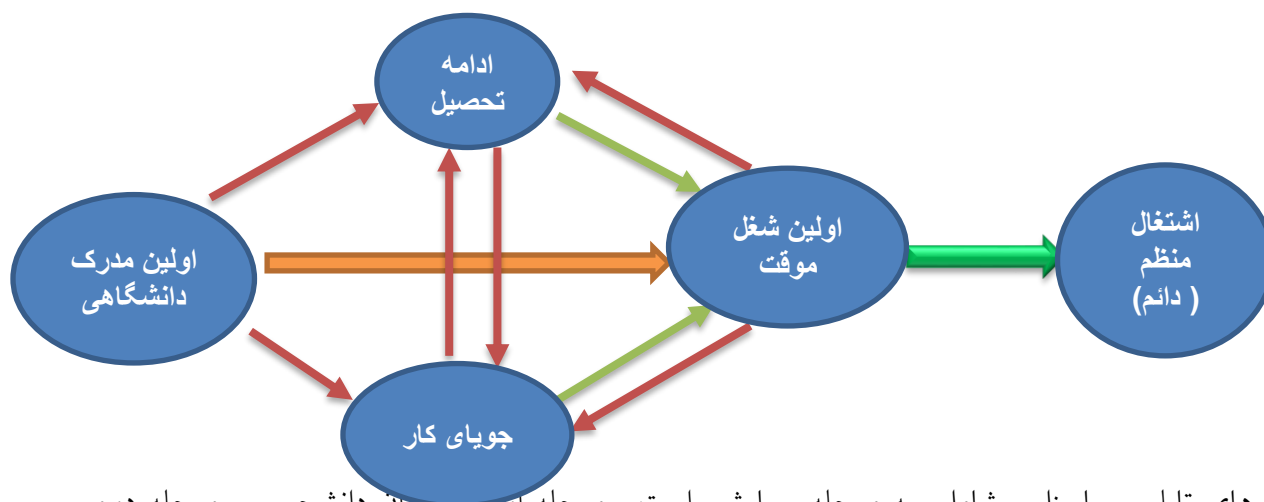
جامعه آماری این طرح در بخش مفهومی کل دانش آموختگان آموزش عالی است. به عبارت دیگر طراحی جریان شکل گیری این مطالعات به نحوی است که یک پرسشنامه استاندارد قابل اجرا برای تمامی جریان های آموزش عالی به اشتراک گذاشته و در اولین فاز عمومی این طرح توصیه می شود که این چارچوب برای همه حفظ شود. در عین حال بنا به اهداف جزئی هر یک از زیر نظام ها و جریان های آموزشی، می توان جامعه هدف را محدود تر و با سؤالات خاص بررسی کرد. در مجموع در این مرحله از طرح، جامعه آماری کل دانش آموختگان از هر نوع و جریان آموزشی است که البته برش زمانی آن در بخش بعد توضیح داده می شود.

۱-۵ برش های زمانی

بلحاظ برش زمانی، معمولا دو الگوی رایج وجود دارد. بررسی های مقطعی و بررسی های تابلویی در طول مدت زمانی مشخص (panel).

در بررسی های مقطعی، معمولا یک مهلت زمانی به شرح شکل شماره ۱ برای اشتغال دانش آموختگان فرض می شود. بر این مبنا دانش آموختگان حداقل در سه مقطع باید مورد پرسش قرار گیرند. بلافاصله بعد از فارغ التحصیلی، یک الی دو سال پس از فارغ التحصیلی که انتظار می رود به اولین موقعیت شغلی دست یافته باشند و یا ادامه تحصیل داده باشند و سه الی چهار سال پس از فارغ التحصیلی که انتظار می رود در موقعیت شغلی خود تثبیت شده باشند. که مورد اخیر رواج بیشتری داشته است.

شکل شماره ۱: برش های زمانی تعقیب دانش آموختگان

بررسی های تابلویی یا پنل ، شامل سه مرحله پیمایشی است . مرحله اول در زمان دانشجویی ، مرحله دوم بلافاصله پس از فارغ التحصیلی که وضعیت فرد را بلافاصله ادامه تحصیل در مقطع بعدی یا ورود به اولین شغل مشخص می کند و مرحله سوم که ۴ الی ۵ سال پس از فارغ التحصیلی است و میزان موفقیت شغلی، تطابق شایستگی ها و وظایف شغلی را بررسی کرده و توصیه هایی بهبود برنامه های درسی دارد .این روش مزایایی بشرح زیر دارد:

- هریک از پرسشنامه ها دارای یک مرکز توجه خاص و سوالات پژوهش هستند که به کیفیت بهتر منجر می شوند.
- پرسشنامه ها می توانند کوتاهتر باشند که کیفیت بهتر را بوجود می آورند.
- نتایج را می توان بهتر در پایان بررسی مورد ارزیابی قرار داد، که کیفیت بسیار بهتری را بوجود می آورد.
- برای تماس های بیشتر با فارغ التحصیلان، آدرسهایی را می توان در پایان مطالعه جمع آوری کرد که به تبع، می توان برای اولین طرح فارغ التحصیلی آماده شد و باعث هزینه کمتر و کیفیت بهتر کار می شود.

در مقابل محدودیت هایی نیز برای این روش وجود دارد:

- افت و ریزش در جامعه آماری به نحوی که در مرحله آخر ممکن است تعداد کافی از نمونه منتخب موجود نباشد و به تورش منجر شود.
- تعهدات و التزام مؤسسات به حفظ برنامه ها در بلند مدت که بدلیل دوره انتظار کسب نتایج از آخرین بررسی یا پنل به حدود ۶ تا ۸ سال می رسد. عبارت دیگر برای تصحیح برنامه های درسی کمتر از این مدت نمی توان بازخورد گرفت.
- نیاز های تخصصی و فنی بیشتر برای این روش نسبت به روش دیگر چون مستلزم مدیریت پایگاه داده ها و نیز تحلیل های آماری است. همچنین برای اطمینان از کیفیت داده ها اقداماتی شامل ویرایش داده ها، کدگذاری، بررسی

اعتبار، شناسایی و اصلاح خطاهای داده ای، تکنیک داده های گمشده (مثلا فیلتر، بی پاسخی، ریزش)، داده های ناقص، تحلیل ریزش، انتساب^۸ داده های گمشده^۹، تحلیل داده ها و گزارش دهی الزامی است.

۶-۱ کوهورت واحد یا ترکیبی

پیمایش های دانش آموختگان بر حسب اینکه فقط یک کوهورت مورد پرسش قرار گیرد یا همزمان چند کوهورت، متفاوت است. در الگوی پیشنهادی این طرح توصیه می شود که ابتدا یک کوهورت دانش آموختگان ولی در سطح گسترده (با پوشش تمامی جریان های آموزشی) پیمایش شوند. زیرا بنا به اهداف طرح، اطلاع از وضعیت اشتغال کل دانش آموختگان در یک برش زمانی اولویت دارد و مقایسه کوهورت های مختلف یک جریان آموزشی را می توان به مراحل دیگر واگذار کرد.

۷-۱ نوع پیمایش (مقطعی یا تابلویی)

نوع پیمایش در این فاز از طرح مقطعی است. ابتدا لازم است توجه داده شود که اصولا در فاز طراحی مفهومی، پیمایش کامل انجام نمی شود و طبق پیشنهادیه طرح مقرر بوده است که فقط برای بررسی و اطلاع از جوانب عملی پیمایش، یک مرحله به صورت آزمایشی برای دانش آموختگان یک دانشگاه انجام شود. بنابراین اگر چه در اجرای غیر متمرکز طرح توسط هر دانشگاه توصیه می شود که پیمایش های تابلویی انجام شود. در این پیمایش ها هر کوهورت تحصیلی در مقاطع منظم مورد پرسش قرار می گیرند.

۸-۱ اتفاقی یا منظم

پیمایش دانش آموختگان در این طرح کاملاً آزمایشی و انتخاب یک کوهورت به تعبیری اتفاقی است ولی پیمایش های هر دانشگاه در بخش غیر متمرکز توصیه می شود که منظم و در مقاطع مشخص انجام شود. در غیر اینصورت نمی توان نتیجه مشخصی در مورد آثار فعالیت ها و برنامه های آموزشی دانشگاه در بازار کار بدست آورد.

۹-۱ تمام شماری یا نمونه گیری

آنچه در پیمایش دانش آموختگان مهم است، این است که نتایج قابل اتکا فقط در صورت تمام شماری یا شیوه سرشماری (فارغ از اینکه چه نرخ بازگشتی از کل جامعه آماری بدست آید) حاصل می شود. در اجرای آزمایشی طرح نیز کوهورت منتخب مورد تمام شماری واقع شده و پرسشنامه برای کل دانش آموختگان ارسال شد.

^۸ Data Imputation

در این روش پژوهشگر تصمیم می گیرد که مقادیری به داده های گمشده انتساب دهد. تکنیکهای متفاوتی برای داده های گمشده وجود دارد^۹

۱۰-۱ شیوه یا رویکرد پیمایش (متمركز ، غير متمركز)

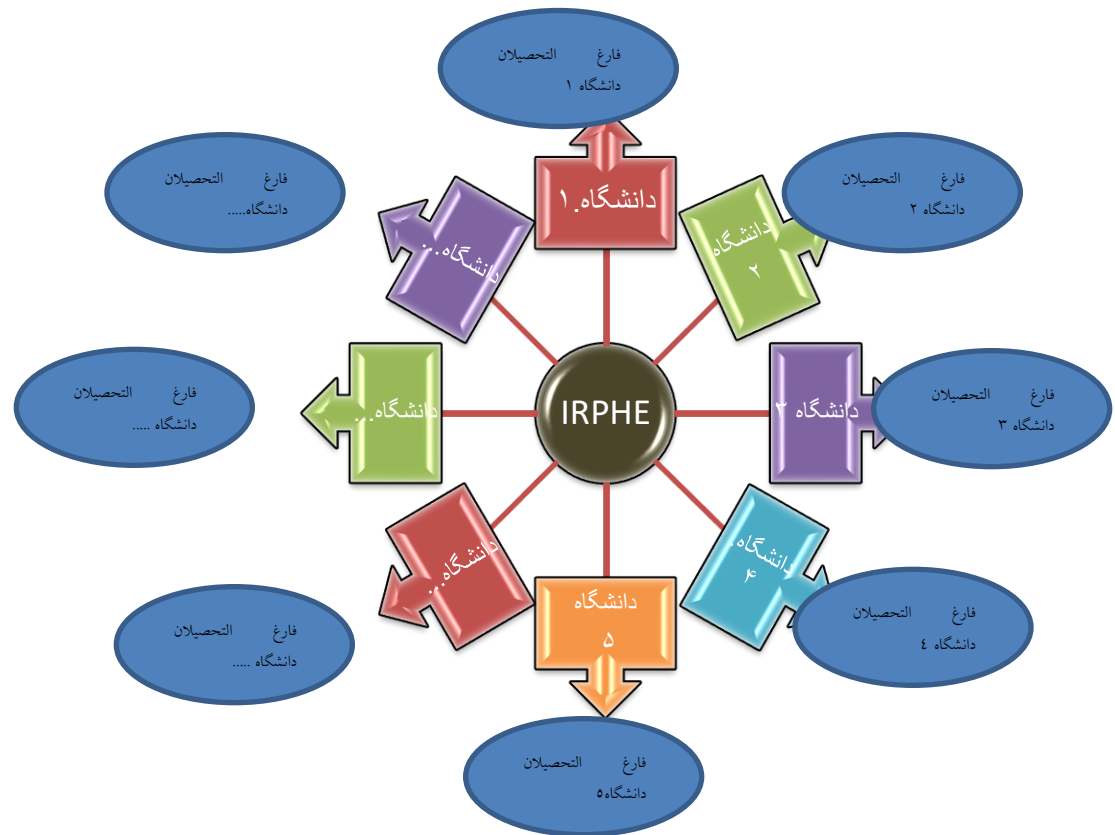
مدل پیش بینی شده برای پیمایش دانش آموختگان یک مدل ترکیبی است . به این مفهوم که در بخشی از مدل شیوه متمركز و در بخشی دیگر غير متمركز عمل می شود. طبق آنچه در مباحث نظری بیان شد و مطابق با آخرین تجارب جهانی موجود رویکرد غير متمركز به دلایل مختلف از جمله ظرفیت سازی برای دانشگاهها در جهت تبدیل شدن به یک سازمان یادگیرنده ، توجه به نیاز های خاص مؤسسات و تولید داده های با کیفیت بالا، ترجیح داده می شود. در همین رویکرد جدید یک مركز پایش ملی^{۱۰} در کنار دانشگاهها به ایجاد شبکه ارتباطی و دادن مشاوره ها و ابزار های مورد نیاز می پردازد . با توجه به اینکه انجام چنین پیمایش در ایران بی سابقه است ، تصمیم بر این گرفته شد که به منظور انتقال دانش لازم به دانشگاهها و مراكز آموزش عالی ، هسته مرکزی این پیمایش یا به تعبیری همان مركز پایش در مؤسسه مستقر شود و از طریق پایگاه اصلی ، کلیه مستندات لازم شامل ادبیات موضوع ، شیوه های رایج ، ابزارهای مورد نیاز ، زیرساخت های لازم در دسترس مراكز داوطلب برای انجام پیمایش قراردادده شود. از طرف دیگر به منظور اینکه بتوان از داده های جمع آوری شده برای تحلیل های کلان و سیاست گذاری استفاده کرد، ترویج یک شیوه یکسان و متحد و هماهنگ در ابتدای کار بسیار ضروری است که این مهم نیز با ایجاد یک پایگاه یا هسته مرکزی که اقدامات را در کلیه مراكز اجرا بطور هماهنگ و یک دست پیش برد قابل تحقق است.

در این راستا پایگاه اطلاع رسانی پیمایش دانش آموختگان آموزش عالی ایران با نام اختصاری IRANTRACE طراحی و راه اندازی شده است که البته گام های اولیه خود را طی می کند و در فاز بعدی طرح تکمیل می شود. این پایگاه کلیه اصول راهنما ، ابزارها ، و مشاوره لازم را در اختیار دانشگاهها قرار می دهد.

در بخش غير متمركز ، اقداماتی مانند تشکیل پایگاه آدرس ها ، بروز رسانی اطلاعات دانش آموختگان و نحوه تماس با آنان ، در هر دانشگاه یا مركز اجرایی طراحی شده و با استفاده از پرسشنامه استاندارد با اجرا گذاشته می شود. برای تحقق اهداف طرح در مرحله اول قویا توصیه می شود که همه مراكز اجرایی از یک پرسشنامه استاندارد استفاده کنند. بدیهی است که در مراحل تکمیلی ، هر دانشگاه بنا به رسالت ها و مأموریت های خود می تواند بخش هایی را به این پرسشنامه اضافه کند و از نتایج آن برای اهداف خاص بازبینی در برنامه آموزشی و درسی خود بهره برد.

¹⁰ National Monitor

شکل شماره ۲: الگوی مفهومی طرح در پیمایش غیر متمرکز

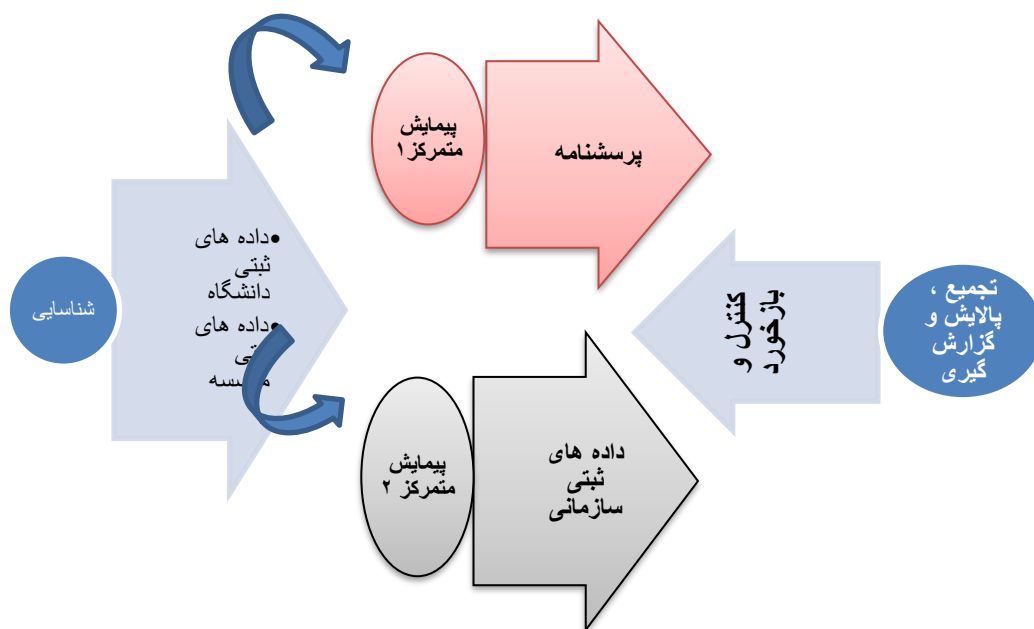

بخش متمرکز پیمایش شامل دو فرایند است که در شکل شماره ۳ مشاهده می شود. در فرایند شماره ۱ پس از ارسال مشخصات و آدرس تماس دانش آموختگان از طرف دانشگاه، مؤسسه اقدام به ارسال پرسشنامه و جمع آوری داده های آن خواهد کرد و نتایج به دانشگاه اعلام خواهد شد.

دستور کار دیگر پایگاه متمرکز، ارتباط و ایجاد جریان اطلاعات با دستگاههای همکار طبق الگوی پیش بینی شده در پیمایش متمرکز ۲ است. با عنایت به اینکه بررسی عملکرد یا آثار عملی برخی از سیاست گذاری ها مانند توسعه آموزش های خاص یا زیرنظام های مشخص برای سیاست گزاران یک نیاز مبرم محسوب می شود و بررسی آثار چنین سیاست هایی بر بازار کار دانش آموختگان این جریان ها و دروه های خاص از طریق پیمایش های مقطعی کلان قابل انجام است، در مدل مفهومی طرح این کارکرد نیز پیش بینی شده است و چنین پیمایش هایی از طریق هسته مرکزی و با ارتباط قانونی برقرار شده با دستگاههای همکار انجام

می شود . این بخش از پیمایش های دانش آموختگان بلحاظ ماهیت و شیوه با پیمایش های مستمر غیر متمرکز تفاوت دارد و به عبارت دقیق تر یک یا چند کوهورت خاص فقط بلحاظ اشتغال یا عدم اشتغال در پایگاههای آماری موجود رصد می شوند. نتایج این بررسی ها نیز کاربرد متفاوت و کاملاً کلان و فوری دارند.

شکل شماره ۳: الگوی مفهومی طرح در پیمایش متمرکز

پیمایش متمرکز ۱: رویکرد متمرکز و حسب درخواست دانشگاهها با کسب آدرس ها از دانشگاه
پیمایش متمرکز ۲: رویکرد متمرکز سازمانی حسب درخواست ذینفعان بیرونی و با استفاده از داده های ثبتی

ویژگی های کاربردی مدل پیمایش متمرکز عبارتند از :

الف) دیدگاه بلند مدت و تداوم و استمرار پیمایش های منظم که به تولید اطلاعات قابل اتکا از وضعیت اشتغال دانش آموختگان می انجامد.

ب) ظرفیت سازی تخصصی : مطالعات پیمایش دانش آموختگان می تواند به صورت یک فرایند یادگیری ، دانش ساختار مند و منظمی رادر پیکره آموزش عالی کشور جاری و ساری سازد. و با ایجاد شبکه ارتباطی یک آموزش و تمرین دائمی (training) را سازماندهی کند.

ج) تولید اطلاعات با کیفیت بالا بدلیل استاندارد بودن فرایند ها و محتوای قابل دسترس شبکه برای ذینفعان و اتصال به آخرین دانش و تجربه جهانی در این مورد.

د) اقدام در چارچوب استاندارد های جهانی و قابلیت مقایسه در سطح بین المللی و حرکت در مسیر بین المللی سازی نظام آموزش عالی بلحاظ طرحی ، استفاده از ابزار های پیمایش و مقایسه نتایج

مأموریت دیگر هسته یا پایگاه مرکزی، ایجاد ارتباط مستمر با هسته های بین المللی پیمایش دانش آموختگان در دنیا و انتقال دانش روز به واحد های اجرایی است.

۱۱-۱ زمان یا فرصت اشتغال

یکی دیگر از مشخصات مدل های پیمایش تعیین زمان انتظار یا فرصت برای یافتن شغل است. در مدل مفهومی ما بدلیل لزوم انتظار برای خدمت سربازی برای آقایان، و یک دست کردن پیمایش، برای همه دانش آموختگان ۴ سال فرصت توصیه می شود. بنابراین در هر پیمایش، دانش آموختگان ۴ سال قبل مورد پرسش قرار می گیرند.

۱۲-۱ شیوه جمع آوری داده ها

شیوه جمع آوری داده ها در مرحله آزمایشی طرح از طریق ارسال پرسشنامه به ایمیل دانش آموختگان بود. در این مرحله آزمایشی دسترسی بهتری میسر نبود لیکن در اجرای غیر متمرکز این طرح بنا به امکانات و دسترسی های موجود در هر دانشگاه، می توان از شیوه های دیگر استفاده کرد. توصیه های بین المللی برآمده از تجربه چندین ساله اجرای این پیمایش ها این است که پرسشنامه از طریق پست و با نامه رسمی ارسال شود و با ایجاد حس ارتباط مستقیم ویژه با فرد به فرد دانش آموختگان هم به ایجاد ارتباط مستمر برای پیمایش های بعدی کمک شود و هم نرخ پاسخگویی به این شیوه تقویت شود.

۱۳-۱ شیوه تماس با دانش آموختگان

الگوی پیش بینی شده در این طرح این است که در بخش متمرکز با استفاده از آدرس های ایمیل موجود ثبت شده در پایگاه داده آمار آموزش عالی و در مواردی که فقط شماره تلفن موجود است با ارسال پیام و دریافت آدرس این تماس برقرار شود. لیکن برای هر دانشگاه ضروری است که پایگاه داده از آدرس های دانش آموختگان ایجاد و مرتب به روز رسانی کند. در عین حال برای مواردی که نیاز به پیمایش های میدانی با مراجعه حضوری باشد، با جلب همکاری پژوهشگاه آمار، انجام پیمایش های موردی میدانی نیز پیش بینی شده است. این نوع پیمایش ها معمولاً برای پاسخگویی به برخی سؤالات خاص تحقیق و با استفاده از روش های آماری معمول و نمونه گیری انجام می شود و نتایج آن با تعمیم دهی مورد استفاده سیاست گذاران قرار خواهد گرفت.

۱۴-۱ سازماندهی و همکاران

سازمان طرح پیمایش دانش آموختگان آموزش عالی ایران IRANTRACE شامل بخش های زیر است:
هسته مرکزی طرح مستقر در مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی شامل:

مجری و هماهنگ کننده : یک نفر
 مدیر امور فناوری اطلاعات طرح: یک نفر
 کارشناس امور فناوری و مدیر سامانه و سایت : دو نفر
 کارشناس و هماهنگ کننده امور جاری : یک نفر
 رابطین و نمایندگان دانشگاههای داوطلب : یک نفر رابط امور فارغ التحصیلان و یک نفر نماینده امور فناوری اطلاعات دانشگاه
 رابط دستگاههای اجرایی همکار : یک نفر نماینده سازمان تأمین اجتماعی ، یک نفر نماینده صندوق بازنشستگی، یک نفر نماینده پژوهشکده آمار
 متخصص و رابط بین المللی : آقای هارالد شومبرگ از مرکز پژوهش آموزش عالی INCHER دانشگاه کاسل آلمان

۲ منابع اطلاعاتی

منابع اطلاعاتی مورد استفاده در طرح های تعقیب وضعیت اشتغال دانش آموختگان عبارتند از:

۱-۲ داده های ثبتي و سازماني

داده های ثبتي و سازماني که بخش مهمی از منابع اطلاعات طرح های تعقیب هستند معمولاً از منابع زیر تأمین می شوند.

- **آمار ثبتي آموزش عالی:** اگر آمار آموزش عالی ثبت شده باشد می توان از آن به عنوان منبع جهت ساخت چارچوب منابع پیمایش استفاده کرد. مشخصات ثبتي مندرج در پایگاههای مذکور نقطه آغاز انجام پیمایش است.
- **دانشگاههای کشور:** سیستم آموزشی دانشگاه های کشور یکی دیگر از منابع غنی است و جهت تکمیل نظام آدرس یابی در تدوین چارچوب پیمایش استفاده می شود. به هر حال سیستم های آموزشی اطلاعات مربوط به دارندگان مدرک دکتری که مدرک آنها از خارج از کشور اخذ شده یا دارندگان مدرک که از خارج از کشور آمده اند را دارا نمی باشد. اطلاعات مربوط به فارغ التحصیلی دارندگان مدرک دکتری توسط این ادارات در داخل دانشگاه ها می تواند جهت ساخت چارچوب منابع مورد استفاده قرار گیرد.
- **تحقیقات و آمار گرد آوری شده از تحقیقات قبلی در سطح کشور:** این نوع آمار تا حدودی می تواند در بعضی قسمتها راه گشا باشد و در ساخت چارچوب منابع می تواند مفید واقع شود. کتابخانه های ملی و دانشگاهی می تواند در ساخت چارچوب منابع برای دارندگان مدرک دکتری در داخل کشور مفید واقع شود. این نوع منابع در استخراج اطلاعات مربوط به پایان نامه مربوط به دارندگان مدرک دکتری می تواند مورد استفاده قرار گیرد.
- **سرشماری نفوس و مسکن:** یک منبع مهم جهت ساخت چارچوب منابع پیمایش سرشماری های مسکن و نفوس است که توسط سازمان آمار کشوری انجام می شود. اما به هر حال تمام اطلاعات مورد نیاز در این سرشماری ها وجود ندارد.

- اداره مهاجرت کشوری: این منبع می تواند در جمع آوری اطلاعات مربوط به دارندگان مدرک دکتری خارجی مقیم کشور اطلاعات مورد نیاز را تهیه نماید.
- اطلاعات مربوط به سازمانهای تحقیق و توسعه در سطح کشور: این سازمانها عموماً از دارندگان مدرک دکتری جهت همکاری در پروژهای تحقیقاتی استفاده می کند و می تواند منابع اطلاعاتی مفیدی را در اختیار داشته باشد.
- ادارات مربوط به استخدام کل کشور: سازمان تامین اجتماعی و سازمانهای بیمه کشوری می توانند به عنوان منبع مفید جهت ساخت چارچوب منابع مورد استفاده قرار گیرند.

۲-۲ پایگاههای آماری موجود^{۱۱}

۱-۲-۲ سازمان ها و نهاد های دولتی و نیمه دولتی

۱- سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی (نام سابق، سازمان همیاری

اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی <http://www.eshteghal.ir>

از سال ۱۳۷۹ جهاد دانشگاهی با توجه به اهمیت این گروه خاص (دانش آموختگان آموزش عالی) و به پشتوانه انگیزه و شناخت خود از فرآیندهای مرتبط با اشتغال نظیر آموزش، فرهنگ سازی، توسعه محصولات و فرایندهای جدید و اجرای طرح های اقتصادی و صنعتی و برای انتخاب شیوه حضور موثر در عرصه اشتغال شروع به فعالیت کرده است و بر اساس یک برنامه چهار مرحله ای ذیل وارد مقوله اشتغال دانش آموختگان شد.

الف) تشکیل ستاد اشتغال در سال ۱۳۷۷ با هدف آغاز بررسی های اولیه و عمومی اشتغال دانش آموختگان

^{۱۱} این بخش با استفاده از مصاحبه با مسئولان نهاد مربوطه و مراجعه به اسناد تهیه شده است

ب) اضافه شدن وظیفه "مشارکت در ایجاد زمینه‌های مناسب برای اشتغال دانش‌آموختگان" به اساسنامه جهاددانشگاهی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و تأسیس سازمان همیاری اشتغال دانش‌آموختگان.

ج) اقدام به تأسیس شعب و مراکز وابسته به سازمان در استانها و واحدهای جهاددانشگاهی از سال ۱۳۸۳
د) افزودن مأموریت جدیدی به وظیفه قبلی سازمان مبنی بر تسهیل تجاری سازی فناوری در پارکها و مراکز رشد علم و فناوری و انتقال فناوری‌های به بلوغ رسیده به شرکت‌ها و مؤسسات جهت تحقق اهداف سند چشم انداز و برنامه‌های توسعه مطابق با جلسه هیات امنای مورخ ۱۳۹۳/۷/۹ و تغییر نام سازمان به سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش‌آموختگان

هم اکنون سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش‌آموختگان در ۳ حوزه «توانمندسازی و تحقیقات اشتغال و کارآفرینی»، «تجاری سازی و امور پارکها و مراکز رشد» و «توسعه سرمایه گذاری و امور شرکتها و مؤسسات» و با ۳۱ شعبه دارای موافقت اصولی در استانهای کشور، بخش اشتغال جهاددانشگاهی را راهبری و مدیریت می‌نماید.

نوع خروجی یا نحوه دسترسی به گزارش ها (اعم از گزارش های سازمانی ، تخصصی و تصویری) به صورت آنلاین برقرار است.

۲- مرکز اطلاع رسانی بازار کار جهاد دانشگاهی: <http://www.bazarekar.ir>

این مرکز نیمه دولتی زیر نظر جهاد دانشگاهی فعالیت می کند. به دنبال انتشار نشریه بازارکار از سال ۷۹ و انجام دیگر خدمات اطلاع رسانی بازارکار، مرکز اطلاع رسانی بازارکار جهاد دانشگاهی با نیاز سنجی شرایط جامعه و در راستای سیاست‌های جهاد دانشگاهی در اردیبهشت ماه ۱۳۸۷ فعالیت خود را با هدف آرایه آخرین اخبار و اطلاعات اشتغال، کارآفرینی و استخدام با انتشار نشریه به صورت هفتگی در سراسر کشور آغاز کرد. در کنار انتشار نشریه، پایگاه اینترنتی بازارکار نیز امکاناتی فراهم کرده تا مخاطبان حتی در دورترین نقاط کشور به راحتی در طول شبانه روز بتوانند به اطلاعات مورد نیاز در این حوزه دسترسی داشته باشند. حوزه پوشش آماری به این صورت است که افراد رزومه خود را در سایت قرار داده و سپس موسسه با افراد قرار مصاحبه می‌گذارد. اقلام آماری مورد پرسش در زمان مصاحبه سوالات عمومی نظیر جنسیت، سطح سواد و... است. درصد پوشش جامعه آماری (درصد تقریبی از کل جامعه فارغ التحصیلان آموزش عالی کشور) و نرخ پاسخ دهی به پرسشنامه ها مشخص نیست.

صفحه اول سایت خبری بازارکار نشریه بازارکار کاریابی بازارکار مرکز آموزش فروشگاه بازارکار امروز چهارشنبه ۱۳۹۶/۳/۱۰ ورود ثبت نام

بازارکار
پیشگدار اطلاع رسانی نوین اشتغال در ایران

آگهی های استخدامی دانستنی های استخدامی فهرست کاریابی ها سوابق متداول درباره ما تعرفه درج آگهی

ماهی مبارک رمضان، ماه دوری از گناهان، ماه بندگی مبارک باد.

www.bazarekar.ir

مرکز مشاوره شغلی و کاریابی بازارکار ثبت نام می کند

شماره ۵۸۸ نشریه بازارکار شنبه ۶ خرداد در سراسر کشور منتشر شد

آگهی های استخدامی تهران

- استخدام برنامه نویسی Android یا IOS در شرکت پرتو دانش
- استخدام برنامه نویسی Java در تهران
- استخدام کارشناس حسابداری و اداری آقا یا سابقه کار مرتبط
- استخدام حسابدار ارشد آقا بصورت تمام وقت
- استخدام برنامه نویسی در شرکت مهندسی سیستم یاس
- ارغوانی
- استخدام سرپرست کارگاه یا سابقه کار مفید
- استخدام کارشناس حسابداری مالی سابقه کار یا همکاران سیستم

آگهی های استخدامی شهرستان

- استخدام مدیر بازرگانی در شرکت رضوان شکلات (بار آقا)
- استخدام برنامه نویسی در تهران و تبریز
- استخدام نقشه کش صنعتی در کرج
- استخدام مهندس مکانیک در کرج
- استخدام لیسانس مکانیک ، صنایع در کرج
- استخدام سرپرست کارگاه در بندر عباس
- استخدام حسابدار در بندر عباس
- استخدام کارشناس تحقیق و توسعه در مشهد
- استخدام کارشناس مکانیک و انباردار قطعات در مرکزی
- استخدام کارشناس برق در سمنان

فهرست

آخرین خبرها

به زودی حدود ۲۰۰ شعبه در دانشگاه آزاد جذب می شوند

حکم کارگزینی ۲۴۳۰ استخدامی جدید سازمان فنی و حرفه ای صادر شد

انتقاد «علوی» از استفاده از نیروهای غیربومی در استخدامی های استان کردستان

اعلام نتایج نهایی گزینش پذیرفته شدگان «آزمون استخدامی سال ۹۵» در تیرماه

استخدام بدون آزمون و مصاحبه در شهرداری خارک غیر قانونی است

نیروی جدید در شهرداری استخدام نشده/ افراد تبدیل وضعیت شده اند

فهرست

کشاورزی

دستیار مدیر ساختمانی (آقا)

کارشناس کامپیوتر ، مسلط به بازی سازی

— CISCO

— MICROSOFT SERVERS

سمت مدیریت بازرگانی

این مرکز کارهای پژوهشی یا تحقیقاتی نمی کند و فقط گزارشات خبری به صورت اطلاعات خام ارائه می دهد. از همه مهمتر اینکه پیمایش از وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان نیست و نمی توان اطلاع منظمی از چگونگی اشتغال آنها و مدت انتظار برای اشتغال بدست آورد.

۳- پایگاه اطلاع رسانی شغلی دانش آموختگان آموزش عالی <http://www.jobiran.com>

پایگاه تخصصی متصل به مرکز اطلاع رسانی بازار کار جهاد دانشگاهی است که سابقه بیشتر (۱۴ ساله) دارد و زیر نظر جهاد دانشگاهی فعالیت می کند و دانش آموختگان می توانند با مراجعه به آن و نیز اتصال به صفحه مشاوره شغلی و کاریابی بازار کار (که جدولی از آخرین فرصت های شغلی موجود بر اساس ثبت نام های انجام شده در پایگاه را ارائه می کند) و نیز اتصال به مرکز آموزش های تخصصی کوتاه مدت بازار کار جهاد دانشگاهی (از خدمات این دو سایت نیز بهره مند شوند.

به این ترتیب جهاد دانشگاهی سعی کرده است با ایجاد حلقه واسط بین کارجویان و کاریابی ها و نیز ارائه برخی دوره های کوتاه مدت آموزشی نیازهای کارجویان را برای ورود به بازار کار پاسخ دهد. اما امکان پیگیری از اینکه چه تعداد و در چه شرایطی اشتغال دارند فراهم نیست.

از سال ۱۳۳۲ تحت عنوان سازمان بیمه اجتماعی کارگران بود که به مرور زمان به صندوق تامین اجتماعی تغییر عنوان یافت و از سال ۱۳۵۶ به نام سازمان تامین اجتماعی فعالیت می کند.

پایگاه اطلاع رسانی تامین ۲۴، «تامین ۲۴» رسانه قلمروی رفاه و تامین اجتماعی است. «تامین ۲۴» تلاش دارد، فعالیت های اقتصادی و سرمایه گذاری صندوق های بیمه اجتماعی و بازنشستگی و اخبار شرکت های وابسته به این صندوق ها را رصد و منتشر کند.

گزارش های آماری این سازمان تقریباً فصلی و شامل آمارهای کلی بیمه شدگان، مستمر بگيران و ... است و عيارتند از : سالنامه آماری ، گزیده آماری ، گزارش های بیمه ای ، گزارش های درمانی ، گزارش های تخصصی بیمه) محاسبه ريسک ، برآورد ها و ...)

از سال ۹۰ به بعد، فعاليت های پژوهشی تحت عنوان اداره کل آموزش و پژوهش آغاز به کار شد و از این زمان به بعد معمولاً هر ۶ ماه یک گزارش کاری و هر ساله یک گزارش پرسنلی گزارش می شود.

۴- سازمان تامین اجتماعی <http://www.tamin.ir>

نقش یا میزان تأثیر اطلاعات این سازمان در سیاست گذاری های نظام آموزش عالی و بازار کار از قبل تعریف شده نیست ولی در عین حال اطلاعات این سازمان می تواند برای سازمان مدیریت و برنامه ریزی و وزارت کار و رفاه اجتماعی مفید باشد. از جمله انتشارات این سازمان در این رابطه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

به لحاظ حوزه پوشش آماری، نحوه فعالیت سازمان تامین اجتماعی نیز به مانند صندوق بازنشستگی است. در حالی که این سازمان جامع تر می باشد و ممکن است مثلاً افراد بازنشسته، بازمانده، از کارافتاده و... را نیز در خود عضو ببیند و اطلاعات آماری نظیر سن، محل زندگی، سطح سواد و... را از این افراد بدست آورد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی سازمان تامین اجتماعی^{۱۲}، براساس اعلام دفتر آمار و محاسبات اقتصادی و اجتماعی این سازمان، تعداد افراد تحت پوشش نسبت به دوره مشابه سال قبل، افزایش ۳ درصدی را نشان می دهد. براین اساس، از مجموع جمعیت تحت پوشش، ۳۵ میلیون و ۸۹۷ هزار و ۸۶۰ نفر بیمه شده بودند که بیش از ۱۳ میلیون و ۶۶۹ هزار و ۷۵ نفر بیمه شده اصلی و ۲۲ میلیون و ۲۲۸ هزار و ۷۸۵ نفر بیمه شده تبعی بودند. همچنین در همین مدت ۵ میلیون و ۲۹۹ هزار و ۶۳۸ نفر از جمعیت تحت پوشش را مستمری بگیران تشکیل می دهند که ۲ میلیون و ۹۵۰ هزار و ۸۱۵ نفر مستمری بگیر اصلی و ۲ میلیون و ۳۴۸ هزار و ۸۲۳ نفر مستمری بگیر تبعی بودند. گفتنی است، تعداد بیمه شدگان تامین اجتماعی تا پایان آذر ماه سال ۹۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل از آن، افزایش ۷/۲ و تعداد مستمری بگیران این سازمان در همین مدت رشد ۵ درصدی را نشان می دهند

با توجه به اهمیت این نهاد در ثبت وضعیت اشتغال، تعاریف و مفاهیم اقلام آماری بیمه ای را مرور می کنیم.

تعاریف بیمه

بیمه شده	شخصی است که راساً مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه، حق استفاده از مزایای مقرر در قانون تامین اجتماعی را دارد.
بیمه شده اجباری	فردی است که به دستور کارفرما یا نماینده او در محلی بنام کارگاه کار می کند و مزد یا حقوق دریافت می نماید و در یکسال گذشته (قبل از ماه گزارش) نام وی در لیست پرداخت حق بیمه یا گزارش بازرسی بوده و ترک کار نکرده یا مستمری بگیر و یا انتقال به شعب دیگر نشده باشد.
بیمه شده خاص	فردی است که مشمول بیمه اجباری نبوده و با میل و اراده تحت پوشش مقررات تامین اجتماعی قرار می گیرد.
بیمه شده اختیاری	کسانی که طبق تبصره ماده ۸ قانون تامین اجتماعی به علتی غیر از علل مندرج در قانون مذکور از ردیف بیمه شدگان اجباری خارج شده یا می شوند به موجب آئین نامه و مقررات مربوطه می توانند با انعقاد قرارداد بیمه خود را بطور اختیاری ادامه دهند.
بیمه شده حرف و مشاغل آزاد	به افرادی اطلاق می شود که برای انجام حرفه و شغل مورد نظر با داشتن کارگر (کارفرما) یا خود به تنهایی (خویش فرما) به استناد مجوز اشتغال صادره از سوی

	مراجع ذیصلاح یا به تشخیص سازمان تامین اجتماعی به کار اشتغال داشته و مشمول مقررات حمایتی خاص نباشند و با انعقاد قرارداد حق بیمه متعلقه را طبق مقررات به سازمان پرداخت می نماید.
مقرری بگير بیمه بیکاری	بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد و از سازمان تامین اجتماعی مقرری بیکاری دریافت می دارد. فردی است که جهت وی حکم بیکاری صادر شده و در دوران بیکاری برای وی قطع بیکاری ثبت نگردد.
بیمه شده توافقی	فردی است که بدون رابطه مزدگیری (براساس توافق سازمان با شخص حقوقی ذیربط) تحت پوشش مقررات سازمان تامین اجتماعی قرار می گیرد. بیمه شده ای که طبق توافق نامه موجود بین سازمان مربوطه و سازمان تامین اجتماعی یا قرارداد ، حق بیمه پرداخت می نماید.
بیمه شده تبعی (خانواده بیمه شده)	شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه شده اصلی از مزایای موضوع قانون تامین اجتماعی استفاده می کنند
کارگاه	محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.
کارگاه فعال	کارگاهی است که در سال گزارش، دارای بیمه شده باشد و حداقل یکبار لیست حق بیمه آن ارائه شده و دارای گزارش بازرسی باشد. ^{۱۳}
کارگاه نیمه فعال	کارگاهی است که دارای بدهی بوده و فاقد بیمه شده می باشد.

در خصوص درصد پوشش جامعه آماری (درصد تقریبی از کل جامعه فارغ التحصیلان آموزش عالی کشور)، این سازمان در حال حاضر حدود ۴۵ میلیون عضو در سراسر ایران دارد یعنی تقریباً بالای ۵۰٪ که حال چه مقدار از این میزان را فارغ التحصیلان شامل می شوند، قابل محاسبه است. زیرا اگر سوالات مربوط به اطلاعات عمومی را

بیمه شدگانی که دارای کد کارگاهی بوده اما مکان مشخصی ندارند در آمار کارگاه فعال منظور نمی شوند. از قبیل کد کارگاهی مربوط به بیمه توافقی که قسمت اعظم آن مربوط ^{۱۳} به باربران می باشد.

شخصی تکمیل نکند، بالطبع سازمان تامین اجتماعی از بیمه کردن شخص امتناع خواهد کرد. بنابراین نرخ پاسخ دهی به فرم ها و پرسش نامه ها باید ۱۰۰٪ باشد.

به لحاظ نحوه انتشار اطلاعات؟ (خام یا تحلیل آماری؟) هم تحلیل خام و هم بخشی به نام دفتر آمار در این سازمان موجود است که تحلیلهای آماری در آنجا صورت می گیرد.

سازمان تامین اجتماعی براساس قانون، یک نهاد عمومی غیردولتی است که عمده منابع مالی آن از محل حق بیمه ها با مشارکت کار فرما و بیمه شده تامین می گردد و متکی به منابع دولتی نیست و به همین دلیل سرمایه و دارایی های آن متعلق به افراد تحت پوشش در نسل های متوالی است و قابل ادغام با هیچ یک از سازمان ها و موسسه های دولتی یا غیردولتی نمی باشد. تکیه گاه اصلی این سازمان، مشارکت سه جانبه کارفرمایان، بیمه شدگان و دولت در عرصه های مختلف سیاستگذاری و تصمیم گیری های کلان و تامین مالی است.

از نظر کلی پوشش جامعه آماری در این پایگاه تا حد زیادی به دلایل الزام قانونی کارگاهها و کارفرمایان در حد بالایی تضمین شده است لیکن بدلائل دیگری از جمله فرار های قانونی و فعالیت های اقتصادی غیر رسمی نمی توان پوشش آن را صد در صد دانست.

نحوه همکاری این سازمان برای استفاده از داده های ثبتي اشتغال دانش آموختگان در فرایند متمرکز پیمایش در شرح نامه رسمی این سازمان (پیوست شماره ۲) آمده است

4/14/2017

به سایت صندوق بازنشستگی کشوری خوش آمدید

صفحه اصلی | اخبار | خدمات صندوق | قوانین و مقررات | فعالیت های اقتصادی | گزارش سالانه | امور بین الملل | درباره ما | تماس با ما | نقشه سایت | English

سوالات بازنشستگان

عکس

کتاب و مقالات

سایت های مرتبط/

پیوندهای مفید

رویه مدیریت ها و دستگاه های ایرانی

مدیریت های استانی

فیش حقوقی

حکم حقوقی

سامانه درخواست و

پاسخگویی مشترکین

استعلام مشاغلین بازنشسته صندوق

بازنشستگی کشوری

خریافت شماره تلفن همراه بازنشستگان

خدمات گردشگری به بازنشستگان

(برنامه آفلاین لیست هواپیما)

تازه ترین اخبار

اخبار آخرین به روز رسانی ۱۳۹۶/۰۱/۲۲

بهره بندی ۲۵۰۰ بازنشسته

کشوری از تسهیلات سفر نوروزی

خواب زیاد سالمندان نشانه ابتلا به

زوال عقل است

کم توانی زنان با خروج زود هنگام از

چرخه کار

محدودیت صندوق بازنشستگی

کشوری در تصمیم گیری های کلان

ادامه مذاکرات آسمان با

میتسوبیشی برای خرید هواپیما

محققان ایتالیایی راه جدید برای

درمان آرتروز یافتند

رسانه های اجتماعی سلامت ذهنی

سالمندان را تقویت می کنند

آرشیو

خدمات ویژه

اوردهای سیاحتی و زبانی بازنشستگان

بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان

جمع آوری اطلاعات پرداخت حقوق بازنشستگی

هرینه های بیمه تکمیلی عتلا، عینک و بیمه

در ایران اگر چه در تاریخ ۱۳۸۷/۰۲/۰۱ شمسی در مجلس اول قانونی با نام "قانون وظایف" وضع شد که برای وراثت ارباب حقوق دیوانی یعنی عائله کارمندان متوفای دولت حقوق برقرار شود. طبق این قانون پدر، مادر، عیال و اولاد و نوادگانی که تحت تکفل مستخدم متوفی بودند جمعاً از نصف حقوق ماهانه کارمند استفاده میکردند و سهم اناث از حقوق وظیفه معادل نصف سهم ذکور تعیین شده بود. حصر وراثت قانونی به صورت فوق به صورتی که فقط شامل افراد نفقه بگیر خانواده می گردید و تعیین سهم اناث از وظیفه برابر نصف سهم ذکور نشان میدهد که قانون مذکور متأثر از اصول مذهبی بوده است.

با توجه به اینکه در قانون مذکور برای زمان حیات کارمند و دوران سالخوردگی یا از کارافتادگی او فکری نشده بود بلکه فقط وراثت وی از حمایت اجتماعی برخوردار می گردیدند لذا نمی توان آن را قانونی جامع در زمینه تامین کارکنان دولت دانست زیرا در شرایطی که اصل استخدام و تعیین حقوق زمان اشتغال فاقد ضوابط قانونی بود و برای حقوق بازنشستگی و از کار افتادگی نیز پیش بینی لازم بعمل نیامده بود پرداخت حقوق وظیفه به وراثت را می توان فقط قدمی در جهت تامین کارکنان دولت تلقی نمود.

اما اولین قانون گذاری در زمینه تامین اجتماعی کارکنان دولت بعنوان قسمتی از حقوق استخدامی و به منظور حمایت از آنان و وارث آنان در مقابل پیری و فوت و ازکار افتادگی در سال ۱۳۰۱ بعمل آمد . در حقیقت میتوان گفت تا قبل از بیست و دوم آذر ۱۳۰۱ ، در روابط استخدامی دولت و مستخدم حالتی که مستخدم بدون انجام دادن کار از حقوق یا مقرری بهره مند شود وجود نداشت

خروجی اطلاعاتی این سازمان نشریات تخصصی و گزارشات فنی (Actuary) است.

گزارش فنی (Actuary) مناسب دارای ساختار ثابتی است که هر ساله بر اساس مقادیر جدید پارامترهای موثر در ارزیابی به روز شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار میگیرد .ارزیابیهای اکچوئری جهت دوره های کوتاه مدت (بسته به نوع پارامتر و شرایط، دوره ۱۰ ساله و یا ۲۵ ساله) و دوره بلند مدت (دوره ۷۵ ساله) انجام میشوند. ارزیابیهای بلند مدت به مسئولین و دست اندرکاران این توانایی را میدهد تا قبل از بروز بحرانهای شدید مالی آنها را شناسایی کرده و فرصت کافی برای جلوگیری از بروز آنها را داشته باشند.

فصلنامه آماری شامل اطلاعات در مورد حقوق بگیران- بازنشسته- از کار افتاده- شاغل متوفی - بازنشسته متوفی- وراثت وظیفه بگیر (موظفین)- پوشش حمایتی (پشتیبانی)- نرخ جایگزینی- نرخ نفوذ خدمات- دفتر کل های مرتبط- وراثت مشابه به تفکیک استانهای کشور می باشد.

اطلاعات آماری استانها شامل آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک مدرک تحصیلی، آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک گروه سنی ، آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک سالهای خدمت که از روی نقشه با کلیک کردن بر نام استان نمایش داده می شود:

گزارشهای سالانه شامل آمارهای سالانه زیر می باشد:

آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک جنسیت

آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک مدرک تحصیلی

آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک سالهای خدمت

آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک سن فعلی بازنشستگان

آمار بازنشستگان و بازنشستگان متوفی به تفکیک استانها

تعداد و تناوب زمانی گزارش های آماری به طور کلی ثابت نیست و بستگی به گزارشات دارد. اما معمولاً به صورت ماهانه و سالانه گزارش می شوند.

اطلاعات این پایگاه در سیاست گذاری های نظام آموزش عالی و بازار کار در صورت استفاده مستمر و مقایسه ای بسیار مؤثر است

حوزه پوشش آماری این پایگاه فقط شامل کارمندان دولت طرف قرارداد با صندوق بازنشستگی است که اطلاعات عمومی افراد را که میزان سواد نیز در آن قید شده است برای هر شخص در اختیار دارد. لذا درصد پوشش جامعه آماری از کل جامعه فارغ التحصیلان آموزش عالی کشور، فقط در حد کارمندان دولت طرف قرارداد با صندوق بازنشستگی است. چون معمولاً پرسنل شرکت های خصوصی پس از بازنشستگی به سازمان تامین اجتماعی وصل می شوند. در حالی که ممکن است شرکت های دولتی نیز به تامین اجتماعی وصل شوند. بنابراین تامین اجتماعی اطلاعات جامع تر و کامل تری در زمینه اطلاعات عمومی افراد که شامل سطح سواد نیز می باشد را دارا هست.

منابع مالی این سازمان از بودجه دولتی و منابع خود گردان تأمین می شود و همانند سازمان تأمین اجتماعی زیر نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

نحوه جلب مشارکت جامعه آماری در طرحهای آماری یا پایگاه هم شامل طرح هایی می باشد که بصورت داوطلبانه اجرا می شود. هم اینکه در صورت درخواست مقامات بالادست، موظفند اطلاعات لحظه ای مثلاً درباره تعداد بازنشستگان به مقامات ارائه دهند.

نحوه همکاری این سازمان برای استفاده از داده های ثبتی اشتغال دانش آموختگان در فرایند متمرکز پیمایش در شرح نامه رسمی این سازمان (پیوست شماره ۳) آمده است

۲-۲-۲ سازمان ها و نهاد های غیر دولتی

در کنار سازمان های دولتی و نیمه دولتی مرتبط با وضعیت اشتغال، کارایی ها و شرکت های غیر دولتی فعال در شناسایی و اطلاع رسانی فرصت های شغلی موجود به کارجویان گستره وسیعی دارند که اکثراً بطور عمومی (فارغ از سطح سواد) فعالیت می کنند. در اینجا برخی از آنها که نقش مهمتری در ایجاد ارتباط و اطلاع رسانی مشاغل تخصصی و با سطح سواد دانشگاهی دارند معرفی می شوند.

۱- ایران تلنت (IRAN TALENT) www.irantalent.com

از سال ۲۰۰۳ و تا پیش از روی کار آمدن جابینجا، ایران تلنت در کنار لینکدین، مرجع اصلی کارایی آنلاین در ایران بود اما اکنون هر کدام از اینها با تمرکز بر حوزه‌ای خاص فعالیت می‌کنند. تمرکز ایران تلنت با حدود ۴۰ نفر کارمند بیشتر روی بخش صنعت است و شامل شرکت‌های بزرگ ایرانی و خارجی می‌شود. شرکت‌های خارجی‌ای که در ایران فعالیت می‌کنند، هنگام استخدام نیروی جدید، ایران تلنت را در اولویت قرار می‌دهند. این سایت ویژه افرادی است که دارای حداقل مدرک کارشناسی هستند و با زبان انگلیسی آشنایی دارند چون فرصت‌های شغلی آن، این موارد را می‌طلبد. با توجه به این مساله، زبان سایت نیز انگلیسی است. در ایران تلنت فرصت‌های شغلی بر اساس شهر و موضوع طبقه‌بندی شده‌اند. طراحی سایت قدیمی است اما دسترسی به همه بخش‌ها به آسانی صورت می‌گیرد. همچنین افراد با ثبت ایمیل خود می‌توانند در خبرنامه ایران تلنت از جدیدترین موقعیت‌های شغلی مطلع شوند. استفاده از امکانات سایت و ارسال رزومه رایگان است و هزینه آن تنها برای کارفرما خواهد بود که مزایا و امکانات مناسبی را نیز به آنها ارائه می‌دهد. ایران تلنت هر سال گزارش‌های آماری مفیدی را نیز از وضعیت کار و درآمدها منتشر می‌کند که از طریق سایت در دسترس هستند

سایت ایران تلنت تحت مالکیت و مدیریت شرکت آریا تالین گام از سال ۱۳۸۲ با ارائه خدمات آنلاین برای ایجاد ارتباط مستقیم میان کارجویان و کارفرمایان راه اندازی شد. ایران تلنت طی این سال‌ها به عنوان سایت استخدامی پیشرو در کشور، با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های روز دنیا در فضای مجازی، فعالیت خود را گسترش داده

است. ایران تلنت انتخابی مطمئن برای کارفرمایان و متخصصان منابع انسانی است تا همسو با کشورهای پیشرفته دنیا از کارآمدترین روش برای جذب نیروی انسانی بهره گیرند. بانک رزومه ایران تلنت، فرصتی عالی را برای کارفرمایان فراهم می کند تا بتوانند اولین قدم در راه جذب نیرو را با اطمینان خاطر بیش تری بردارند و از نیروی متخصص و توانمند برای مجموعه خود بهره مند شوند. بیش از نیم میلیون نفر از جامعه متخصصان و مدیران کشور با هدف دستیابی به بهترین فرصت های شغلی در معتبرترین شرکت های ایرانی و خارجی، عضو سایت ایران تلنت شده اند. از مزایای ایران تلنت برای کارجویان، ساخت رزومه با استانداردهای بین المللی، آگاهی از جدیدترین فرصت های شغلی و ارسال مستقیم رزومه به مدیران شرکت های معتبر است. لازم به ذکر است که تمامی خدمات ایران تلنت برای کارجویان رایگان است. شرکتها و موسساتی که از سرویس **IranTalent.com** برای یافتن نیرو استفاده می کنند، بسته به مدت و نوع دسترسی مورد نیاز خود، بر اساس تعرفه سایت، آبونمان ماهانه یا سالانه پرداخت می نمایند.

IranTalent.com یک سرویس کاملاً آنلاین است. این سرویس برای افراد متخصص و مسلط به زبان انگلیسی امکان یافتن بهترین فرصت های کاری و حرفه ای را در سراسر ایران در بهترین شرکت ها فراهم می سازد. همچنین از طریق این سایت، شرکتها و موسسات میتوانند بهترین مدیران و متخصصین را در کمترین زمان یافته و از آنان برای فعالیت در مجموعه خود دعوت به همکاری نمایند.

متخصصین و افراد جویای فرصت های شغلی بدون پرداخت هیچ گونه هزینه ای پس از ثبت نام در سایت، مشخصات فردی، سوابق تحصیلی و خلاصه تجارب کاری خود را در چند فرم آنلاین وارد می کنند. این اطلاعات توسط سایت بطور اتوماتیک تبدیل به یک رزومه آنلاین (CV) شده و در بانک اطلاعاتی ذخیره می - شود. کارفرمایان و شرکت هایی که جویای نیروهای حرفه ای هستند می توانند این افراد را از دو طریق یافته و با آنها تماس بر قرار کنند:

آگهی استخدام: شرکت ها فرصت های کاری خود را بر روی سایت آگهی می کنند. سایت بصورت اتوماتیک هر هفته آخرین موقعیت های شغلی آگهی شده را به افرادی که تحصیلات، تجربه کاری یا علایق حرفه ای مرتبط دارند ایمیل می کند. علاقمندان به هر موقعیت شغلی پس از مطالعه آگهی و توضیحات ذیل آن، درخواست خود را به صورت آنلاین ارسال می کنند و در اینصورت رزومه آنان بدست کارفرما می رسد. کارفرما پس از بررسی

رزومه‌های دریافتی، نیروهای مورد نظر خود را انتخاب کرده، از آنها برای مصاحبه و دیدار حضوری دعوت می‌کند.

جستجو در رزومه‌ها: شرکتها همچنین امکان این را دارند که نیروهای مورد نظر خود را مستقیماً در مجموعه رزومه‌های جمع‌آوری شده در بانک اطلاعاتی سایت جستجو کنند. این امکان چیزی شبیه جستجو در گوگل می‌باشد، با این تفاوت که علاوه بر کلمات و عبارات، کارفرما می‌تواند بر اساس پارامترهای دیگری مثل سن، زمینه تخصصی، نوع صنعت، میزان تجربه، و استان محل سکونت جستجوی خود را محدود نماید. سایت رزومه‌هایی را که بیشترین مطابقت را با پارامترهای درخواستی کارفرما دارند لیست می‌کند. کارفرما پس از بررسی رزومه‌های یافته شده، با افراد مورد نظر خود تماس گرفته، از آنها برای مصاحبه و دیدار حضوری دعوت به عمل می‌آورد.

در حال حاضر حدود نیم میلیون نفر از متخصصین ایرانی رزومه خود را در بانک اطلاعاتی سایت ثبت کرده‌اند. لازم به ذکر است که اکثر این افراد به دلیل داشتن تحصیلات و تخصصهای مختلف، پیشاپیش در فرصتهای کاری خوبی مشغول می‌باشند. اما با ثبت نام در سایت، امکان یافتن فرصتهای بهتر و مناسبتر را برای خود فراهم می‌کنند. تا به امروز بیش از ۱۶۰۰ شرکت از سایت برای یافتن نیروهای متخصص خود استفاده کرده‌اند. کارفرمایانی که از این سرویس استفاده می‌کنند اغلب شرکت‌های بین‌المللی فعال در ایران، و یا شرکت‌های ایرانی شناخته شده‌ای می‌باشند که در صدد استخدام نیروهای متخصص و مسلط به زبان انگلیسی هستند. سرویس استخدام آنلاین امروزه در سراسر جهان به عنوان جایگزین برتر روش‌های سنتی استخدام (نظیر آگهی روزنامه و یا معرفی از طریق دوستان و آشنایان) شناخته شده است.

مطالعات انجام شده و مقایسه **IranTalent.com** با پرتیراژترین روزنامه ایران، نشان می‌دهد که تعداد رزومه‌های دریافتی از آگهی روی سایت بیش از ۵ برابر تعداد رزومه‌های دریافتی از طریق روزنامه بوده است. این در حالی است که هزینه سایت بطور میانگین ۵۰ درصد پایین‌تر بوده و رزومه‌های آن از کیفیت بالاتری برخوردارند.

خروجی‌های این سایت گزارشات آنلاین است. اقلام آماری مورد پرسش سوالات عمومی نظیر جنسیت، سن و... است. گزارشات ماهانه یا سالانه مانند گزارش حقوق و دستمزد چاپ می‌شود که نمونه‌هایی از آن عبارتند از:

گزارش آماری حقوق و دستمزد در سال ۱۳۹۴: برای سومین سال متوالی، گزارش حقوق و دستمزد ایران در سال ۱۳۹۴ توسط ایران تلنت منتشر شد. این گزارش شامل موضوعات زیر می باشد: • میزان حقوق و دستمزد متخصصان و مدیران در ۲۲ گروه شغلی، به تفکیک سابقه کار و رده سازمانی • دریافتی بر اساس نوع دانشگاه و سطح تحصیلات • برنامه کاری شاغلین برای سال جدید • وضعیت مسکن شاغلین متخصصان، کارشناسان و مدیران ایرانی، ماهانه چقدر حقوق دریافت می کنند؟

در سومین گزارش حقوق و دستمزد ایران تلنت، موارد بسیاری درباره بازار کار اعلام شده است؛ از جمله نکات جالب، اختلاف زیاد پرداختی ها برای پست های مشابه در شرکت های مختلف است. آنچه بی شک همواره چالش شرکت ها بوده، تعیین سطح حقوق و دستمزد سازمان به گونه ای است که باعث نگهداشت نیروهای حرفه ای مجموعه شود. تحقیقات نشان می دهد که سازمان ها به طور معمول و دوره ای، حقوق پرداختی شرکت های مشابه و یا رقیب را در بازار کار و صنعت خود بررسی می کنند و با در نظر گرفتن توان پرداخت خود، سطح حقوق و دستمزد برای پست های مختلف را در سازمان تعیین می کنند.

از جمله دیگر یافته های این گزارش، عوامل پیدا و پنهانی است که روی دریافتی افراد اثرگذار است. از جمله می توان گفت که دریافتی فارغ التحصیلان دانشگاه های دولتی به طور متوسط ۱۶ درصد بالاتر از فارغ التحصیلان دانشگاه های آزاد است و یا دریافتی افراد دارای مدرک فوق لیسانس نسبت به لیسانس به طور متوسط ۱۵ درصد بالاتر است. یکی دیگر از موارد مورد بحث در بازار کار جنیست است که با توجه به آمار ایران تلنت به طور متوسط دریافتی خانم ها در سمت های مشابه، ۲۳ درصد کمتر از دریافتی آقایان است. در این میان آمار نشان می دهد که افراد مسلط به زبان انگلیسی به طور متوسط ۱۶ درصد دریافتی بیشتری دارند.

در گزارش آماری حقوق و دستمزد، میانگین خالص دریافتی در هر گروه شغلی برای سه رده کارشناسی، سرپرستی و مدیریتی ذکر شده و در هر رده شغلی، میزان دریافتی افراد به تفکیک سابقه کار مشخص شده است. در گزارش تکمیلی حقوق و دستمزد (ویژه مدیران) نیز علاوه بر عوامل بالا، تأثیر حوزه فعالیت و سایز شرکت نیز در تعیین میزان دریافتی افراد در نظر گرفته شده است.

تعداد و تناوب زمانی گزارش های آماری منظم نیست و بستگی به نوع گزارشات دارد. گزارش منظم موجود صرفا گزارشات حقوق و دستمزد است که سالانه می باشد. دیگر انتشارات مربوط به مقالات آموزشی در مورد کارجویان و کارفرمایان می باشد. هم اطلاعات خام گزارش می شود و هم در مواردی تحلیل آماری صورت می گیرد

به دلیل داوطلبانه بودن مراجعه به این سایت ، نرخ پوشش اطلاعاتی آن تضمین شده نیست .ایرانتلنت از طریق سمینار در دانشگاه ها یا همایش های گوناگون و... خود را به افراد معرفی می کند. بنابراین افراد پس از شناخت رزومه خود را بصورت رایگان در سایت ایرانتلنت قرار داده؛ سپس شرکت با این افراد تماس گرفته و قرار مصاحبه می گذارد. اگر چه ادعا می شود که بیش از نیم میلیون نفر از جامعه متخصصان و مدیران ایرانی به عضویت آن در آمده اند ولی گفتنی است در حال حاضر حدود ۷۵۰۰۰۰ رزومه تکمیل شده در سایت ایرانتلنت موجود است. بالغ بر ۳۰۰۰ شرکت معتبر داخلی و خارجی، استخدام های خود را از طریق آن انجام می دهند.

جاب اینجا و سایر کاریابی های متمرکز بر مدارک دانشگاهی و تخصصی

<https://jobinja.ir/>

این سایت اطلاع رسانی شغلی نیز پلتفرمی برای جذب نیروی انسانی متخصص در ایران است. شرکت ها با درج آگهی استخدام در جابینجا و استفاده از امکانات حرفه ای، امکان دسترسی به صدها کاندید مرتبط برای موقعیت شغلی شرکت شان را خواهند داشت. جابینجا می کوشد تمام امکانات مورد نیاز برای یک استخدام ایده آل را در یک ابزار واحد جمع آوری کند تا جذب نیروی انسانی با هزینه کمتر و سرعت بیشتر امکان پذیر شود. همچنین این سایت به کارفرمایانی که به دنبال نیروی با استعداد و حرفه ای در بخش تکنولوژی می گردند نیز کمک می کند. در واقع این سایت براین باور است که پیدا کردن یک متخصص با استعدادهای مورد نظر یک سازمان یا شرکت که با فرهنگ سازمانی کارفرمایان نیز سازگار باشد کار آسانی نیست، اما این سرویس می تواند مراحل پیدا کردن این افراد را ساده تر کند.

<https://talentyab.com>

تلنت یاب هم از سایت های اطلاع رسانی شغلی برای متخصصان است که با ارائه اطلاعات مربوط به فرصت های شغلی و نیز خدمات آموزشی تهیه رزومه ، آزمون های توانمندی ، ارتقای مهارت های حرفه ای و سایر آموزش ها سعی دارد متخصصان را به مسیر های شغلی مرتبط هدایت کند .

<https://ponisha.ir>

سایت پونیشا یک سایت برون سپاری پروژه ها است و به این ترتیب ارتباط بین کارجو و کارفرما را در حوزه خاص پروژه های تخصصی فراهم می کند. علاوه بر این مواردی از استخدام و جذب نیرو نیز در آن ثبت شده است و دستمزد های پیشنهادی نیز مشخص شده است. به این ترتیب اطلاعاتی از متوسط دستمزد در سطح تخصصی نیز قابل استخراج است.

سایر کاریابی ها و وب سایت های مرتبط با اشتغال که بطور عمومی و تخصصی فعالیت می کنند ، بنابر فهرست قابل دسترسی ، در حدود ۱۰۰ مرکز است که عبارتند از:

میهن جابز جهان کاریاب ایران جاب (کاریابی بین المللی) پیشه وران ، نیک چاب، جاب آفرین ، شغل ها ، کاریاب.org ، کاریاب دات نت، مؤسسه کاریابی کارمند، کاریابی ایران مهر(iranwork)، کاریابی آریا، کاریابی تلاش ، کاریاب ۲۴ ، کار و کار، کاریابی اینترنتی حامی کار، کاریابی امیرکبیر، مرکز کاریابی ایران ، مشاوره شغلی و کاریابی کارآزمین، کاریابی ایران(iranwork) ، کاریابی برز مهر خراسان، مؤسسه کاریابی کارآفرینان قم، کاریابی و مشاوره شغلی سازندگی ، کاریابی وصال، مرکز مشاوره شغلی و کاریاب یابنده سازان ، کاریابی مشهد، کارجویی ، کاریابی بین المللی دکتر فاطمی ، نیازمندی های تخصصی کاریابی ، کاریابی شهرستان های فردوس و طبس، استخدام ، مؤسسه کاریابی و مشاوره شغلی بشارت ، باشگاه کار ایران ، کاریابی آنلاین کرمان ، امکان کار مشهد، ایران کار ، کاریابی کارا، استخدام سنتر ، کاریابی ۲۴، کاریابی اینترنتی جابگل، شهر آنلاین، کرا وپیشه، خانه کارآفرینان ایران، گسترش کارآفرینی ایرانیان، فکر نو، جشنواره کارآفرینی، بنیاد توسعه کارآفرینی زنان و جوانان، کارآفرینان پیشتاز پایتخت ، راهنمای علمی راه اندازی کسب و کار ایران، کارآفرینی صنعت نفت، خانه کارآفرینی فانتازو ، مدرسه کارآفرینی خورشید، creativity.ir ، کارآفرینی اینترنتی ، فناوران اطلاعات شمالغرب، شرکت خدمات مشاوره و کارآفرینی محمود

کار در منزل ، پی اس سی بلاگ ، انجمن زنان مدیر کارآفرین ، سامانه الکترونیکی پیشگام ، شبکه کار آفرینی زاگرس و دهها مرکز کاریابی در این زمینه فعال هستند.

نکته مورد توجه اینکه بدلائل فنی و همچنین مسائل مالی ناشی از فعالیت کاریابی ها که در صورت جاییابی متقاضی ، کارفرما متعهد به پرداخت حق الزحمه به آنان است ، معمولا آمار دقیقی از تعداد اشتغال ناشی از فعالیت کاریابی ها ثبت نمی شود و لذا در مجموع به آمار منظم و مستند از اشتغال بطور کلی و دانش آموختگان بطور خاص نمی توان دست یافت.

۳-۲-۲ سایت های دانشگاهی
مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف

این مرکز در سال ۱۳۷۹ به عنوان اولین مرکز کارآفرینی در کشور، فعالیت خود را آغاز نمود. این مرکز از زمان تاسیس، فعالیت های مختلفی را به صورت تحقیقاتی، توسعه سرمایه های انسانی، برگزاری کارگاه های آموزشی و برنامه های ترویجی متنوع در دانشگاه صنعتی شریف در حوزه کارآفرینی انجام داده است. رسالت اصلی مرکز، افزایش روحیه کارآفرینی در دانشجویان، اساتید و نیز فارغ التحصیلان دانشگاه و افزایش سطح معلومات عمومی

و تخصصی کسب و کار و استفاده بهینه از قابلیت‌ها و توانمندی‌های اعضای جامعه دانشگاه صنعتی شریف جهت توسعه کسب و کار دانش‌بنیان است. مرکز کارآفرینی شریف، در راستای نیل به اهداف مورد نظر، عمده فعالیت خود را در ۲ گروه عمده "فرهنگ‌سازی و ترویج" و "ارتقاء توانمندی‌ها و قابلیت‌های کارآفرینانه" متمرکز نموده است.

پورتال کاریابی دانشگاه شریف

مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف اقدام به راه اندازی پورتال کاریابی نموده است. در این پورتال امکان اطلاع از دعوت به همکاری شرکت‌ها و سازمان‌های مختلف همراه با لینک مربوطه فراهم شده است و استفاده از قابلیت جستجو برای کاربران پورتال که ایمیل کاربری و کلمه عبور دریافت کرده اند فراهم است.

مراکز کاریابی دانشگاهی می‌توانند به عنوان رابط بین متقاضیان نیروی کار و کارجویان عمل نمایند و دو طرف را نسبت به فعالیت یکدیگر آشنا سازند و وظایفی همچون موارد ذیل را عهده‌دار خواهد بود:

الف) انجام مشاوره و هدایت فارغ‌التحصیلان به محل کار و اشتغال پایدار

ب) شناسایی محل‌های جذب و اشتغال و آرایه توانمندی‌های دانش‌آموختگان به متقاضیان نیروی کار متخصص تربیت یافته توسط دانشگاه

ج) ثبت تقاضای کار و شغل از طرف فارغ‌التحصیلان و قرار دادن ایشان در لیست کارجویان

یکی از برنامه‌های خاص مرکز کارآفرینی دانشگاه شریف، برنامه "ستاک" است. ستاک برنامه‌ای برخاسته از مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف است که برای پرورش ایده‌های خلاقانه دانشجویان و نخبگان دانشگاه صنعتی شریف در حال فعالیت است. ستاک سعی دارد با ایجاد فضای نوآوری و تفکر خلاق در بین دانشجویان و پرورش ایده‌های خلاقانه و کارآفرینانه در دانشگاه و کم کردن ریسک دوره ابتدایی شروع کسب و کار به تجاری سازی ایده‌ها کمک کند.

مرکز کارآفرینی اداره کل فناوری و توسعه نوآوری دانشگاه امیرکبیر

برنامه‌های آموزشی معاونت کارآفرینی با هدف القاء ارزش‌های کارآفرینی در بین دانشجویان و آموزش نیروهای کارآفرین متناسب با نیازهای روز جامعه از طریق پرورش مهارت‌های کارآفرینی می‌باشد. مهمترین فعالیتهای این واحد عبارتند از: ترجمه و گردآوری فرهنگ تخصصی کارآفرینی، طراحی و تهیه بروشورهای معاونت کارآفرینی، برگزاری نشست با کارآفرینان و نوآوران ملی، ایجاد کتابخانه تخصصی کارآفرینی

برنامه های پژوهشی معاونت کارآفرینی با هدف به روز نمودن دانش کارآفرینی و بومی ساختن آن باتوجه به شرایط دانشگاه و جامعه و گسترش تحقیقات تفصیلی در خصوص پروژه های کارآفرینی و بهره برداری از یافته های تحقیقات مذکور در صنعت و دانشگاه صورت گرفته که فعالیت های این واحد شامل موارد ذیل می شود: راهکارهای تحقق دانشگاه کارآفرین، الگوبرداری و پیاده سازی سیستم های آموزش بین المللی کارآفرینی، آسیب شناسی کارآفرینی در ایران، طراحی مدل فرایند کارآفرینی در کشور، انجام پروژه نیازسنجی آموزشی.

مرکز کارآفرینی دانشگاه علم و صنعت ایران

برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده (رسیدن به دانشگاه کارآفرین) و با توجه به ظرفیتهای و توانمندیهای موجود، برنامه ای بر اساس ساختار کاراد و اقتضاعات دانشگاه علم و صنعت ایران پیش بینی شده است. این فعالیتها در دو مؤلفه ی محورهای فعالیت و حوزه های فعالیت در یک ماتریس بطور کاملاً خلاصه بیان شده است. محورها شامل ۴ محور علم، فناوری، تجاری سازی و کسب و کارهای دانش بنیان است. و حوزه ها نیز شامل چهار حوزه آموزش، پژوهش، ترویج و مشاوره کارآفرینی است

مرکز کارآفرینی دانشگاه شهید بهشتی

این مرکز که به واسطه اهداف پنج ساله سوم توسعه اقتصادی، فرهنگی کشور و به موازات دوازده مرکز دانشگاهی دیگر تشکیل گردید، دارای چهار هدف آموزشی، ترویجی، پژوهشی و مشاوره ای می باشد. در همین راستا اهداف و راهبردهای زیر جهت توسعه فعالیتهای مرکز در نظر گرفته شده اند:

- الف- ارتقاء شناخت جامعه دانشگاهی و بویژه دانشجویان در شرف فارغ التحصیلی نسبت به کارآفرینی.
- ب- ترویج و ارتقای روحیه و فرهنگ کارآفرینی و تلاش در جهت کسب و کارهای نوین در جامعه دانشگاهی.
- ج- ترغیب و جذب جامعه دانشگاهی به دوره های آموزش کارآفرینی.
- د- گسترش تحقیقات تفصیلی در خصوص کارآفرینان، پروژه های کارآفرینی، محیط و فضای کارآفرینان و سایر زمینه های مرتبط.
- ه- آگاه سازی جامعه دانشگاهی درمورد کارآفرینی، کارآفرینان و نقش آنها در رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال و رفاه.

و- تعمیق و تفضیل شناخت از کارآفرینی و کارآفرینان در شرایط و مقتضیات ایران.

پس از ادغام مرکز رشد و کارآفرینی در سال ۱۳۸۷، مطالعات اولیه جهت طراحی دوره‌هایی متناسب با نیازهای دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه در آبان ماه ۱۳۸۸ آغاز گردید. با بررسی جوانب مختلف و برگزاری نشست‌های تخصصی، دوره‌های تخصصی- مهارتی ویژه‌ای با نام کمپ کارآفرینی بود که با نام جهش (جذب، هدایت و شکوفائی) به دانشجویان و اساتید دانشگاه معرفی شد، که شامل فعالیت‌ها متنوعی همچون معرفی مراکز رشد و کارآفرینی دانشگاه شهید بهشتی، کانون شکوفایی خلاقیت، برگزاری سمینارهای خودباوری، جذب ایده-های ناب و خلاقانه صاحبان ایده، برگزاری کارگاه‌های متنوع در حوزه کارآفرینی و برگزاری جشنواره بورس ایده می‌باشد. کمپ‌های کارآفرینی از آغاز سال ۱۳۸۹ برگزار گردید که مرکز موفق گردیده تا کنون ۴ دوره از این کمپ‌ها را برگزار نماید.

مرکز کارآفرینی پارک علم و فناوری دانشگاه تهران

مرکز کارآفرینی در سال ۱۳۸۱ در جهت اجرای آیین نامه کاراد (طرح توسعه کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور) مصوب وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت، به منظور ارتقاء و توسعه فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه تهران تأسیس شده است. پارک علم و فناوری دانشگاه تهران، طراحی و پیاده سازی زنجیره به هم پیوسته از ایده تا بازار را در دستور کار خود دارد. بر اساس سیاستهای پارک، برگزاری برنامه‌های جوانه و شکوفایی (۱)، شکوفایی (۲) رویش، بر عهده مرکز کارآفرینی گذاشته شده است. تمامی این برنامه‌ها برای دانشجویان، دانش‌آموختگان و اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران و با هدف توانمندسازی، ترویج و مشاوره در زمینه نوآوری و کارآفرینی بنا نهاده شده اند.

کانون دانش‌آموختگان دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران

کانون دانش‌آموختگان دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران تلاش در جهت تحقق آرمان‌های زیر را تعهد خود می‌داند:

۱- مرکز ارتباط و پیوند میان دانش‌آموختگان کارآفرینی دانشگاه تهران با ارائه مناسب‌ترین برنامه‌های علمی، فرهنگی و رفاهی برای اعضا و خانواده‌هایشان و حمایت مادی و معنوی از دانشکده کارآفرینی، به نحوی که به عنوان مؤثرترین نهاد پشتیبان دانشکده و دانش‌آموختگان آن در جامعه شناخته شود.

۲- رکن معتبر و پیش‌گام اعتلای کارآفرینی و توسعه نظام‌ها و تشکلهای کارآفرینی کشور

۳- کارشناس، پیشرو و مؤثر و از ارکان برجسته تصمیم‌سازی در فرایند شکوفائی صنعت

رسالت کانون عبارت است از:

- ۱- گرد هم آوری دانش آموختگان کارآفرینی و کارآفرینان به جهت استفاده از تجربیات و تخصص آنها
 - ۲- نقش هدایتی، نظارتی و نقادانه نسبت به طرح ها و برنامه های توسعه ای در زمینه کارآفرینی
 - ۳- نقش هدایتی، نظارتی و نقادانه نسبت به طرح ها و برنامه های توسعه ای در زمینه کارآفرینی
- اهداف کانون عبارت است از:

ساماندهی ایده های نوین
پرورش خلاقیت ها و استعدادها
تبادل اطلاعات علمی و فرهنگی
دانش محوری

بهره گیری از تخصص های متفاوت در ارائه خدمات

به همین ترتیب مراکز کارآفرینی دانشگاه خواجه نصیر ، علامه طباطبائی ، دانشگاه شیراز ، دانشگاه مازندران ، دانشگاه اصفهان ، دانشگاه شاهد ، دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و سایر دانشگاهها با هدف زمینه سازی برای اشتغال دانش آموختگان و توانمند سازی آنان برای ورود به فضای کسب و کار ایجاد شده است که عملکرد دقیق آنها مستلزم ارزیابی مستقل است ، لیکن بنابر آنچه که به اهداف طرح پیمایش مربوط است ، این موضوع قابل تشخیص است که این مراکز باستانی چند مرکز که کانون های فارغ التحصیلی را راه اندازی کرده اند، به ندرت توانسته اند ارتباط کافی مستمر با دانش آموختگان برقرار کنند. ضمن اینکه کانون های فارغ التحصیلان نیز عملاً در خصوص پیمایش وضعیت اشتغال آنها اقدام نکرده اند.

برخی از دانشگاهها ، مرکز کارآفرینی فارغ التحصیلان نیز تأسیس کرده اند و سعی کرده اند با اقداماتی مانند:

- ۱- برگزاری گردهمایی های سراسری و تخصصی.
- ۲- تأسیس باشگاه علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی فارغ التحصیلان.
- ۳- برگزاری سمینارهای آموزش عمومی و تخصصی.
- ۴- ایجاد صندوق تسهیلات مالی فارغ التحصیلان.
- ۵- برگزاری بازدیدهای تخصصی و برنامه های علمی، فرهنگی و هنری.
- ۶- حمایت از ایجاد و راه اندازی تشکل ها و شرکت های فارغ التحصیلان.
- ۷- اطلاع رسانی از طریق سایت اینترنتی و نشریه کانون.
- ۸- ارائه خدمات و تسهیلات رفاهی و فرهنگی.

۹- اطلاع رسانی درخصوص قابلیت های فارغ التحصیلان و معرفی آنها برای کارایی به سازمان و شرکت های دولتی و خصوصی

۱۰- ارائه خدمات و تسهیلات ویژه به کلیه فارغ التحصیلان شامل صدور کارت شناسایی PVC ویژه فارغ التحصیلان و قرار گرفتن مشخصات اعضاء در بزرگترین بانک اطلاعاتی تحصیل کردگان کشور

به ایجاد ارتباط بیشتر دانش آموختگان با بازار کار و زمینه سازی اشتغال آنها کمک کنند. ازدانشگاههای فعال در این زمینه علاوه بر دانشگاه شریف ، می توان به دانشگاه آزاد واحد مهدی شهر ، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان اشاره کرد.

کانون فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه آزاد اسلامی نیز به موازات برخی دانشگاههای دولتی ، کانون فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد اسلامی را به عنوان مؤسسه ای غیر انتفاعی دارای شخصیت حقوقی مستقل و رسمی و با هدف تحکیم روابط دوستانه دانشگاهی، تبادل اطلاعات علمی و فرهنگی و ارتقای سطح آگاهی تخصصی در تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۱ به ثبت رسانده است و بالغ بر دو میلیون عضو بالقوه دارد ، لیکن عملکردی از نقش این کانون در ایجاد ارتباط مؤثر برای پیگیری اشتغال آنان وجود ندارد. این کانون تلاش کرده است که زمینه مشارکت فارغ التحصیلان دانشگاه را در فعالیتهای علمی و فرهنگی کشور فراهم سازد تا از این طریق به مهارت آنان بیفزاید و آخرین دستاوردهای علمی را در اختیار آنان قرار دهد و جامعه را از توانمندیها و استعدادهای بالقوه بهره مند کند. و اگر چه "بررسی و ایجاد زمینه جذب فارغ التحصیلان دانشگاه در بازار کار " در زمره اهداف آن در اساسنامه ذکر شده است ولی نمود عملی از این اقدام نمی توان یافت.

مرکز اشتغال و کارآفرینی دانشگاه آزاد

نیز در همین راستا تأسیس شده است که در آن فرصت های اشتغال و کارآفرینی ویژه فارغ التحصیلان دانشگاهی معرفی شده است. در این سایت ضمن ارائه اطلاعات مورد نیاز، نسبت به امکان معرفی کارجوها و همچنین فرصت های شغلی کارفرماها نظیر آگهی های استخدام، مناقصه، مزایده و فراخوان های پژوهشی اقدام شده است. از طرف دیگر در این سایت طرح آموزش کارآفرینی در دانشگاه آزاد اسلامی شامل دوره های تربیت مدرس

متخصص کارآفرینی ویژه اعضاء هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی و درس کارآفرینی ویژه دانشجویان ودوره‌های عمومی آموزش کارآفرینی ویژه فارغ التحصیلان معرفی شده است.

۳-۲ دیدگاه خبرگان و مسئولان

مصاحبه با خبرگان و مسئولان اجرایی در بخش های آموزشی و سیاست گذاران و مسئولان اجرایی مرتبط با اشتغال از دیگر قسمت های مهم یک مطالعه تعقیبی و یا پیمایشی در مورد اشتغال دانش آموختگان است. در این مصاحبه ها دیدگاه مدیران آموزشی در کنار دیدگاه ذینفعان اقتصادی اجتماعی قراردادده می شود . روش دیگر کسب اطلاع از این دیدگاهها تشکیل گروههای بحث (Discussion Group) است. نمایندگان کانون های فارغ التحصیلان ، دفاتر کاریابی و مدیران ارشد مؤسسات آموزشی از اعضای اصلی این گروه بحث هستند.

۳ گزارش گیری و مستند سازی

یکی از نتایج مهم نقشه تعقیب ، گزارش گیری از اطلاعات جمع آوری شده و مستند سازی فرایند شامل پرسشنامه ها ، تفاهم نامه ها و قراردادهای بین دستگاهی برای استفاده از داده های ثبتي و سازمانی است. این بخش که در واقع بانک اسناد طرح است ، تضمین کننده استمرار و پوشش کامل منابع اطلاعاتی است.

۳-۱ جدول ثبت وقایع

این بخش که در واقع جمع بندی کننده منابع اطلاعاتی است ، یک نوع برگه سوابق یا هویت اشتغال برای هر دانش آموخته است که در طرح تعقیب با استفاده از داده های ثبتي و پرسشنامه ها و مصاحبه ها تکمیل و در دوره های زمانی یا برش های مقطعی مختلف که در طرح پیش بینی می شود ، بروز رسانی می شود. نمونه ای از این برگه سوابق^{۱۴} را در زیر مشاهده می کنید. (Briedis & Fabian, ۲۰۱۶, P.۸)

شکل شماره ۴ : نمونه طراحی برگه یا تقویم رویداد هر موقعیت شغلی^{۱۵}

دوره (ماه / سال)	نوع قرارداد	ساعت کار	طبقه بندی شغلی	محل کار
شروع □□□□ / ۲۰□□	□□□□ (کد مربوطه ※)	○ ۱ تمام وقت ○ ۲ پاره وقت منظم :	□□□□ (کد مربوطه ※※)	استان یا کشور (در صورت خارج از کشور)

¹⁴ Event-History calendar

¹⁵. Employment Spells

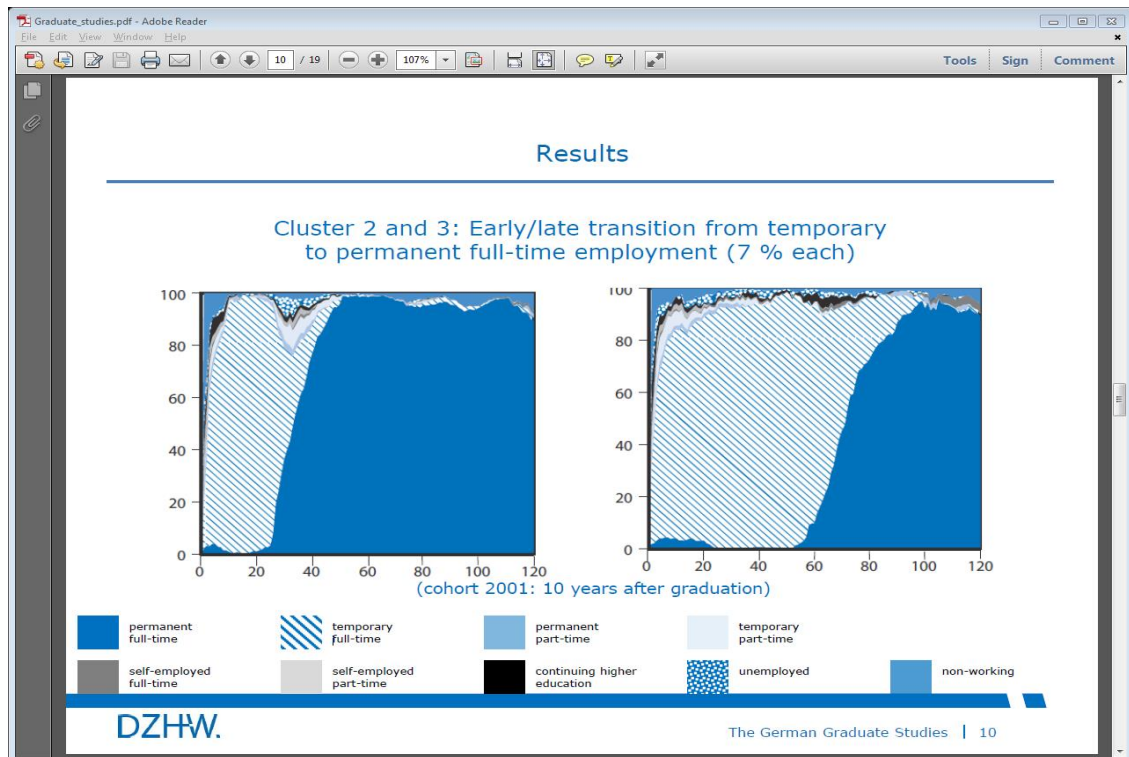
شهر: (سه رقم اول کد پستی)	ساعت در هفته ☐ ۳ پاره وقت نامشخص :: ساعت تقریبی در هفته	پایان / ۲۰ ☐ مستمر
استان یا کشور (در صورت خارج از کشور)	(کد مربوطه)**	شروع / ۲۰ پایان / ۲۰ ☐ مستمر
شهر: (سه رقم اول کد پستی)	(کد مربوطه)**	(کد مربوطه)**
↓ ↓ کد های طبقه بندی شغلی**		↓ ↓ کد های نوع قرارداد*
..... ۰۹ = کارمندان و کارکنان تخصصی ۱۳ = کارگران غیر ماهر ۱۴ = کارکنان فامیلی بدون مزد	۰۱ = قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران ۰۲ = متخصصان ۰۶ = مشاغل تخصصی آزاد ۰۷ = کارآفرینان	۱ = دائمی ۲ = موقت ۶ = خود اشتغالی ۷ = سایر

- لازم به توضیح است کد های طبقه بندی مشاغل در این نمونه با طبقه بندی استاندارد ISCO تا حدودی متفاوت است. همچنین سال میلادی (۲۰) درج شده است.

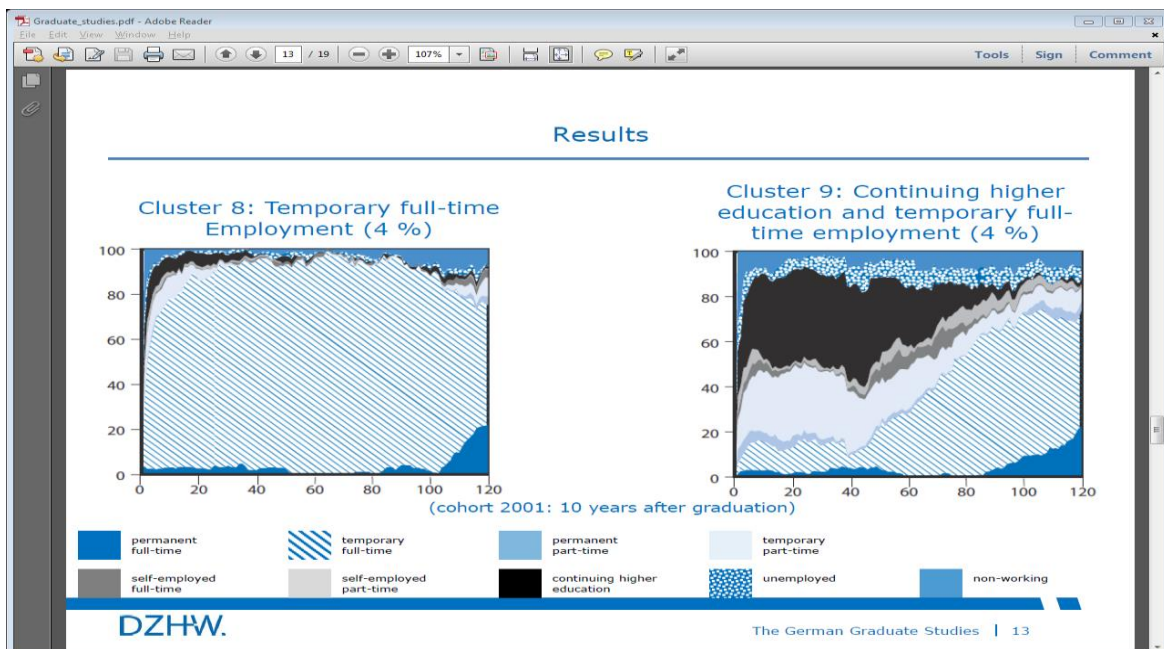
۲-۳ نقشه های مسیر اشتغال

نتیجه مراحل قبلی، تهیه نقشه انتقال به بازار کار و اشتغال موقت یا دائم دانش آموختگان است که نمونه هایی از آن در شکل های شماره ۲ و ۳ آمده است.

شکل شماره ۵: تعجیل / تأخیر در اشتغال موقت و دائم

شکل شماره ۶ : نقشه موقعیت شغلی تحصیلی دانش آموزان

امکان سنجی مطالعات تعقیبی دانش آموختگان آموزش عالی

فصل چهارم

شبکه پیمایش و اجرای آزمایشی

مقدمه.....	۷۷
۱ فرایند های پیمایش.....	۷۷
۱-۱ فرایند متمرکز	۷۷
۱-۲ فرایند غیر متمرکز	۷۷
۱-۳ فرایند ثبتي - سازمانی	۷۸
۲ اجرای آزمایشی فرایندها.....	۷۹
۱-۲ نتایج اجرای آزمایشی فرایند متمرکز.....	۷۹
۲-۱-۱ نتایج پیمایش دانش آموختگان کارشناسی	۸۰
۲-۱-۲ نتایج پیمایش دانش آموختگان دکتری	۱۱۳
۲-۲ اجرای آزمایشی فرایند ثبتي - سازمانی.....	۱۴۹
۳-۲ اجرای آزمایشی فرایند غیر متمرکز.....	۱۵۲

مقدمه

در فصل سوم ملاحظه شد که الگوی مفهومی طراحی شده، دارای سه فرایند است. اجرای هر یک از این فرایندها، مسیرها و الزامات و مستندات متفاوتی دارد که حجم بسیار زیادی از امور اجرایی را در بر دارد. برای اینکه جزئیات هر فرایند و مشکلات و الزامات آن تشخیص داده شود، هر یک از این فرایندهای سه گانه به مرحله آزمون گذاشته شد. این فصل به تبیین این اقدامات و نتایج انجام پیمایش های آزمایشی هر فرایند اختصاص دارد. ابتدا بطور مختصر هر یک از فرایندها را توضیح داده و سپس نتایج اجرای آن بیان خواهد شد.

۱ فرایندهای پیمایش

با مراجعه به الگوی مفهومی طرح در فصل سوم، یاد آور می شود که پیمایش دانش آموختگان در سه فرایند یا سه جریان، به اجرا گذاشته می شود. فرایند متمرکز، فرایند غیر متمرکز و فرایند تبتی- سازمانی. نحوه کارکرد شبکه در هریک از این فرایندها به شرح زیر است.

۱-۱ فرایند متمرکز

این فرایند به نحوی طراحی شده است که پیمایش توسط موسسه انجام شود. اولین کاربرد این شیوه این است که بنا به نیازهای سیاست گذاری و برنامه ریزی و بویژه اینکه وضعیت اشتغال دانش آموختگان بدلیل خلاء اطلاعات و آمار بروز و تفصیلی شفاف نیست، این نیاز احساس می شود که برای یک گروه یا زیر نظام خاص از آموزش عالی پیمایش ها انجام و نتایج آن در برنامه های کلان بخشی و فرابخشی ملاک عمل قرار گیرد. این گونه نیازهای آماری و اطلاعاتی نمی تواند با انتظار برای انجام پیمایش توسط دانشگاه به تعویق افتد و در این گونه موارد اقدام برای پیمایش بصورت متمرکز الزامی است. فرایند پیمایش متمرکز برای پاسخگویی به این نیاز طراحی شد.

کاربرد دیگر این فرایند آن است که دانشگاه ها و موسساتی که به دلایل مختلف از جمله فقدان امکانات و نیروی کارشناس مورد نیاز می خواهند که پیمایش دانش آموختگان آن ها توسط موسسه انجام شود، کافی است که با ثبت نام در این فرایند و ارسال آدرس های دانش آموختگان، سفارش انجام پیمایش را به موسسه داده و از نتایج آن استفاده کنند.

۲-۱ فرایند غیر متمرکز

اولین و مهم ترین کاربرد پیمایش های دانش آموختگان در کشورهایی که در آنها دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دارای استقلال عمل بوده و برای جذب دانشجویان در یک فضای رقابتی فعالیت می کنند، بازخورد گرفتن

از مشتریان برای بهبود برنامه ها و دوره های آموزشی است. در این موارد هر دانشگاه بنا به اهداف فوق و برای تضمین کیفیت و بقای خود، پیمایش های منظم را انجام داده و نتایج آن را در معرض دید مشتریان خود و البته نهاد های مستقل ارزشیابی و تضمین کیفیت قرار می دهد. به این دلیل هر دانشگاه با توجه به نیاز های خود، زمان و نحوه پیمایش و نوع سؤالات خود را تعیین و به اجرا می گذارد و با اعمال نتایج آن در برنامه ریزی های آموزشی، بطور خودکار انطباق بین نیاز های تخصصی بازار کار و محتوای آموزشی دانشگاهها نیز برقرار می شود.

در شبکه پیمایش طراحی شده برای ایران، این فرایند به صورتی طراحی شده که دانشگاه با ارتباط با مؤسسه ولی با اقدام خود به پیمایش مبادرت کند و مؤسسه نیاز های توانمند سازی تخصصی دانشگاه را تأمین کرده و با انتقال دانش و تجربه لازم به آنها، این امر را تسهیل و تا حدودی هماهنگ و استاندارد کند. ضمن اینکه با دریافت نتایج بصورت کلی و محرمانه، به ایجاد بانک اطلاعات جامع از وضعیت اشتغال دانش آموختگان کمک کند. در این فرایند، هر دانشگاه با مراجعه به شبکه پیمایش، مستندات لازم را مطالعه، فایل پرسشنامه را دریافت و به پیمایش اقدام می کند. در همین فرایند، پیش بینی شده که برای صرفه جویی در منابع و سرعت و دقت در پیمایش، هر دانشگاه از دانش آموختگان خود دعوت کند که با مراجعه به سایت شبکه پیمایش، پرسشنامه آنلاین را تکمیل کنند و سپس نتایج آن به دانشگاه ارسال شود.

۱-۳ فرایند ثبتی-سازمانی

دو فرایند قبلی و بویژه فرایند غیر متمرکز با مشکلاتی مانند عدم مراجعه کافی، نرخ پاسخگویی پایین، نقص آدرس ها، و از همه مهم تر زمان بر بودن فرایند مواجه هستند، در صورتی که برای نیاز های برنامه ریزی و سیاست گذاری در برخی موارد لازم است که در مدت زمان کم به داده های قابل اتکا از وضعیت اشتغال دانش آموختگان دست یافت. برای این منظور فرایند ثبتی - سازمانی طراحی شد که در آن پیمایش از طریق کاوش در بانک ها و پایگاههای اطلاعاتی موجود از وضعیت اشتغال دانش آموختگان انجام می شود. اقدامات و هماهنگی های انجام شده برای این طراحی این فرایند در فصل قبل شرح داده شد. در اینجا نحوه اقدام را مجدداً یاد آور می شود که با ارسال فهرستی از نام و نام خانوادگی و کد ملی دانش آموختگان به بانک اطلاعاتی سازمان های همکار آغاز و با دریافت و تحلیل نتایج برگشتی از بانک های مذکور خاتمه می یابد. اجرای این فرایند در شبکه

در واقع به صورت ارسال و دریافت فایل اکسل به سازمان های همکار است ولی در مراحل تکمیلی ، دسترسی آنلاین برقرار و فیلد های اطلاعاتی مورد نیاز مستقیماً استخراج می شود.

۲ اجرای آزمایشی فرایندها

۲-۱ نتایج اجرای آزمایشی فرایند متمرکز

در اولین گام از اجرای آزمایشی پیمایش در فرایند متمرکز ، پرسشنامه پیمایش (پیوست شماره یک) برای ۱۸۰۰ نفر از دانش آموختگان دوره کارشناسی دو دانشگاه جامع مشهد و تبریز که در سال ۱۳۹۲ فارغ التحصیل شده بودند^{۱۶} و آدرس ایمیل آنها در پایگاه آمار مؤسسه موجود بود ارسال شد. در پیشنهادیه طرح مقرر بود که این مرحله در دانشگاه تهران انجام شود، با توجه به مشکلات پیش آمده برای اجرای آزمایشی توسط خود دانشگاه (فرایند غیر متمرکز)^{۱۷} و بمنظور اینکه دانشگاه تهران حتماً در مرحله اجرای آزمایشی مورد پیمایش قرار گرفته باشد ، تعداد ۴۸۴ نفر دانش آموختگان دوره دکتری این دانشگاه در سال های مختلف که آدرس ایمیل آنها در پایگاه آماری مؤسسه موجود بود مورد پرسش قرار گرفتند.

از پیمایش دانش آموختگان در فرایند متمرکز، تعداد ۱۱۵ پاسخ دریافت شد . از این تعداد ۶۱ نفر از دانش آموختگان دوره کارشناسی و بقیه از دانش آموختگان دوره دکتری بودند .با توجه به نمونه مورد پرسش از هر دوره ، ملاحظه می شود که نرخ پاسخگویی دانش آموختگان دوره دکتری دو برابر دوره کارشناسی است . دلیل آن می تواند چند نکته باشد . اولاً نرخ مشارکت اقتصادی دانش آموختگان دوره دکتری بسیار بیشتر از دانش آموختگان دوره کارشناسی است و احتمالاً بخش مهمی از دانش آموختگان دوره کارشناسی اصولاً جویای کار نبوده و انگیزه ای هم برای پاسخگویی نداشته اند . دلیل دوم اعتبار و صحت آدرس های ایمیل است که در نمونه کارشناسی تعداد ایمیل های نامعتبر بیشتر بود. دلیل سوم اینکه دانش آموختگان مقاطع بالاتر درک بهتری از مسائل بازار کار و مشکلات اشتغال دارند و بنابراین پاسخگویی آنها بیشتر است.

نتایج پیمایش دوره کارشناسی به شرح زیر است.

^{۱۶} بنابر اصول نظری پیمایش ، بهتر است دانش آموختگان ۴ سال قبل پیمایش شوند که فرصت کافی برای اشتغال بوده باشد ، بویژه با توجه به خدمت نظام وظیف برای پسران

^{۱۷} توضیح بیشتر آن در بخش های بعدی آمده است

این توضیح نیز لازم است که بنا بر اهداف طرح که طراحی الگوی پیمایش بوده است ، و اینکه تحلیل آن برای سیاست گذاری های مربوط به اصلاح دوره های آموزشی در اختیار دانشگاه و البته پس از انجام پیمایش های تفصیلی تر است ، تحلیل های انجام شده از این پیمایش ها در حد توصیفی و مقایسه ای است و **بهیچوجه از این پیمایش برای تعمیم نتایج یا آزمون فرضیه استفاده نمی شود .**

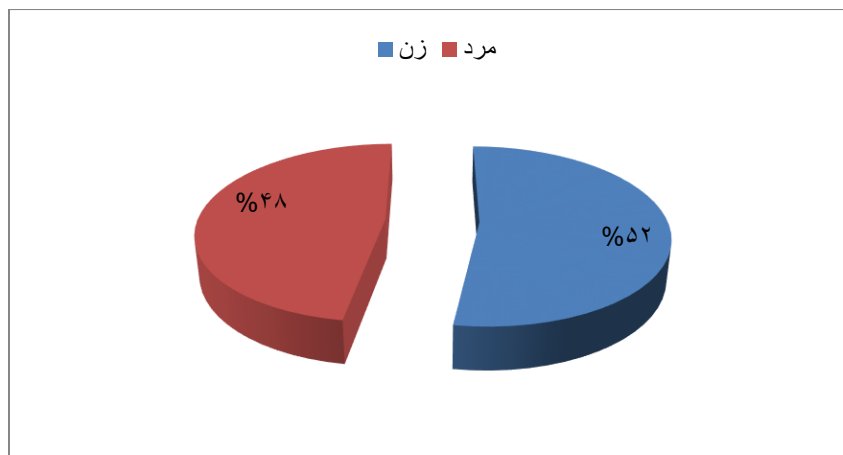
۱-۱-۲ نتایج پیمایش دانش آموختگان کارشناسی

جنس

جدول شماره ۴-۱ نشان دهنده توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب جنسیت می باشد. از بین ۶۱ نفر پاسخگو تعداد ۳۲ نفر (۵۲,۵ درصد) زن و تعداد ۲۹ نفر (۴۷,۵ درصد) مرد می باشند.

جدول شماره ۴-۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب جنس

جنس	فراوانی	درصد
زن	۳۲	۵۲,۵
مرد	۲۹	۴۷,۵
جمع کل	۶۱	۱۰۰

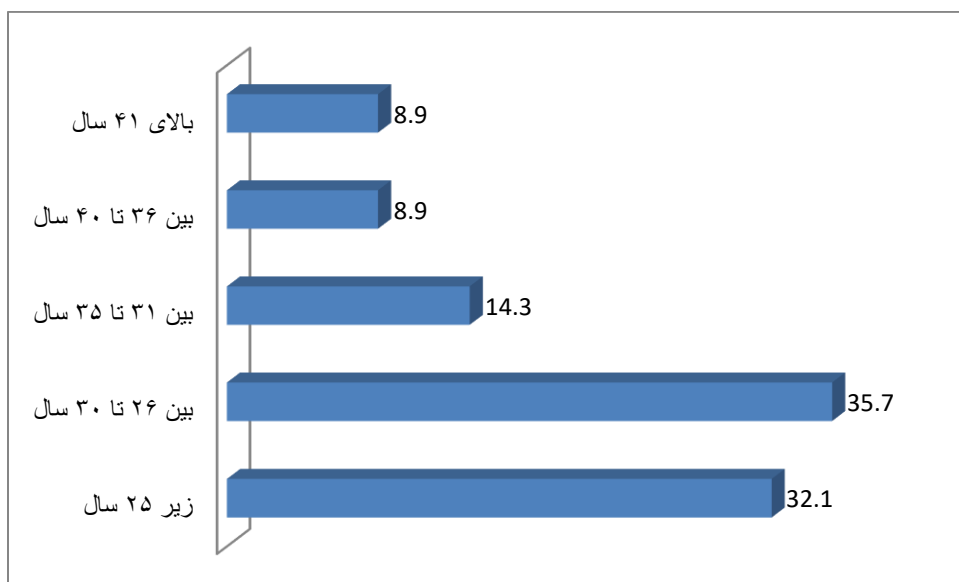
نمودار شماره ۴-۱. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب جنس

سن

با توجه به اطلاعات توصیفی جدول شماره ۴-۲، ۱۸ نفر (۳۲,۱ درصد) پاسخگویان در دامنه سنی زیر ۲۵ سال قرار داشتند، ۲۰ نفر (۳۵,۷ درصد) بین ۲۶ تا ۳۰ که بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است می باشد. ۸ نفر (۱۴,۳ درصد) در رده سنی ۳۱ تا ۳۵ سال، ۵ نفر (۸,۹ درصد) در رده سنی بین ۳۶ تا ۴۰ سال و همین تعداد بالای ۴۱ سال می باشند. میانگین سنی پاسخگویان نیز ۲۹,۹ سال بوده است.

جدول شماره ۴-۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سن

سن	فراوانی	درصد	درصد معتبر
زیر ۲۵ سال	۱۸	۲۹,۵	۳۲,۱
بین ۲۶ تا ۳۰ سال	۲۰	۳۲,۸	۳۵,۷
بین ۳۱ تا ۳۵ سال	۸	۱۳,۱	۱۴,۳
بین ۳۶ تا ۴۰ سال	۵	۸,۲	۸,۹
بالای ۴۱ سال	۵	۸,۲	۸,۹
کل	۵۶	۹۱,۸	۱۰۰
بی پاسخ	۵	۸,۲	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	
میانگین سنی	۲۹,۹ سال		

نمودار شماره ۴-۲. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب سن

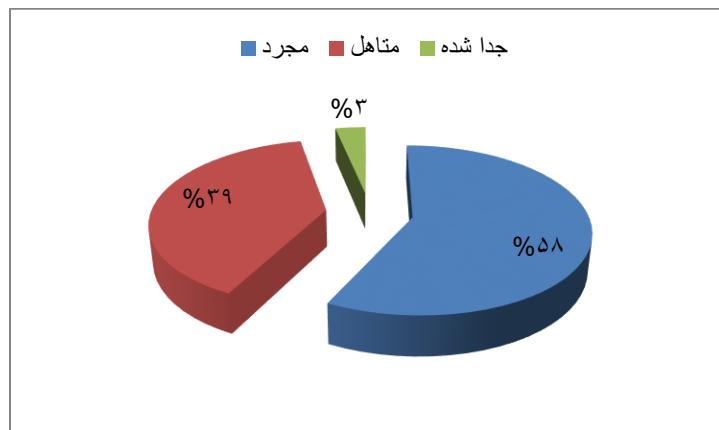
وضعیت تاهل

جدول شماره ۴-۳ نشان دهنده ی توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل می باشد. از بین پاسخگویان ۳۵ نفر (۵۷,۴ درصد) مجرد بوده و ۲۴ نفر (۳۹,۳ درصد) وضعیت خود را متأهل گزارش کرده و تعداد افرادی هم که جدا شده ۱ نفر (۳,۳ درصد) در این نمونه قرار گرفته اند.

جدول شماره ۴-۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاهل

تاهل	فراوانی	درصد
مجرد	۳۵	۵۷,۴
متاهل	۲۴	۳۹,۳
جدا شده	۱	۳,۳
بیوه		
سایر		

۱۰۰	۶۱	جمع کل
-----	----	--------

نمودار شماره ۴-۳. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل

وضعیت سکونت

جدول شماره ۴-۴ مربوط به توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت سکونت می باشد. با توجه به تعداد کل و اطلاعات جمع آوری شده کل ۶۱ نفری که در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بوده سکونت خود را ایران اظهار داشته اند.

جدول شماره ۴-۴. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت سکونت

درصد	فراوانی	سکونت
۱۰۰	۶۱	ایران
		خارج از کشور
۱۰۰,۰		جمع کل

رشته تحصیلی آخرین مدرک تحصیلی

جدول شماره ۴-۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رشته تحصیلی را نشان می دهد. بیشترین درصد مربوط به رشته معماری بوده و در بقیه رشته های به تفصیل در جدول قابل مشاهده است.

جدول شماره ۴-۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رشته تحصیلی

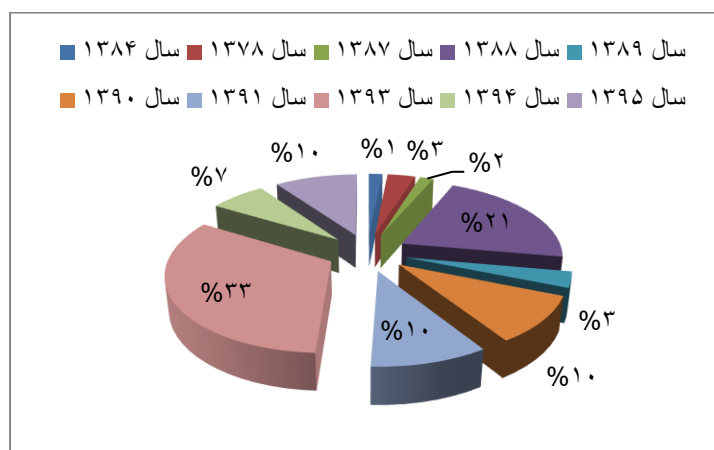
رشته تحصیلی	فراوانی	درصد	درصد معتبر
شیمی	۳	۴,۹	۱۰
حقوق	۱	۱,۶	۳,۳
مهندسی برق	۴	۶,۶	۱۳,۳
معماری	۸	۱۳,۱	۲۶,۷
فیزیک	۱	۱,۶	۳,۳
کارآفرینی	۱	۱,۶	۳,۳
مهندسی مکانیک	۲	۳,۳	۶,۷
روانشناسی	۱	۱,۶	۳,۳
مهندسی صنایع	۲	۳,۳	۶,۷
مهندسی مواد	۱	۱,۶	۳,۳
مدیریت	۱	۱,۶	۳,۳
آمار ریاضی	۲	۳,۳	۶,۷
زمین شناسی	۱	۱,۶	۳,۳
مهندسی فضای سبز	۱	۱,۶	۳,۳
محیط زیست	۱	۱,۶	۳,۳
جمع	۳۰	۴۹,۲	۱۰۰
بی پاسخ	۳۱	۵۰,۸	
جمع کل	۳۱	۱۰۰	

سال ورود

جدول شماره ۴-۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود را نشان می دهد. بیشترین ورودی مربوط به سال ۱۳۹۳ می باشد که ۳۲٫۸ درصد جامعه ما را تشکیل می دهند

جدول شماره ۴-۶. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود

سال ورود	فراوانی	درصد
سال ۱۳۸۴	۱	۱٫۶
سال ۱۳۷۸	۲	۳٫۳
سال ۱۳۸۷	۱	۱٫۶
سال ۱۳۸۸	۱۳	۲۱٫۳
سال ۱۳۸۹	۲	۳٫۳
سال ۱۳۹۰	۶	۹٫۸
سال ۱۳۹۱	۶	۹٫۸
سال ۱۳۹۳	۲۰	۳۲٫۸
سال ۱۳۹۴	۴	۶٫۶
سال ۱۳۹۵	۶	۹٫۸
جمع کل	۶۱	۱۰۰

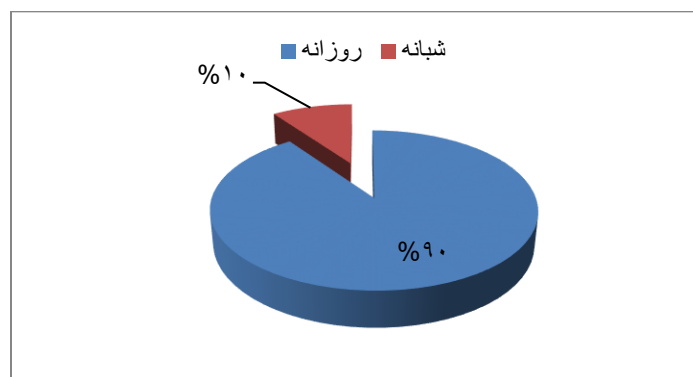
نمودار شماره ۴-۴. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود

دوره تحصیل

جدول شماره ۴-۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت دوره تحصیل را نشان می دهد. تعداد دانشجویان روزانه در این نمونه ۵۵ نفر و ۶ نفر هم در دوره شبانه مشغول به تحصیل بودند.

جدول شماره ۴-۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت دوره تحصیل

دوره	فراوانی	درصد
روزانه	۵۵	۹۰٫۲
شبانه	۶	۹٫۸
جمع کل	۶۱	۱۰۰

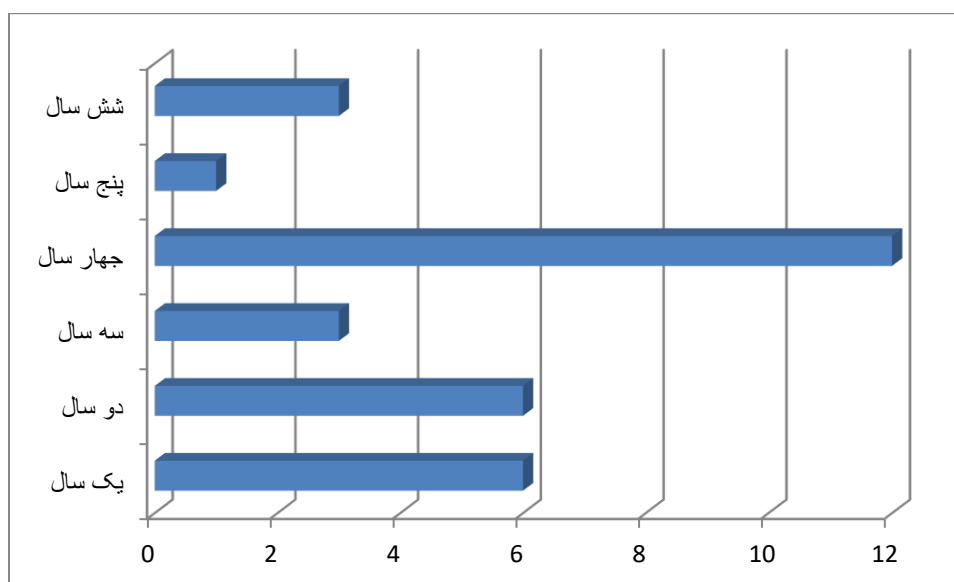
نمودار شماره ۴-۵. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب دوره تحصیل

مدت تحصیل

جدول شماره ۴-۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل می باشد. بیشترین مدت تحصیل مربوط به افرادی است که مدت تحصیل آنها چهار سال طول کشیده است که ۳۸٫۷ درصد جامعه آماری ما را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۴-۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل

مدت تحصیل	فراوانی	درصد	درصد معتبر
یک سال	۶	۹,۸	۱۹,۴
دو سال	۶	۹,۸	۱۹,۴
سه سال	۳	۴,۹	۹,۷
چهار سال	۱۲	۱۹,۷	۳۸,۷
پنج سال	۱	۱,۶	۳,۲
شش سال	۳	۴,۹	۹,۷
کل	۳۱	۵۰,۸	۱۰۰
بدون پاسخ	۳۰	۴۹,۲	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

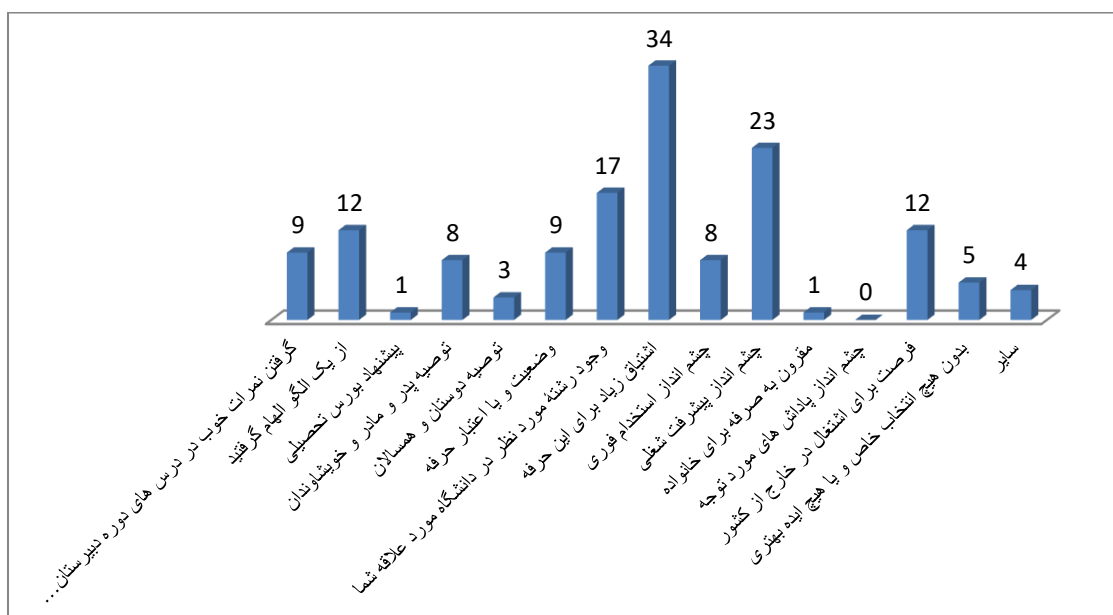
نمودار شماره ۴-۶. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل

دلایل انتخاب رشته

جدول شماره ۴-۹ یعنی توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته نشان می دهد که مهمترین دلیل انتخاب رشته مربوط به "اشتیاق زیاد برای این حرفه" و "چشم انداز پیشرفت شغلی" در رتبه دوم قرار دارد.

جدول شماره ۴-۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۳۴	۲۷	فراوانی	اشتیاق زیاد برای این حرفه
۵۵,۷	۴۴,۳	درصد	
۲۳	۳۸	فراوانی	چشم انداز پیشرفت شغلی
۳۷,۷	۶۲,۳	درصد	
۱۷	۴۴	فراوانی	وجود رشته مورد نظر در دانشگاه مورد علاقه شما
۲۷,۹	۷۲,۱	درصد	
۱۲	۴۹	فراوانی	از یک الگو الهام گرفتید
۱۹,۷	۸۰,۳	درصد	
۱۲	۴۹	فراوانی	فرصت برای اشتغال در خارج از کشور
۱۹,۷	۸۰,۳	درصد	
۹	۵۲	فراوانی	گرفتن نمرات خوب در درس های دوره دبیرستان مرتبط با رشته
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۹	۵۲	فراوانی	وضعیت و یا اعتبار حرفه
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۸	۵۳	فراوانی	توصیه پدر و مادر و خویشاوندان
۱۳,۱	۸۶,۹	درصد	
۸	۵۳	فراوانی	چشم انداز استخدام فوری
۱۳,۱	۸۶,۹	درصد	
۵	۵۶	فراوانی	بدون هیچ انتخاب خاص و یا هیچ ایده بهتری
۸,۲	۹۱,۸	درصد	
۴	۵۷	فراوانی	سایر
۶,۶	۹۳,۴	درصد	
۳	۵۸	فراوانی	توصیه دوستان و همسالان
۴,۹	۹۵,۱	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	پیشنهاد بورس تحصیلی
۱,۶	۹۸,۴	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	مقرون به صرفه برای خانواده
۱,۶	۹۸,۴	درصد	
۰	۶۱	فراوانی	چشم انداز پاداش های مورد توجه
۰	۱۰۰	درصد	

نمودار شماره ۴-۷. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته

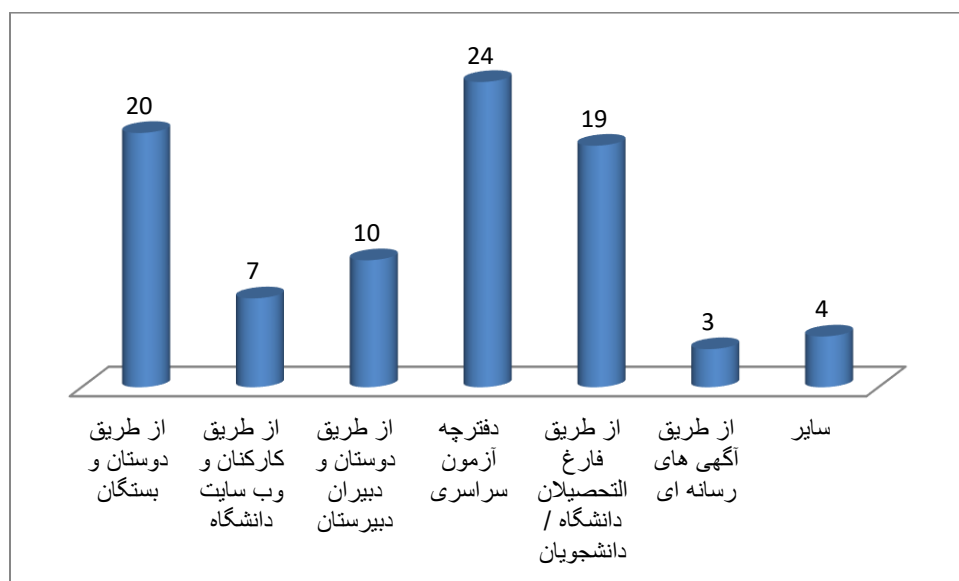
اطلاعات از رشته

جدول شماره ۴-۱۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه را نشان می دهد. مشاهده می شود که بیشترین نحوه اطلاع دانش اموختگان از طریق "دفترچه آزمون سراسری" و "دوستان و بستگان" می باشد.

جدول شماره ۴-۱۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۲۴	۳۷	فراوانی	دفترچه آزمون سراسری
۳۹,۳	۶۰,۷	درصد	
۲۰	۴۱	فراوانی	از طریق دوستان و بستگان
۳۲,۸	۶۷,۲	درصد	
۱۹	۴۲	فراوانی	از طریق فارغ التحصیلان دانشگاه / دانشجویان
۳۱,۱	۶۸,۹	درصد	
۱۰	۵۱	فراوانی	از طریق دوستان و دبیران دبیرستان
۱۶,۴	۸۳,۶	درصد	

۷	۵۴	فراوانی	از طریق کارکنان و وب سایت دانشگاه
۱۱,۵	۸۸,۵	درصد	
۴	۵۷	فراوانی	سایر
۶,۶	۹۳,۴	درصد	
۳	۵۸	فراوانی	از طریق آگهی های رسانه ای
۴,۹	۹۵,۱	درصد	

نمودار شماره ۴-۸ توزیع درصد پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه

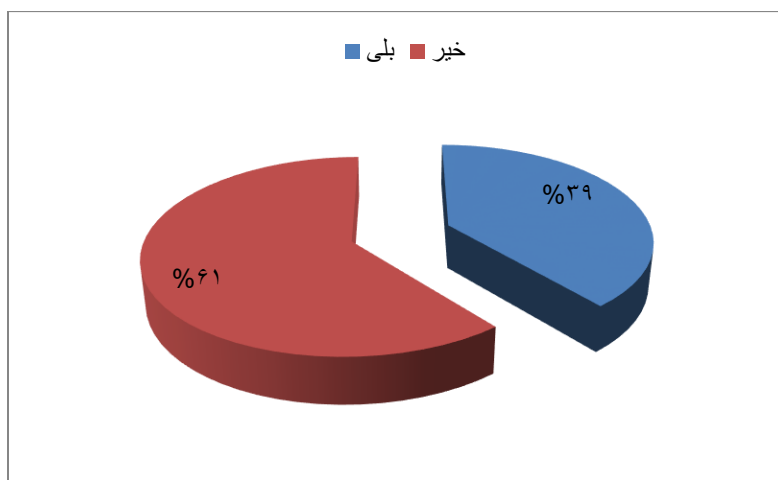
اشتغال در زمان تحصیل

در جدول شماره ۴-۱۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال در هنگام تحصیل می باشد. ۳۹ درصد افراد در هنگام تحصیل مشغول به کار بوده و مابقی که ۶۱ درصد جامعه ما را تشکیل می دهند، بیکار بوده اند.

جدول شماره ۴-۱۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال در زمان تحصیل

درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۳۹	۳۷,۷	۲۳	بلی
۶۱	۵۹	۳۶	خیر

کل	۵۹	۹۶,۷	۱۰۰
بدون پاسخ	۲	۳,۳	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۹. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب اشتغال در زمان تحصیل

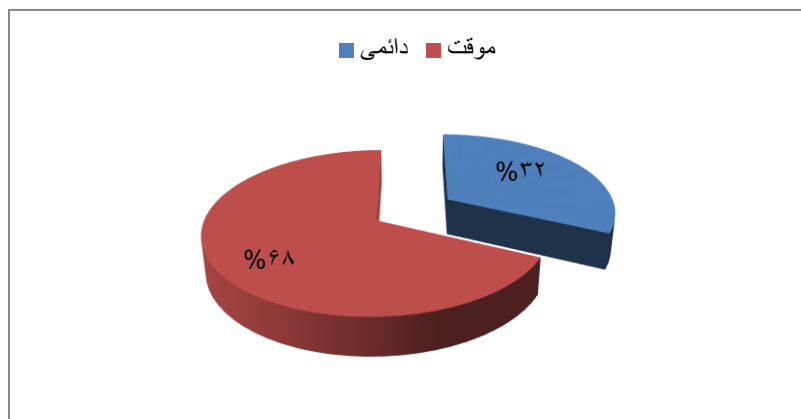
شرایط اشتغال

در جدول شماره ۴-۱۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال نشان می دهد که از افراد شاغل به کار ۸ نفر دارای شغلی دائمی و ۱۷ نفر شغل خود را موقت اظهار داشته اند.

جدول شماره ۴-۱۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال

شرایط اشتغال	فراوانی	درصد	درصد معتبر
دائمی	۸	۱۳,۱	۳۲
موقت	۱۷	۲۷,۹	۶۸
کل	۲۵	۴۱	۱۰۰
بدون پاسخ	۳۶	۵۹	

جمع کل	۶۱	۱۰۰
--------	----	-----

نمودار شماره ۴-۱۰. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال

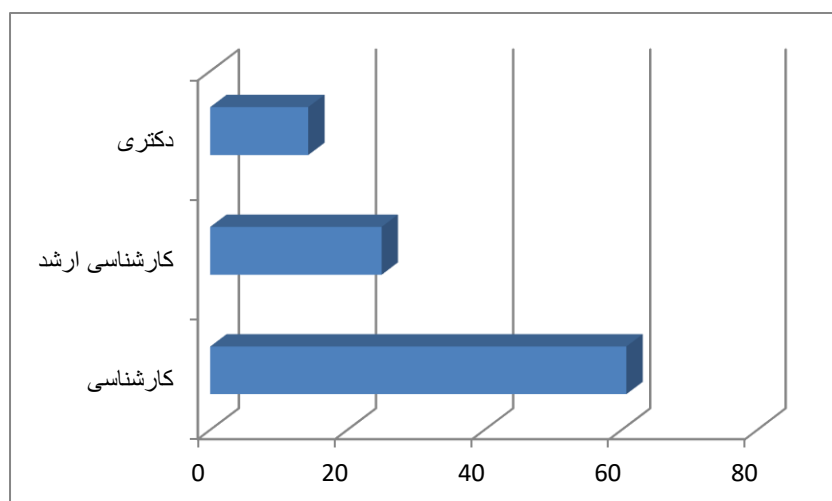
اولین اشتغال پس از مدرک

جدول شماره ۴-۱۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از اخذ مدرک می باشد. از افراد شاغل به کار ۱۷ نفر پس از دوره کارشناسی مشغول به کار شده اند ، ۷ نفر پس از دوره کارشناسی ارشد و ۴ نفر بعد از دوره دکتری وضعیت اشتغالشان مشخص شده است. باید توجه داشت که چون نمونه مورد پرسش از دانش امویان دوره کارشناسی بوده اند ، این جدول درواقع پیمایش وضعیت تحصیلی نمونه مورد نظر نیز هست

جدول شماره ۴-۱۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از مدرک

مدرک	فراوانی	درصد	درصد معتبر
کارشناسی	۱۷	۲۷,۹	۶۰,۷
کارشناسی ارشد	۷	۱۱,۵	۲۵
دکتری	۴	۶,۶	۱۴,۳

کل	۲۸	۴۵,۹	۱۰۰
بدون پاسخ	۳۳	۵۴,۱	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۱۱. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از مدرک

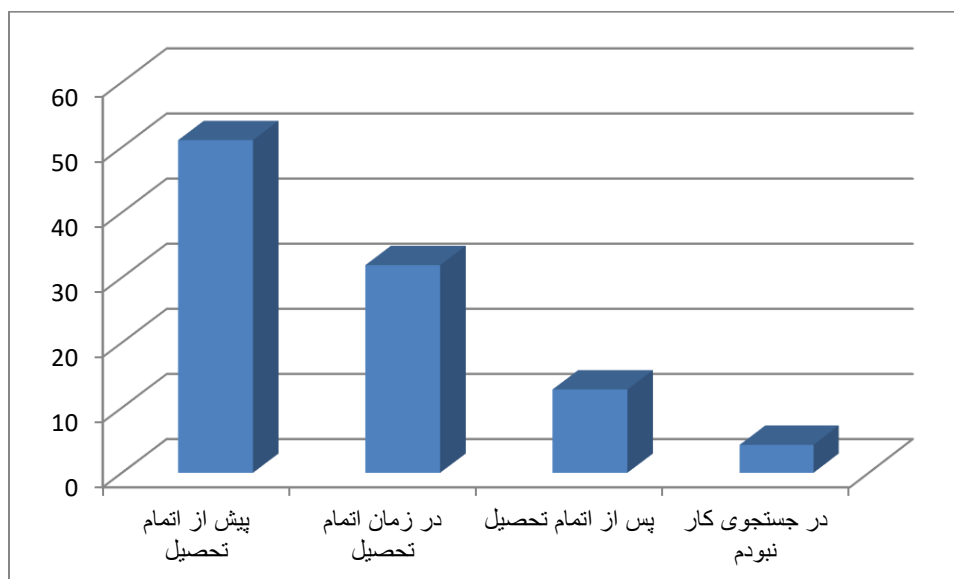
زمان جستجوی کار

جدول شماره ۴-۱۴ توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب زمانی که در جستجوی کار بوده اند را نشان می دهد. از بین افراد ۲۴ نفر پیش از اتمام تحصیل بدنبال کار بوده، ۱۵ نفر در زمان اتمام تحصیل، ۶ نفر پس از اتمام تحصیل در پی یافتن شغل بوده اند. ۲ نفر هم اظهار داشته اند که در جستجوی کار نبوده اند.

جدول شماره ۴-۱۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب زمان جستجوی کار

زمان جستجوی کار	فراوانی	درصد	درصد معتبر
پیش از اتمام تحصیل	۲۴	۳۹,۳	۵۱,۱
در زمان اتمام تحصیل	۱۵	۲۴,۶	۳۱,۹
پس از اتمام تحصیل	۶	۹,۸	۱۲,۸
در جستجوی کار نبودم	۲	۳,۳	۴,۳
کل	۴۷	۷۷	۱۰۰

بدون پاسخ	۱۴	۲۳	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۱۲. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب زمان جستجوی کار

وضعیت اشتغال در مقایسه با زمان اشتغال

جدول شماره ۴-۱۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی افراد و اینکه پس از گرفتن کدام مدرک شاغل شدن می باشد، را نشان می دهد. از ۴ نفر شاغل در بخش دولتی، ۱ نفر پس از دکتری، ۱ نفر بعد از ارشد و ۲ نفر پس از کارشناسی جذب بخش دولتی شده بودند. در بخش غیر دولتی تنها ۵ نفر بودند که بعد از کارشناسی مشغول به کار شده، همچنین تنها ۱ نفر پس از کارشناسی به صورت خوداشتغالی درگیر فعالیت بوده است. در کل از بین ۲۷ نفر شاغل، ۴ نفر پس از دکتری، ۶ نفر پس از ارشد و ۱۷ نفر پس از کارشناسی مشغول به کار بوده اند.

جدول شماره ۴-۱۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
	دکتری	ارشد	کارشناسی

4	1	1	2	فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی
100.0%	25.0%	25.0%	50.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
14.8%	25.0%	16.7%	11.8%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
5	0	0	5	فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی	
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
18.5%	0.0%	0.0%	29.4%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
1	0	0	1	فراوانی	خود اشتغالی	
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
3.7%	0.0%	0.0%	5.9%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
14	1	5	8	فراوانی	بیکار	
100.0%	7.1%	35.7%	57.1%	وضعیت اشتغال فعلی		
51.9%	25.0%	83.3%	47.1%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
3	2	0	1	فراوانی	سایر	
100.0%	66.7%	0.0%	33.3%	وضعیت اشتغال فعلی		
11.1%	50.0%	0.0%	5.9%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
27	4	6	17	فراوانی	کل	
100.0%	14.8%	22.2%	63.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

وضعیت اشتغال هر مقطع در مقایسه با دوره انتظار

جدول شماره ۴-۱۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت زمانی که پس از اخذ مدرک مشغول به کار شدند و وضعیت اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی را نشان می‌دهد. ۹ نفر پاسخگویان کمتر از شش ماه طول کشید که جذب به کار شدن که از این تعداد ۱ نفر پس از دکتری، ۲ نفر پس از ارشد و ۶ نفر هم بعد از کارشناسی مشغول به کار بوده‌اند. ۳ نفر پاسخگویان بین شش ماه تا یکسال زمان سپری کردند که مشغول به کار شده که از این تعداد ۲ نفر پس از دکتری و ۱ نفر پس از کارشناسی مشغول فعالیت بوده‌اند.

جدول شماره ۴-۱۶. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت زمان اشتغال به کار پس از اخذ مدرک، وضعیت

اشتغال و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟			
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی				
3	0	1	2	فراوانی			

100.0%	0.0%	33.3%	66.7%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	کمتر از شش ماه
33.3%	0.0%	50.0%	33.3%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
4	0	0	4	فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی		
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
44.4%	0.0%	0.0%	66.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	بیکار		
1	0	1	0	فراوانی			
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
11.1%	0.0%	50.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	سایر		
1	1	0	0	فراوانی			
100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
11.1%	100.0%	0.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	کل		
9	1	2	6	فراوانی			
100.0%	11.1%	22.2%	66.7%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
1	1		0	فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	شش ماه تا یکسال
100.0%	100.0%		0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
33.3%	50.0%		0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	شاغل بخش غیر دولتی		
1	0		1	فراوانی			
100.0%	0.0%		100.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
33.3%	0.0%		100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	بیکار		
1	1		0	فراوانی			
100.0%	100.0%		0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
33.3%	50.0%		0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	کل		
3	2		1	فراوانی			
100.0%	66.7%		33.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
100.0%	100.0%		100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
4	1	1	2	فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	کل
100.0%	25.0%	25.0%	50.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
33.3%	33.3%	50.0%	28.6%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	شاغل بخش غیر دولتی		
5	0	0	5	فراوانی			
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
41.7%	0.0%	0.0%	71.4%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	بیکار		
2	1	1	0	فراوانی			
100.0%	50.0%	50.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
16.7%	33.3%	50.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	سایر		
1	1	0	0	فراوانی			

100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			کل
8.3%	33.3%	0.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
12	3	2	7	فراوانی			
100.0%	25.0%	16.7%	58.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			

وضعیت اشتغال در مقایسه با مراجعه برای کار

جدول شماره ۴-۱۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی و تعداد مراجعه به کارفرما قبل از یافتن اولین شغل را نشان می‌دهد. افرادی که به یک کارفرما مراجعه کرده بودند، ۱ نفر بوده که در بخش غیردولتی مشغول به کار بوده. همچنین یک نفر به دو کارفرما مراجعه کردند که در بخش دولتی جذب شده اند. ۲ نفر از افراد دیگر به سه کارفرما مراجعه داشته و یک نفر هم به ۵ کارفرما مراجعه کرده، ۵ نفر بین ۵ تا ده کارفرما مراجعه کردند و ۷ نفر هم به بیش از ۱۰ کارفرما مراجعه داشته اند.

جدول شماره ۴-۱۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تعداد مراجعه به کارفرما قبل از یافتن اولین شغل و شغل فعلی

کل	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟							
	سایر	بیکار	خود اشتغالی	شاغل بخش غیر دولتی	شاغل بخش دولتی			
1	0	0	0	1	0	فراوانی	یک نفر	تا قبل از یافتن اولین شغل چند نفر کارفرما مراجعه نمودید
100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%	تا قبل از یافتن اولین شغل کارفرما مراجعه نمودید		
5.9%	0.0%	0.0%	0.0%	16.7%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
1	0	0	0	0	1	فراوانی	دو نفر	
100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	تا قبل از یافتن اولین شغل کارفرما مراجعه نمودید		
5.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	50.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
2	0	0	0	1	1	فراوانی	سه نفر	
100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	50.0%	50.0%	تا قبل از یافتن اولین شغل کارفرما مراجعه نمودید		
11.8%	0.0%	0.0%	0.0%	16.7%	50.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
1	1	0	0	0	0	فراوانی	پنج نفر	

100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		کل
5.9%	50.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
5	1	1	1	2	0	فراوانی	بین ۵ تا ۱۰ نفر	
100.0%	20.0%	20.0%	20.0%	40.0%	0.0%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
29.4%	50.0%	20.0%	50.0%	33.3%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	بیش از ۱۰ نفر	
7	0	4	1	2	0	فراوانی		
100.0%	0.0%	57.1%	14.3%	28.6%	0.0%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
41.2%	0.0%	80.0%	50.0%	33.3%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
17	2	5	2	6	2	فراوانی		
100.0%	11.8%	29.4%	11.8%	35.3%	11.8%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		

اشتغال در اولین شغل در مقایسه با زمان اشتغال

جدول شماره ۴-۱۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول هستند یا خیر و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند را نشان می‌دهد. از بین ۶ نفری که در اولین شغل خود مشغول بودند ۳ نفر پس از اخذ مدرک دکتری، ۱ نفر پس از ارشد، و ۲ نفر هم پس از اخذ مدرک کارشناسی مشغول بکار شده بوده اند.

جدول شماره ۴-۱۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال در اولین شغل و مدرک تحصیلی

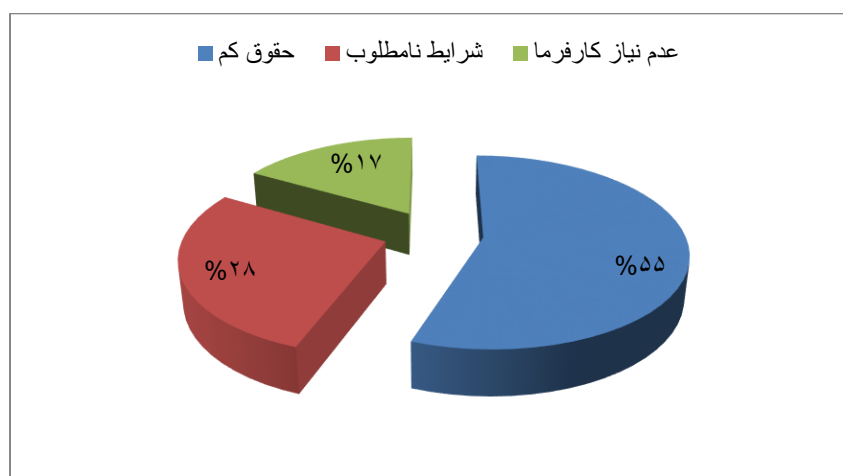
کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
6	3	1	2	فراوانی	بله	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟
100.0%	50.0%	16.7%	33.3%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
31.6%	75.0%	33.3%	16.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
13	1	2	10	فراوانی	خیر	
100.0%	7.7%	15.4%	76.9%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
68.4%	25.0%	66.7%	83.3%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
19	4	3	12	فراوانی	کل	
100.0%	21.1%	15.8%	63.2%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

دلایل تغییر شغل

جدول شماره ۴-۱۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند را نشان می دهد. ۵۵,۶ درصد حقوق پایین را دلیل اصلی خود اعلام کرده اند که بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است. ۲۷,۸ درصد شرایط نامطلوب و ۱۶,۷ درصد عدم نیاز کارفرما را اعلام کرده اند.

جدول شماره ۴-۱۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند

دلیل	فراوانی	درصد	درصد معتبر
حقوق کم	۱۰	۱۶,۴	۵۵,۶
شرایط نامطلوب	۵	۸,۲	۲۷,۸
عدم نیاز کارفرما	۳	۴,۹	۱۶,۷
کل	۱۸	۲۹,۵	۱۰۰
بدون پاسخ	۴۳	۷۰,۵	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

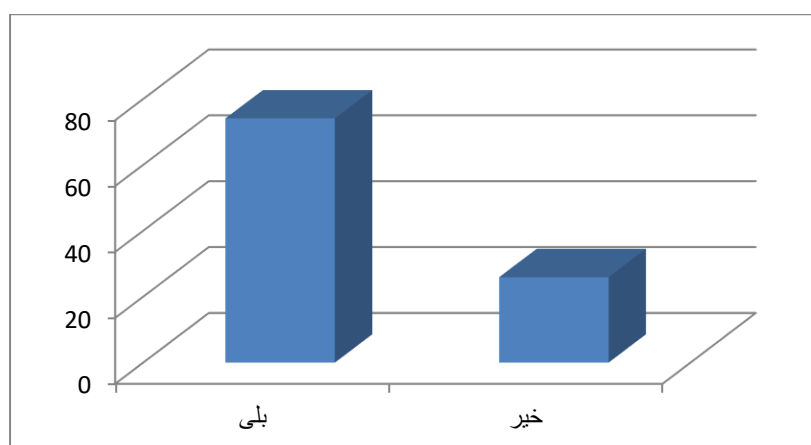
نمودار شماره ۴-۱۳. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند

ارتباط شغل و رشته

جدول شماره ۴-۲۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته می باشد. ۷۴,۱ درصد اعتقاد داشتند که بین شغل و رشته تحصیلی شان ارتباط وجود دارد و تنها ۲۵,۹ درصد از عدم تناسب شغل خود با رشته اعلام نظر کرده اند.

جدول شماره ۴-۲۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته

درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۷۴,۱	۳۲,۸	۲۰	بلی
۲۵,۹	۱۱,۵	۷	خیر
۱۰۰	۴۴,۳	۲۷	کل
	۵۵,۷	۳۴	بدون پاسخ
	۱۰۰	۶۱	جمع کل

نمودار شماره ۴-۱۴. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته

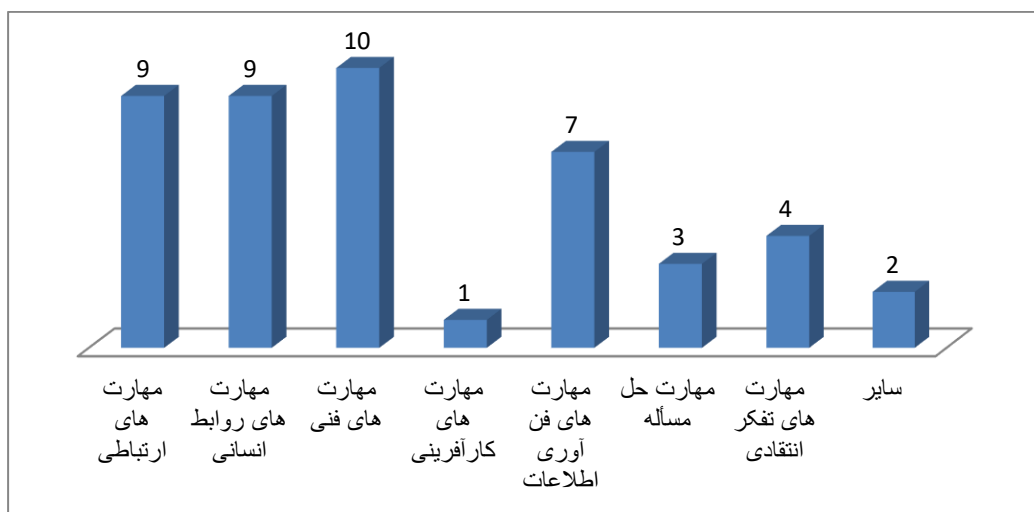
ارتباط مهارت های دانشگاهی با شغل

جدول شماره ۴-۲۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مهارت های فرا گرفته شده در دانشگاه که اینکه برای شغلشان مفید بوده است یا خیر را نشان می دهد. بیشترین مهارت مربوط به "مهارت های فنی" و "مهارت های

روابط انسانی" است و "مهارت‌های ارتباطی" در جایگاه بعدی قرار دارد. کمترین مهارت مربوط به "مهارت‌های کارآفرینی" است.

جدول شماره ۴-۲۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مهارت‌های فرا گرفته شده در دانشگاه که برای شغل مفید می‌باشد

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۱۰	۵۱	فراوانی	مهارت های فنی
۱۶,۴	۸۳,۶	درصد	
۹	۵۲	فراوانی	مهارت های ارتباطی
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۹	۵۲	فراوانی	مهارت های روابط انسانی
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۷	۵۴	فراوانی	مهارت های فن آوری اطلاعات
۱۱,۵	۸۸,۵	درصد	
۴	۵۷	فراوانی	مهارت های تفکر انتقادی
۶,۶	۹۳,۴	درصد	
۳	۵۸	فراوانی	مهارت حل مسأله
۴,۹	۹۵,۱	درصد	
۲	۵۹	فراوانی	سایر
۳,۳	۹۶,۷	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	مهارت های کارآفرینی
۱,۷	۹۸,۳	درصد	

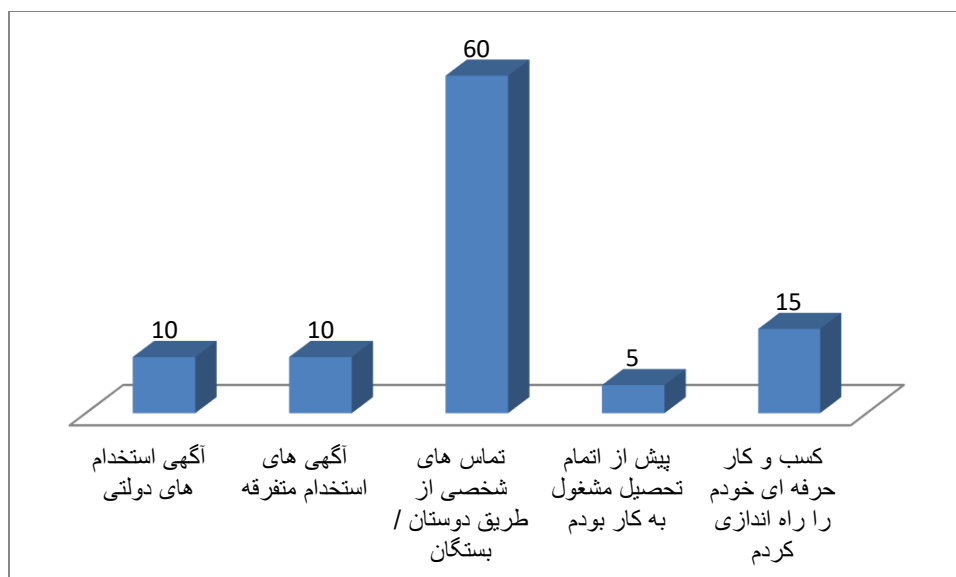
نمودار شماره ۴-۱۵. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب "مهارتهای فرا گرفته شده در دانشگاه که برای شغل مفید می باشد"

نحوه پیدا کردن شغل

جدول شماره ۴-۲۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی را نشان می دهد. ۱۰ درصد پاسخگویان که مشغول به کار بودند، نحوه اشتغال خود را آگهی استخدامهای دولتی، ۱۰ درصد آگهی استخدامهای متفرقه، ۶۰ درصد تماس های شخصی از طریق دوستان و بستگان، ۵ درصد پیش از اتمام تحصیل مشغول به کار بوده و ۱۵ درصد خودشان کسب و کار راه اندازی کرده اند.

جدول شماره ۴-۲۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی

فراوانی	درصد	درصد معتبر	
۲	۳,۳	۱۰	آگهی استخدام های دولتی
۲	۳,۳	۱۰	آگهی های استخدام متفرقه
۱۲	۱۹,۷	۶۰	تماس های شخصی از طریق دوستان / بستگان
۱	۱,۶	۵	پیش از اتمام تحصیل مشغول به کار بودم
۳	۴,۹	۱۵	کسب و کار حرفه ای خودم را راه اندازی کردم
۲۰	۳۲,۸	۱۰۰	کل
۴۱	۶۷,۲		بدون پاسخ
۶۱	۱۰۰		جمع کل

نمودار شماره ۴-۱۶. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی

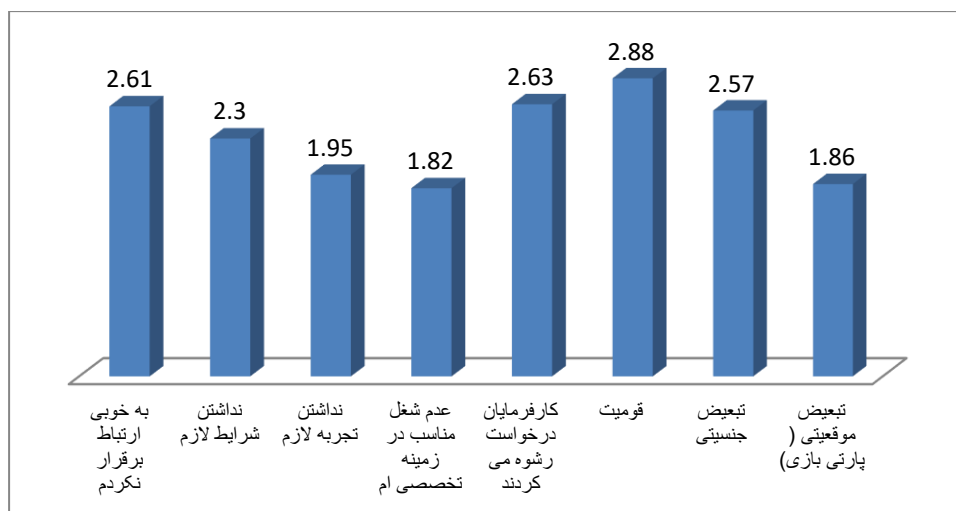
مشکلات یافتن اولین شغل

جدول شماره ۴-۲۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل" نشان می دهد. بالاترین میانگین مربوط به مشکل قومیت بوده و در رتبه بعد می توان به کافرمانی که رشوه دریافت می کردند اشاره کرد.

جدول شماره ۴-۲۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل"

میانگین	اصلا	تاحدودی	خیلی زیاد		
۲,۸۸	۱۶		۱	فراوانی	قومیت
	۹۴,۱		۵,۹	درصد	
۲,۶۳	۱۴	۳	۲	فراوانی	کارفرمایان درخواست رشوه می کردند
	۷۳,۷	۱۵,۸	۱۰,۵	درصد	
۲,۶۱	۱۲	۵	۱	فراوانی	به خوبی ارتباط برقرار نکردم
	۶۶,۷	۲۷,۸	۵,۶	درصد	
۲,۵۷	۱۲	۶	۱	فراوانی	تبعیض جنسیتی
	۶۳,۲	۳۱,۶	۵,۳	درصد	
۲,۳۰	۱۰	۶	۴	فراوانی	نداشتن شرایط لازم

	۵۰	۳۰	۲۰	درصد	
۱,۹۵	۷	۶	۸	فراوانی	نداشتن تجربه لازم
	۳۳,۳	۲۸,۶	۳۸,۱	درصد	
۱,۸۶	۴	۵	۱۳	فراوانی	تبعیض موقعیتی (پارتی بازی)
	۴,۳	۲۱,۷	۵۶,۵	درصد	
۱,۸۲	۶	۷	۱۰	فراوانی	عدم شغل مناسب در زمینه تخصصی ام
	۲۶,۱	۳۰,۴	۴۳,۵	درصد	

نمودار شماره ۴-۱۷. میانگین پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل"

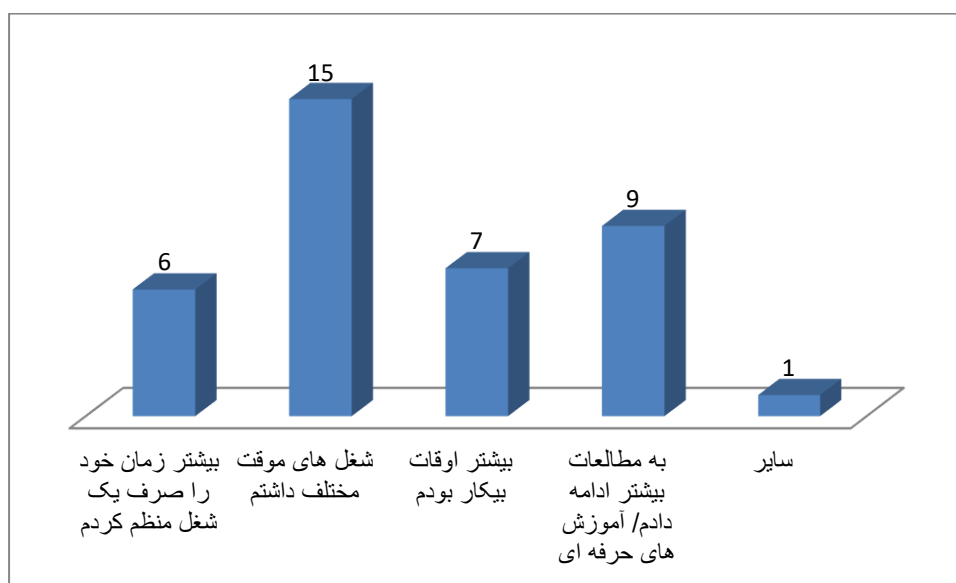
فعالیت های عمده پس از تحصیل

جدول شماره ۴-۲۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل می باشد. از عمده ترین فعالیتها، شغل های موقت مختلف و مطالعه و آموزش های حرفه ای می توان نام برد.

جدول شماره ۴-۲۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۱۵	۴۶	فراوانی	شغل های موقت مختلف داشتم
۲۴,۶	۷۵,۴	درصد	

۹	۶۰	فراوانی	به مطالعات بیشتر ادامه دادم/ آموزش های حرفه ای
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۷	۵۴	فراوانی	بیشتر اوقات بیکار بودم
۱۱,۵	۸۸,۵	درصد	
۶	۵۵	فراوانی	بیشتر زمان خود را صرف یک شغل منظم کردم
۹,۸	۹۰,۲	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	سایر
۱,۶	۹۸,۴	درصد	

نمودار شماره ۴-۱۸. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل

رضایت از اشتغال در مقایسه با زمان اشتغال

جدول شماره ۴-۲۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟ و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند را نشان می دهد. ۴ نفر از افرادی که راضی بودند، ۱ نفر پس از دکتری، ۱ نفر پس از ارشد و ۲ نفر پس از کارشناسی شاغل شده بودند. از ۲ نفر تا حدودی راضی، ۲ نفر پس از کارشناسی شاغل شدند. همچنین ۱۱ نفر ناراضی بودند که ۳ نفر پس از اخذ دکتری، ۴ نفر پس از ارشد و ۱۰ نفر پس از کارشناسی می باشند.

جدول شماره ۴-۲۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رضایت از اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
4	1	1	2	فراوانی	بسیار راضی	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟
100.0%	25.0%	25.0%	50.0%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
23.5%	33.3%	25.0%	20.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
2	0	0	2	فراوانی	تا حدودی راضی	
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
11.8%	0.0%	0.0%	20.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
11	2	3	6	فراوانی	راضی نیستم	
100.0%	18.2%	27.3%	54.5%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
64.7%	66.7%	75.0%	60.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
17	3	4	10	فراوانی	کل	
100.0%	17.6%	23.5%	58.8%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

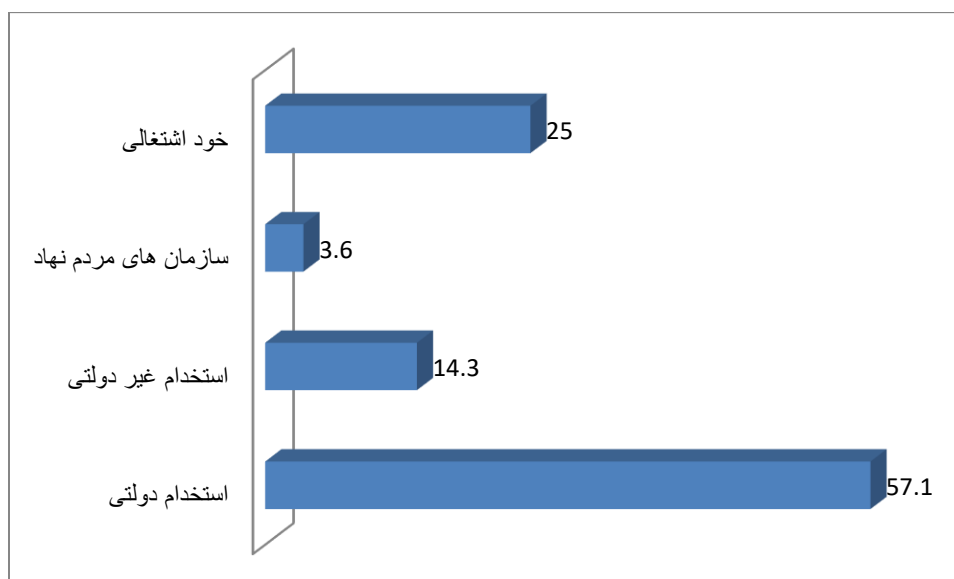
اولویت انتخاب شغل

جدول شماره ۴-۲۶. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رضایت اولویت انتخاب شغل را نشان می دهد. ۵۷,۱ درصد استخدام دولتی را اولویت خود انتخاب کرده اند. ۱۴,۳ درصد در بخش غیر دولتی و ۳,۶ درصد سازمانهای مردم نهاد و ۲۵ درصد هم خود اشتغالی را اعلام کرده اند.

جدول شماره ۴-۲۶. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اولویت انتخاب شغل

اولویت	فراوانی	درصد	درصد معتبر
--------	---------	------	------------

استخدام دولتی	۱۶	۲۶,۲	۵۷,۱
استخدام غیر دولتی	۴	۶,۶	۱۴,۳
سازمان های مردم نهاد	۱	۱,۶	۳,۶
خود اشتغالی	۷	۱۱,۵	۲۵
کل	۲۸	۴۵,۹	۱۰۰
بدون پاسخ	۳۳	۵۴,۱	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۱۹. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب اولویت انتخاب شغل

نوع مدرک و کاربرد مهارت ها در بهبود عملکرد

جدول شماره ۴-۲۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟ و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند، را نشان می دهد. از بین ۷ نفری که عملکرد شغلیشان تا حد زیادی بهبود پیدا کرده بود، ۱ نفر پس از اخذ مدرک دکتری، ۱ نفر پس از ارشد و ۵ نفر پس از کارشناسی بوده. افرادی که گزینه تا حدودی را انتخاب کرده بودند، ۳ نفر پس از ارشد، ۲ نفر هم پس از کارشناسی، افرادی که گزینه کم را علامت زده بودند، ۲ نفر پس از دکتری، ۱ نفر پس از ارشد و ۳ نفر پس از کارشناسی بودند. در نهایت ۲ نفر که اصلاً هیچ بهبودی نداشتند افرادی بودند که پس از اخذ مدرک کارشناسی بوده.

جدول شماره ۴-۲۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب میزان بهبود عملکرد شغلی با توجه به دانش و

مهارت فرا گرفته شده در تحصیل و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
7	1	1	5	فراوانی	تا حد زیادی	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟
100.0%	14.3%	14.3%	71.4%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
35.0%	33.3%	20.0%	41.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
5	0	3	2	فراوانی	تا حدودی	
100.0%	0.0%	60.0%	40.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
25.0%	0.0%	60.0%	16.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
6	2	1	3	فراوانی	کم	
100.0%	33.3%	16.7%	50.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
30.0%	66.7%	20.0%	25.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
2	0	0	2	فراوانی	اصلا	
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
10.0%	0.0%	0.0%	16.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
20	3	5	12	فراوانی	کل	
100.0%	15.0%	25.0%	60.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

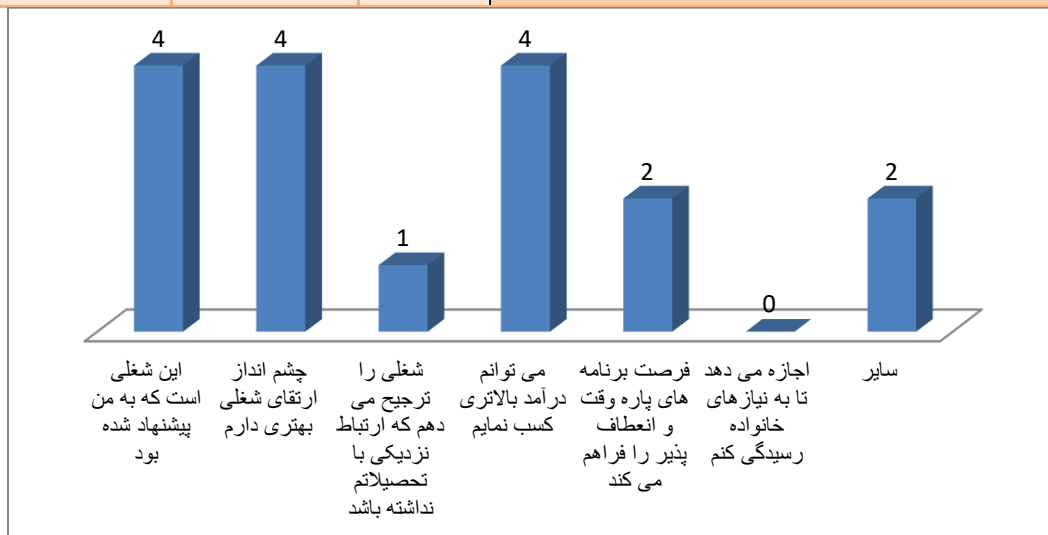
دلایل انتخاب شغل

جدول شماره ۴-۲۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل می باشد. مهمترین دلایل انتخاب شغل می توان به موارد "این شغلی است که به من پیشنهاد شده بود"، "چشم انداز ارتقای شغلی بهتری دارم" و "می توانم درآمد بالاتری کسب نمایم" اشاره کرد.

جدول شماره ۴-۲۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۴	۵۷	فراوانی	این شغلی است که به من پیشنهاد شده بود
۶,۶	۹۳,۴	درصد	
۴	۵۷	فراوانی	

چشم انداز ارتقای شغلی بهتری دارم	درصد	۹,۴	۶,۶
می توانم درآمد بالاتری کسب نمایم	فراوانی	۵۷	۴
	درصد	۹۳,۴	۶,۶
فرصت برنامه های پاره وقت و انعطاف پذیر را فراهم می کند	فراوانی	۵۹	۲
	درصد	۹۶,۷	۳,۳
سایر	فراوانی	۵۹	۲
	درصد	۹۶,۷	۳,۳
شغلی را ترجیح می دهم که ارتباط نزدیکی با تحصیلاتم نداشته باشد	فراوانی	۶۰	۱
	درصد	۹۸,۴	۱,۶
اجازه می دهد تا به نیازهای خانواده رسیدگی کنم	فراوانی	۶۱	۰
	درصد	۱۰۰	۰

نمودار شماره ۴-۲۰. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل

دلایل و طول مدت بیکاری

جدول شماره ۴-۲۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلیل بیکاری و طول مدت بیکاری را نشان می دهد. یافته ها به تفصیل در جدول قابل مشاهده می باشد.

جدول شماره ۴-۲۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل اصلی بیکاری و طول مدت بیکاری

کل	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟					
	بیش از یک سال	شش ماه تا یکسال	کمتر از شش ماه			
1	0	0	1	فراوانی		

100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:	در حال انتظار برای کارایی	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:
14.3%	0.0%	0.0%	20.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		
1	0	1	0	فراوانی	هنوز هم در جستجوی کار هستم	
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
14.3%	0.0%	100.0%	0.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟	شغل پیشنهادی مناسب نبود	
1	1	0	0	فراوانی		
100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:	حقوق پایه بیش از حد کم است	
14.3%	100.0%	0.0%	0.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		
3	0	0	3	فراوانی	سایر	
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
42.9%	0.0%	0.0%	60.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟	کل	
1	0	0	1	فراوانی		
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
14.3%	0.0%	0.0%	20.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		
7	1	1	5	فراوانی		
100.0%	14.3%	14.3%	71.4%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		

مراجعات برای شغل

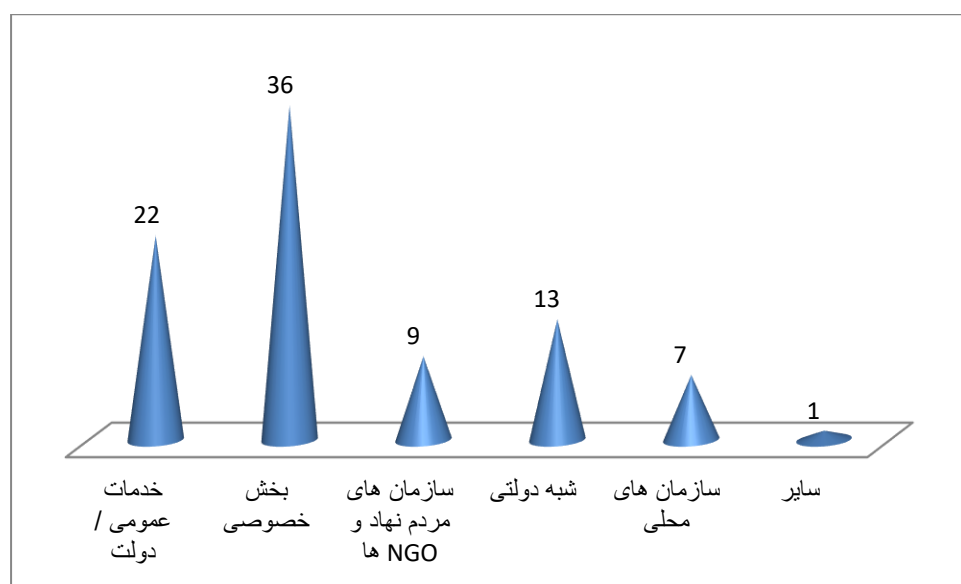
جدول شماره ۴-۳۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان (هنوز بیکار) بر حسب درخواست اشتغال می باشد.

بیشترین درخواست مربوط به بخش خصوصی می باشد، بعد از آن بخش عمومی / دولت قرار دارد.

جدول شماره ۴-۳۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب درخواست شغل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۳۶	۲۵	فراوانی	بخش خصوصی
۵۹	۴۱	درصد	
۲۲	۳۹	فراوانی	خدمات عمومی / دولت
۳۶,۱	۶۳,۹	درصد	

۱۳	۴۸	فراوانی	شبه دولتی
۲۱,۳	۷۸,۷	درصد	
۹	۵۲	فراوانی	سازمان های مردم نهاد و NGOها
۱۴,۸	۸۵,۲	درصد	
۷	۵۴	فراوانی	سازمان های محلی
۱۱,۵	۸۸,۵	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	سایر
۱,۶	۹۸,۴	درصد	

نمودار شماره ۴-۲۱. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب درخواست شغل

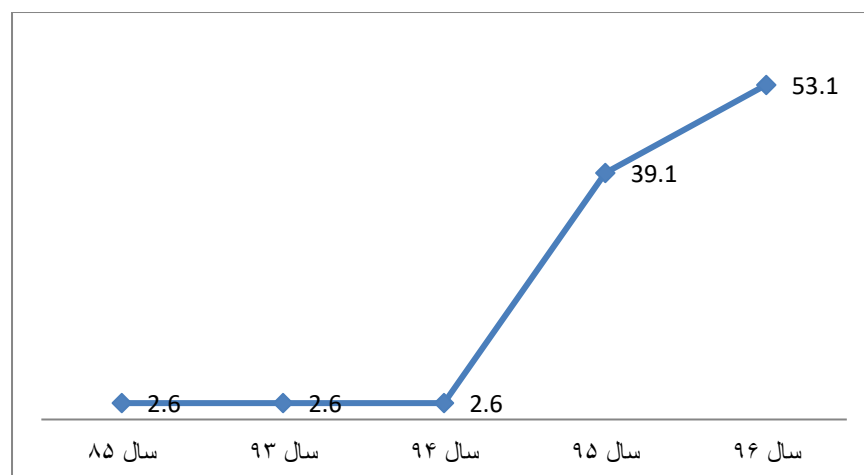
تاریخ آخرین درخواست شغل

جدول شماره ۴-۳۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال می باشد. ۵۳,۱ درصد آخرین درخواست اشتغال خود را در سال ۹۶ داده بودند. ۳۹,۱ درصد در سال ۱۳۹۵، و بقیه سالها هم حدود ۸ درصد را شامل می شود.

جدول شماره ۴-۳۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال

تاریخ	فراوانی	درصد	درصد معتبر
سال ۸۵	۱	۱,۶	۲,۶

سال ۹۳	۱	۱,۶	۲,۶
سال ۹۴	۱	۱,۶	۲,۶
سال ۹۵	۱۴	۲۲,۴	۳۹,۱
سال ۹۶	۱۹	۳۰,۴	۵۳,۱
کل	۳۶	۵۷,۶	۱۰۰
بدون پاسخ	۲۵	۴۲,۴	
جمع کل	۶۱	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۲۲. توزیع درصد پاسخگوییان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال

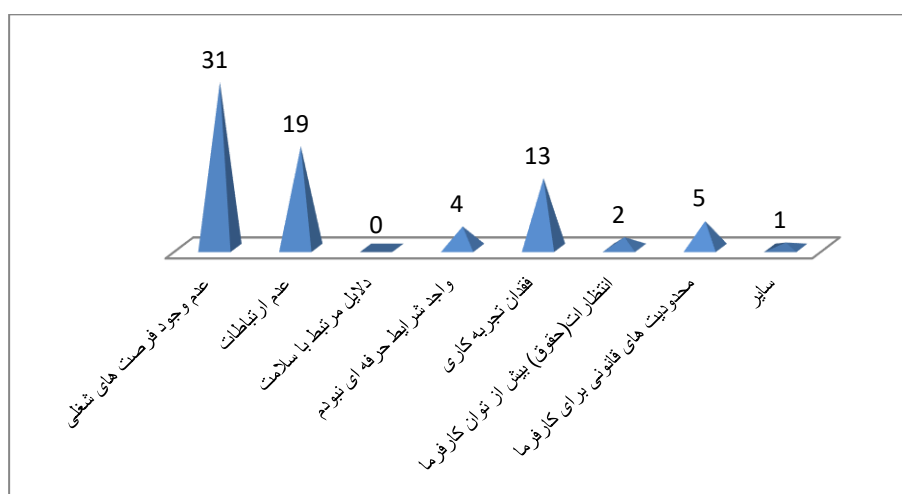
دلایل عدم دعوت به کار

جدول شماره ۴-۳۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخگوییان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار می باشد. ۵۰,۸ درصد عدم وجود فرصتهای شغلی اعلام کرده بودند، ۳۱,۱ درصد عدم ارتباطات و فقدان تجربه کاری با ۲۱,۳ درصد در جایگاه بعد قرار دارد.

جدول شماره ۴-۳۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگوییان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۳۱	۳۰	فراوانی	عدم وجود فرصت های شغلی
۵۰,۸	۴۹,۲	درصد	
۱۹	۴۲	فراوانی	عدم ارتباطات
۳۱,۱	۶۸,۹	درصد	

۱۳	۴۸	فراوانی	فقدان تجربه کاری
۲۱,۳	۷۸,۷	درصد	
۵	۵۶	فراوانی	محدودیت های قانونی برای کارفرما
۸,۲	۹۱,۸	درصد	
۴	۵۷	فراوانی	واجد شرایط حرفه ای نبودم
۶,۶	۹۳,۴	درصد	
۲	۵۹	فراوانی	انتظارات (حقوق) بیش از توان کارفرما
۳,۳	۹۶,۷	درصد	
۱	۶۰	فراوانی	سایر
۱,۶	۹۸,۴	درصد	
۰	۶۱	فراوانی	دلایل مرتبط با سلامت
۰	۱۰۰	درصد	

نمودار شماره ۴-۲۳. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار

۲-۱-۲ نتایج پیمایش دانش آموختگان دکتری

از تعداد ۴۸۴ نفر دانش آموخته دکتری که پرسشنامه به آدرس ایمیل آنها ارسال شد ، ۵۴ نفر پاسخ دادند . در این بخش نتایج این پیمایش توصیف شده است.

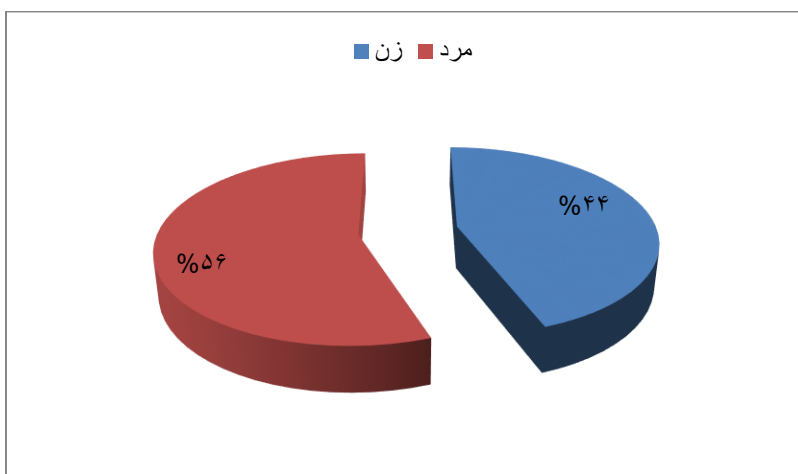
جنس

جدول شماره ۴-۳۳ نشان دهنده توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب جنسیت می باشد. از بین ۵۴ نفر

پاسخگو تعداد ۲۴ نفر (۴۴,۴ درصد) زن و تعداد ۳۰ نفر (۵۵,۶ درصد) مرد می باشند.

جدول شماره ۴-۳۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب جنس

جنس	فراوانی	درصد
زن	۲۴	۴۴,۴
مرد	۳۰	۵۵,۶
جمع کل	۵۴	۱۰۰

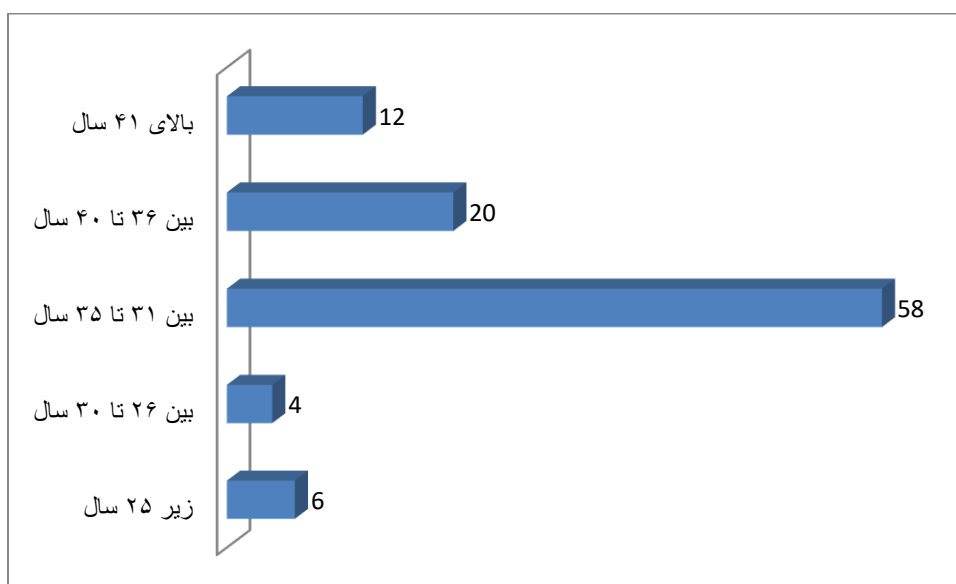
نمودار شماره ۴-۲۴. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب جنس

سن

با توجه به اطلاعات توصیفی جدول ۴-۳۴، ۳ نفر (۶ درصد) پاسخگویان در دامنه سنی زیر ۲۵ سال قرار داشتند، ۲ نفر (۴ درصد) بین ۲۶ تا ۳۰ سال، ۲۹ نفر (۵۸ درصد) در رده سنی ۳۱ تا ۳۵ سال که بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است می باشند، ۱۰ نفر (۲۰ درصد) در رده سنی بین ۳۶ تا ۴۰ سال و ۶ نفر (۱۲ درصد) بالای ۴۱ سال می باشند. میانگین سنی پاسخگویان نیز ۳۵ سال بوده است.

جدول شماره ۴-۳۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سن

سن	فراوانی	درصد	درصد معتبر
زیر ۲۵ سال	۳	۵,۶	۶
بین ۲۶ تا ۳۰ سال	۲	۳,۷	۴
بین ۳۱ تا ۳۵ سال	۲۹	۵۳,۷	۵۸
بین ۳۶ تا ۴۰ سال	۱۰	۱۸,۵	۲۰
بالای ۴۱ سال	۶	۱۱,۱	۱۲
کل	۵۰	۹۲,۶	۱۰۰
بی پاسخ	۴	۷,۴	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	
میانگین سنی		۳۵ سال	

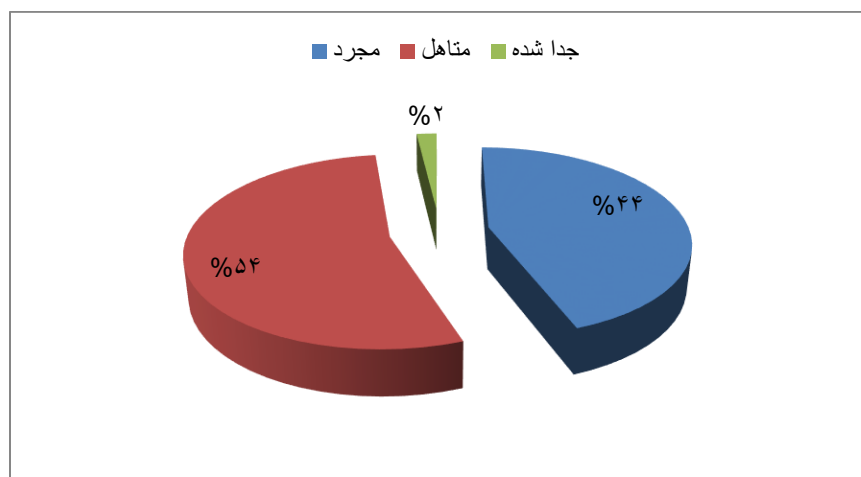
نمودار شماره ۴-۲۵. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب سن

وضعیت تاهل

جدول ۴-۳۵ نشان دهنده ی توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل می باشد. از بین پاسخگویان ۲۴ نفر، (۴۴,۴ درصد) مجرد بوده و ۲۹ نفر (۵۳,۷ درصد) وضعیت خود را متاهل گزارش کرده و تعداد افرادی هم که جدا شده ۱ نفر (۱,۹ درصد) در این نمونه قرار گرفته اند.

جدول شماره ۴-۳۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاهل

تاهل	فراوانی	درصد
مجرد	۲۴	۴۴,۴
متاهل	۲۹	۵۳,۷
جدا شده	۱	۱,۹
بیوه	-	-
سایر	-	-
جمع کل	۵۴	۱۰۰

نمودار شماره ۴-۲۶. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل

وضعیت سکونت

جدول شماره ۴-۳۶ مربوط توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت سکونت می باشد . با توجه به تعداد کل و اطلاعات جمع اوری شده کل ۵۴ نفری که در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بوده ۵۲ نفر سکونت خود را ایران اظهار داشته و دو نفر هم پاسخی ندادند .

جدول شماره ۴-۳۶. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت سکونت

سکونت	فراوانی	درصد
ایران	۵۲	۱۰۰
خارج از کشور		
جمع		
بی پاسخ	۲	
جمع کل	۵۴	

رشته تحصیلی آخرین مدرک تحصیلی

جدول ۴-۳۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رشته تحصیلی را نشان می دهد. بیشترین درصد مربوط به رشته مهندسی صنایع و شیمی بوده و در بقیه رشته های به تفصیل در جدول قابل مشاهده است.

جدول شماره ۴-۳۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	فراوانی	درصد	درصد معتبر
مهندسی مکانیک	۳	۵,۶	۷,۷
شیمی	۴	۷,۴	۱۰,۳
حقوق	۳	۵,۶	۷,۷
مهندسی برق	۲	۳,۷	۵,۱
معماری	۲	۳,۷	۵,۱
فیزیولوژی پزشکی	۳	۵,۶	۷,۷
فیزیک	۱	۱,۹	۲,۶
بهداشت	۲	۳,۷	۵,۱
علوم باغبانی	۱	۱,۹	۲,۶
جغرافیا	۳	۵,۶	۷,۷

درصد معتبر	درصد	فراوانی	رشته تحصیلی
۵,۱	۳,۷	۲	مهندسی کامپیوتر
۱۲,۸	۹,۳	۵	مهندسی صنایع
۲,۶	۱,۹	۱	بهداشت باروری
۵,۱	۳,۷	۲	مهندسی هوا و فضا
۲,۶	۱,۹	۱	زمین شناسی
۲,۶	۱,۹	۱	مهندسی نفت
۲,۶	۱,۹	۱	علوم اجتماعی
۲,۶	۱,۹	۱	پرستاری
۲,۶	۱,۹	۱	زبان انگلیسی
۱۰۰	۷۲,۲	۳۹	جمع
	۲۷,۸	۱۵	بی پاسخ
	۱۰۰	۵۴	جمع کل

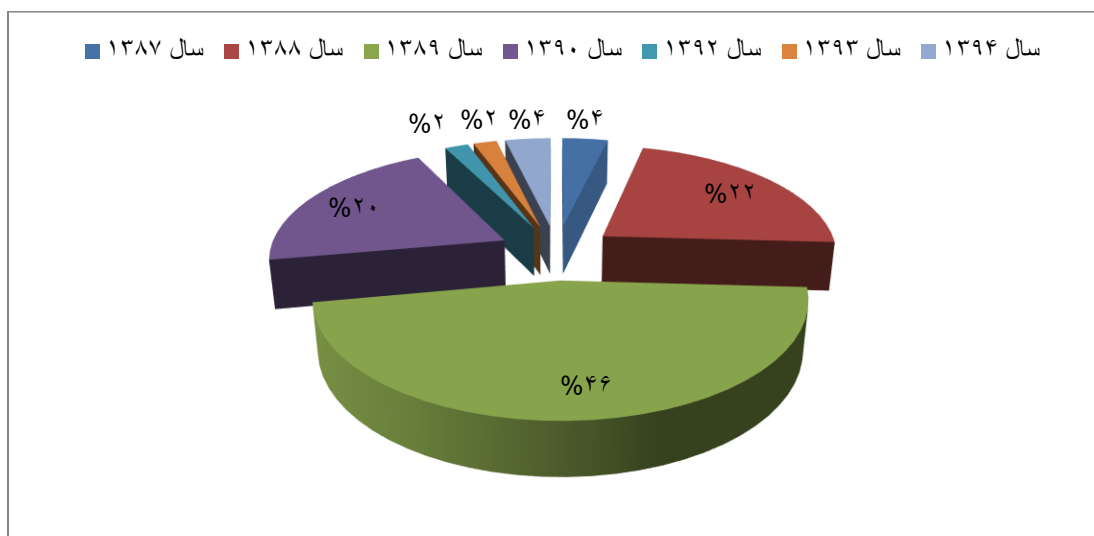
سال ورود

جدول شماره ۴-۳۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود را نشان می دهد. بیشترین ورودی مربوط به سال ۱۳۸۹ می باشد که ۴۶,۳ درصد جامعه ما را تشکیل می دهند

جدول شماره ۴-۳۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود

درصد	فراوانی	سال ورود
۳,۷	۲	سال ۱۳۸۷
۲۲,۲	۱۲	سال ۱۳۸۸
۴۶,۳	۲۵	سال ۱۳۸۹
۲۰,۴	۱۱	سال ۱۳۹۰
۱,۹	۱	سال ۱۳۹۲
۱,۹	۱	سال ۱۳۹۳
۳,۷	۲	سال ۱۳۹۴

سال ورود	فراوانی	درصد
جمع کل	۵۴	۱۰۰

نمودار شماره ۴-۲۷. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب سال ورود

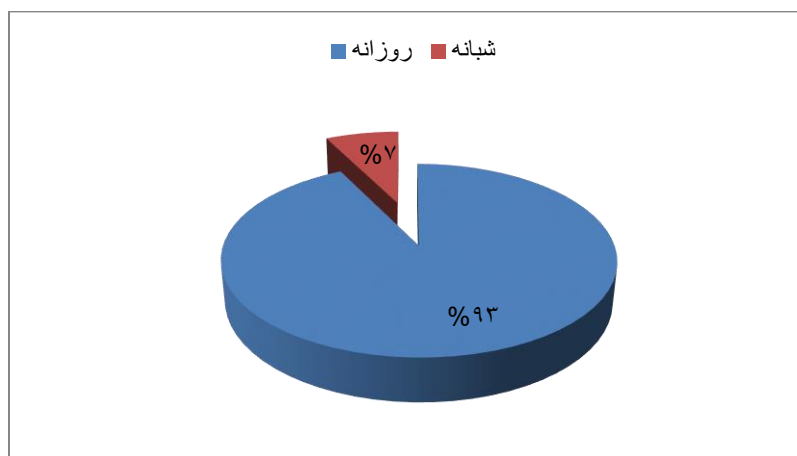
دوره تحصیل

جدول شماره ۴-۳۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت دوره تحصیل را نشان می دهد. تعداد

دانشجویان روزانه در این نمونه ۵۰ نفر و ۴ نفر هم در دوره شبانه مشغول به تحصیل بودند.

جدول شماره ۴-۳۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت دوره تحصیل

دوره	فراوانی	درصد
روزانه	۵۰	۹۲,۶
شبانه	۴	۷,۴
جمع کل	۵۴	۱۰۰

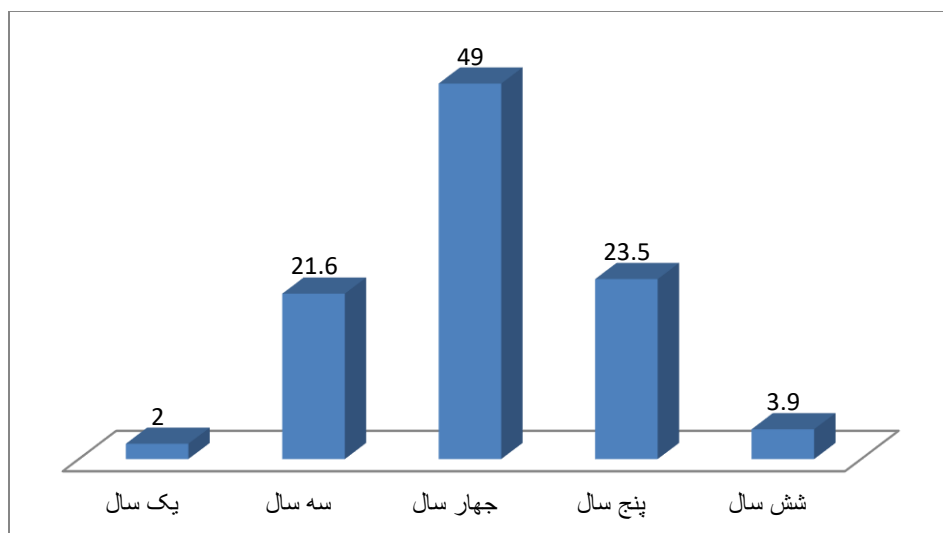
نمودار شماره ۴-۲۸. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب دوره تحصیل

مدت تحصیل

جدول ۴-۴۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل می باشد. بیشترین مدت تحصیل مربوط به افرادی است که مدت تحصیل آنها چهار سال طول کشیده است که ۴۹ درصد جامعه آماری ما را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۴-۴۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل

مدت تحصیل	فراوانی	درصد	درصد معتبر
یک سال	۱	۱,۹	۲
سه سال	۱۱	۲۰,۴	۲۱,۶
چهار سال	۲۵	۴۶,۳	۴۹
پنج سال	۱۲	۲۲,۲	۲۳,۵
شش سال	۲	۳,۷	۳,۹
کل	۵۱	۹۴,۴	۱۰۰
بدون پاسخ	۳	۵,۶	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۲۹. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب مدت تحصیل

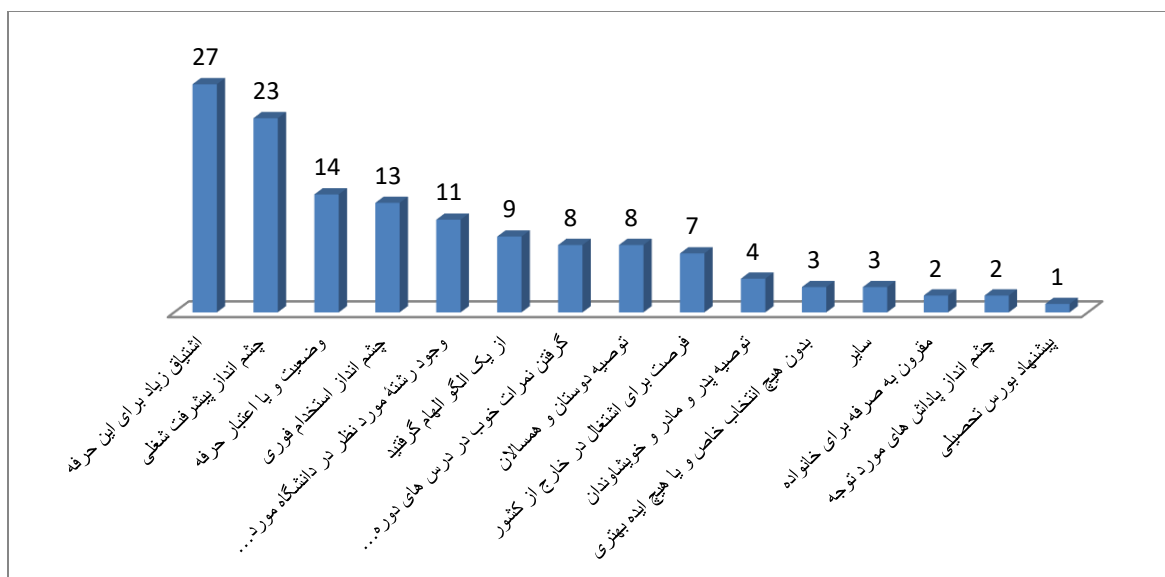
دلایل انتخاب رشته

جدول ۴-۴۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته نشان می دهد که مهمترین دلیل انتخاب رشته مربوط به "اشتیاق زیاد برای این حرفه" و "چشم انداز پیشرفت شغلی" در رتبه دوم قرار دارد.

جدول شماره ۴-۴۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۲۷	۲۷	فراوانی	اشتیاق زیاد برای این حرفه
۵۰	۵۰	درصد	
۲۳	۳۱	فراوانی	چشم انداز پیشرفت شغلی
۴۲,۶	۵۷,۴	درصد	
۱۴	۴۰	فراوانی	وضعیت و یا اعتبار حرفه
۲۵,۹	۷۴,۱	درصد	
۱۳	۴۱	فراوانی	چشم انداز استخدام فوری
۲۴,۱	۷۵,۹	درصد	
۱۱	۴۳	فراوانی	وجود رشته مورد نظر در دانشگاه مورد علاقه شما
۲۰,۴	۷۹,۶	درصد	
۹	۴۵	فراوانی	از یک الگو الهام گرفتید
۱۶,۷	۸۳,۳	درصد	
۸	۴۶	فراوانی	

گرفتن نمرات خوب در درس های دوره دبیرستان مرتبط با رشته	درصد	۸۵,۲	۱۴,۸
توصیه دوستان و همسالان	فراوانی	۴۶	۸
	درصد	۸۵,۲	۱۴,۸
فرصت برای اشتغال در خارج از کشور	فراوانی	۴۷	۷
	درصد	۸۷	۱۳
توصیه پدر و مادر و خویشاوندان	فراوانی	۵۰	۴
	درصد	۹۲,۶	۷,۴
بدون هیچ انتخاب خاص و یا هیچ ایده بهتری	فراوانی	۵۱	۳
	درصد	۹۴,۴	۵,۶
سایر	فراوانی	۵۱	۳
	درصد	۹۴,۴	۵,۶
مقرون به صرفه برای خانواده	فراوانی	۵۲	۲
	درصد	۹۶,۳	۳,۷
چشم انداز پاداش های مورد توجه	فراوانی	۵۲	۲
	درصد	۹۶,۳	۳,۷
پیشنهاد بورس تحصیلی	فراوانی	۵۳	۱
	درصد	۹۸,۱	۱,۹

نمودار شماره ۴-۳۰. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب رشته

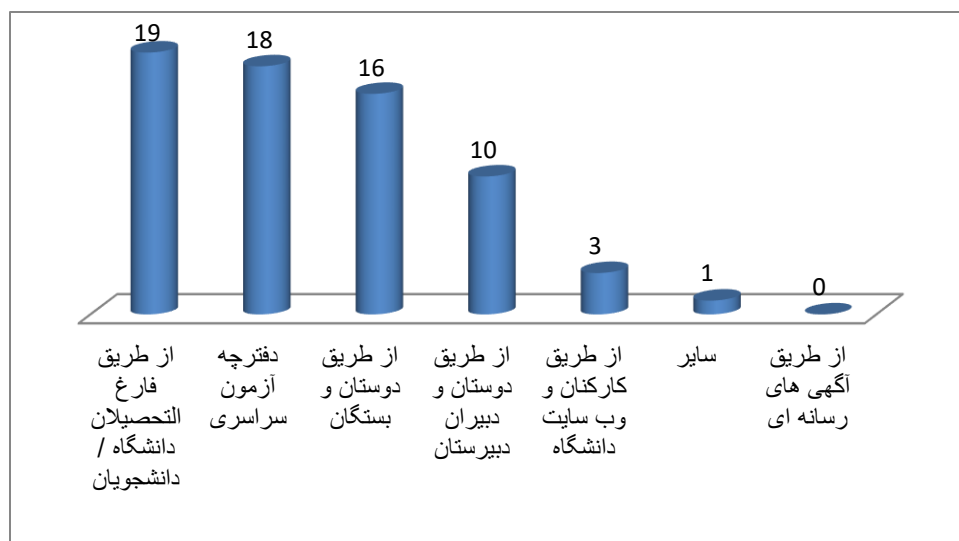
اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه

جدول ۴-۴۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه نشان می دهد که بیشترین شیوع اطلاع رسانی از طریق "از طریق فارغ التحصیلان دانشگاه / دانشجویان" و "دفترچه آزمون سراسری" می باشد.

جدول شماره ۴-۴۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۱۹	۳۵	فراوانی	از طریق فارغ التحصیلان دانشگاه / دانشجویان
۳۵,۲	۶۴,۸	درصد	
۱۸	۳۶	فراوانی	دفترچه آزمون سراسری
۳۳,۳	۶۶,۷	درصد	
۱۶	۳۸	فراوانی	از طریق دوستان و بستگان
۲۹,۶	۷۰,۴	درصد	
۱۰	۴۴	فراوانی	از طریق دوستان و دبیران دبیرستان
۱۸,۵	۸۱,۵	درصد	
۳	۵۱	فراوانی	از طریق کارکنان و وب سایت دانشگاه
۵,۶	۹۴,۴	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	سایر

۱,۹	۹۸,۱	درصد	از طریق آگهی های رسانه ای
۰	۵۴	فراوانی	
۰	۱۰۰	درصد	

نمودار شماره ۴-۳۱. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب اطلاع از رشته تحصیلی و دانشگاه

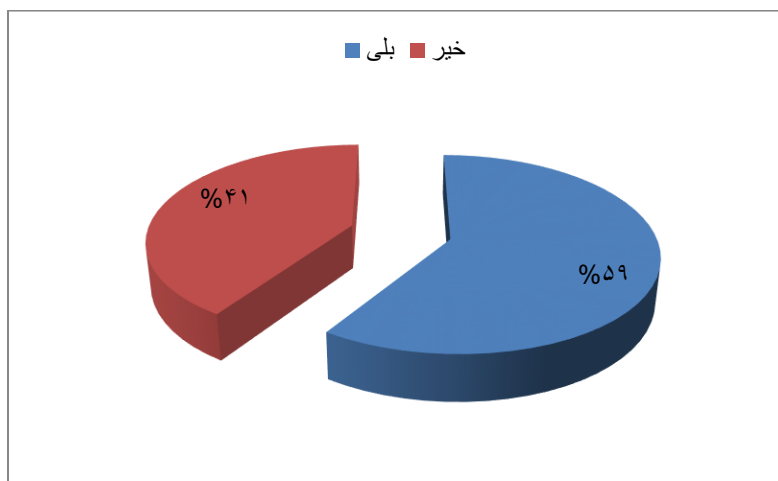
اشتغال در زمان تحصیل

جدول ۴-۴۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال در هنگام تحصیل می باشد. ۵۹,۳ درصد افراد در هنگام تحصیل مشغول به کار بوده و مابقی که ۴۰,۷ درصد جامعه ما را تشکیل می دهند، بیکار بوده اند.

جدول شماره ۴-۴۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سوال

" آیا در زمان تحصیل مشغول به کار بوده اید "

درصد	فراوانی	
۵۹,۳	۳۲	بلی
۴۰,۷	۲۲	خیر
۱۰۰	۵۴	جمع کل

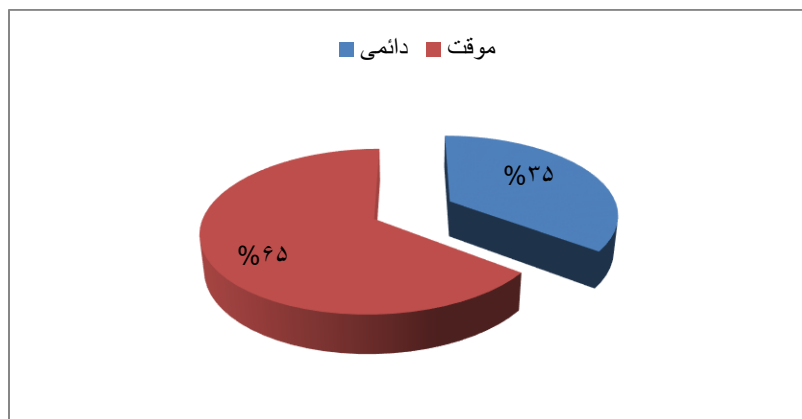
نمودار شماره ۴-۳۲. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب سوال " آیا در زمان تحصیل مشغول به کار بوده اید "

شرایط اشتغال

جدول ۴-۴۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال می باشد. از افراد شاغل به کار ۱۲ نفر دارای شغلی دائمی و ۲۲ نفر شغل خود را موقت اظهار داشته اند.

جدول شماره ۴-۴۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال

شرایط اشتغال	فراوانی	درصد	درصد معتبر
دائمی	۱۲	۲۲,۲	۳۵,۳
موقت	۲۲	۴۰,۷	۶۴,۷
کل	۳۴	۶۳	۱۰۰
بدون پاسخ	۲۰	۳۷	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

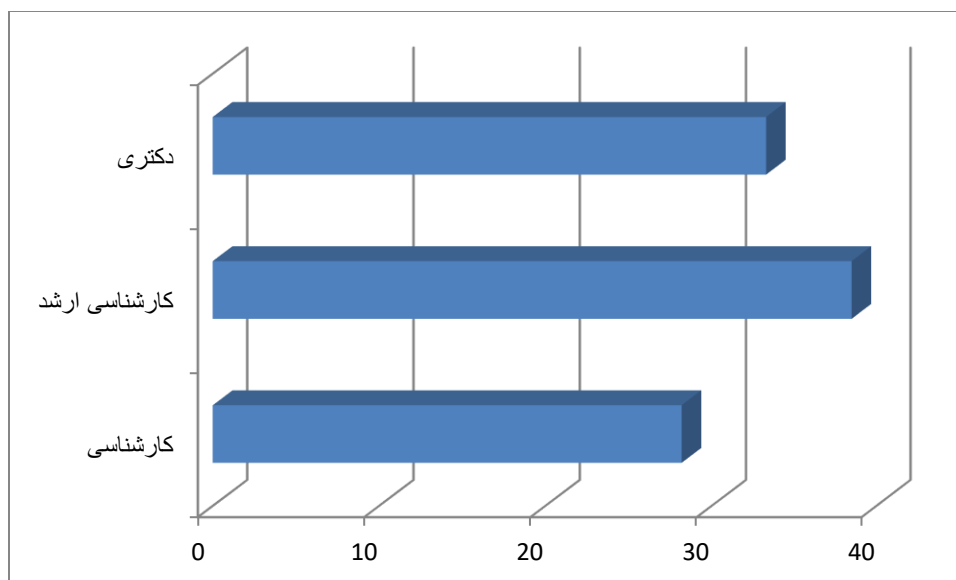
نمودار شماره ۴-۳۳. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب شرایط اشتغال

اشتغال پس از مدرک

جدول ۴-۴۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از اخذ مدرک می باشد. از افراد شاغل به کار ۱۱ نفر پس از دوره کارشناسی مشغول به کار شده اند، ۱۵ نفر پس از دوره کارشناسی ارشد و ۱۳ نفر بعد از دوره دکتری وضعیت اشتغالشان مشخص شده است.

جدول شماره ۴-۴۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از مدرک

مدرک	فراوانی	درصد	درصد معتبر
کارشناسی	۱۱	۲۰,۴	۲۸,۲
کارشناسی ارشد	۱۵	۲۷,۸	۳۸,۵
دکتری	۱۳	۲۴,۱	۳۳,۳
کل	۳۹	۷۲,۲	۱۰۰
بدون پاسخ	۱۵	۲۷,۸	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

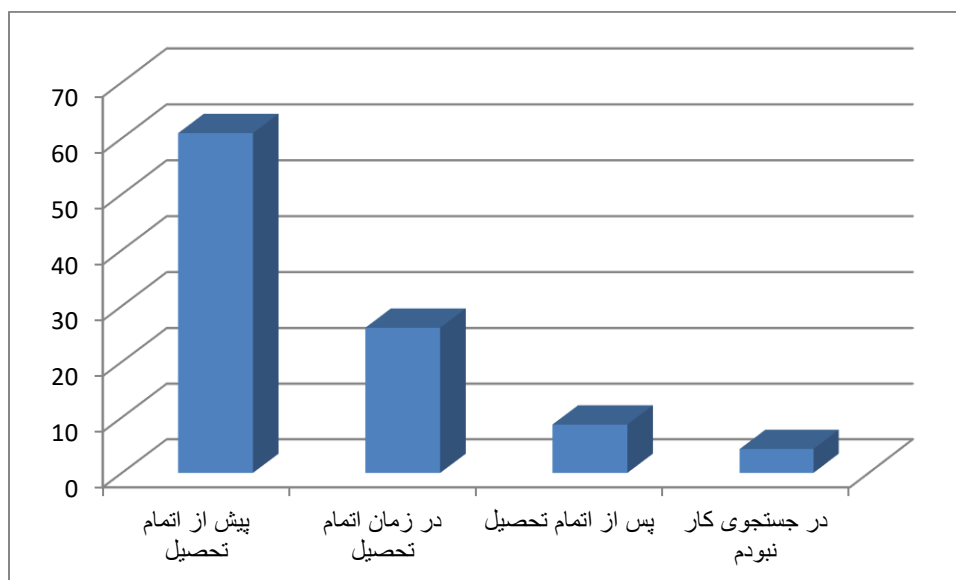
نمودار شماره ۴-۳. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب اشتغال پس از مدرک

زمان جستجوی کار

جدول ۴-۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب افرادی که از زمانی که در جستجوی کار بوده اند را نشان می دهد. از بین افراد ۲۸ نفر پیش از اتمام تحصیل بدنبال کار بوده، ۱۲ نفر در زمان اتمام تحصیل، ۴ نفر پس از اتمام تحصیل در پی یافتن شغل بوده اند. ۲ نفر هم اظهار داشته اند که در جستجوی کار نبوده اند.

جدول شماره ۴-۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب زمان جستجوی کار

زمان جستجوی کار	فراوانی	درصد	درصد معتبر
پیش از اتمام تحصیل	۲۸	۵۱٫۹	۶۰٫۹
در زمان اتمام تحصیل	۱۲	۲۲٫۲	۲۶٫۱
پس از اتمام تحصیل	۴	۷٫۴	۸٫۷
در جستجوی کار نبودم	۲	۳٫۷	۴٫۳
کل	۴۶	۸۵٫۲	۱۰۰
بدون پاسخ	۸	۱۴٫۸	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۳۵. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب زمان جستجوی کار

وضعیت اشتغال فعلی در مقایسه با مدرک

جدول ۴-۴۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی افراد و اینکه پس از گرفتن کدام مدرک شاغل شدن می باشد را نشان می دهد. از ۲۰ نفر شاغل در بخش دولتی، ۹ نفر پس از دکتری، ۴ نفر بعد از ارشد و ۷ نفر پس از کارشناسی جذب بخش دولتی شده بودند. در بخش غیر دولتی از ۱۱ نفر بیشترین تعداد مربوط به افرادی هست که پس از کارشناسی ارشد مشغول به کار شده، تنها ۱ نفر پس از دکتری به صورت خوداشتغالی درگیر فعالیت بوده است. در کل از بین ۳۸ نفر شاغل، ۱۲ نفر پس از دکتری، ۱۵ نفر پس از ارشد و ۱۱ نفر پس از کارشناسی مشغول به کار بوده اند.

جدول شماره ۴-۴۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
20	9	4	7	فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی
100.0%	45.0%	20.0%	35.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
52.6%	75.0%	26.7%	63.6%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
11	1	7	3	فراوانی	شاغل بخش	
100.0%	9.1%	63.6%	27.3%	وضعیت اشتغال فعلی	غیر دولتی	

28.9%	8.3%	46.7%	27.3%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
1	1	0	0	فراوانی	خود اشتغالی	
100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
2.6%	8.3%	0.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
3	0	3	0	فراوانی	بیکار	
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی		
7.9%	0.0%	20.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
3	1	1	1	فراوانی	سایر	
100.0%	33.3%	33.3%	33.3%	وضعیت اشتغال فعلی		
7.9%	8.3%	6.7%	9.1%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
38	12	15	11	فراوانی	کل	
100.0%	31.6%	39.5%	28.9%	وضعیت اشتغال فعلی		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

وضعیت اشتغال فعلی در مقایسه با زمان اشتغال

جدول ۴-۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت زمانی که پس از اخذ مدرک مشغول به کار شدند و وضعیت اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی را نشان می‌دهد. ۱۷ نفر پاسخگویان کمتر از شش ماه طول کشید که جذب به کار شدن که از این تعداد کارشناسی ارشد و دکتری هر کدام شش نفر و ۵ نفر هم بعد از کارشناسی مشغول به کار بوده اند. ۶ نفر پاسخگویان بین شش ماه تا یکسال زمان سپری کردند که مشغول به کار شده که از این تعداد ۲ نفر پس از دکتری و ۴ نفر پس از ارشد مشغول فعالیت بوده و همچنین ۷ نفر هم بیش از یکسال طول کشید که ۳ نفر پس از دکتری، ۳ نفر پس از ارشد و یک نفر پس از کارشناسی مشغول بوده اند. جدول شماره ۴-۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مدت زمانی که پس از اخذ مدرک مشغول به کار شدند

وضعیت اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟			
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی				
10	5	3	2	فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	کمتر از شش ماه
100.0%	50.0%	30.0%	20.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
58.8%	83.3%	50.0%	40.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
6	1	2	3	فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی		
100.0%	16.7%	33.3%	50.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
35.3%	16.7%	33.3%	60.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
1	0	1	0	فراوانی	بیکار		
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
5.9%	0.0%	16.7%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
17	6	6	5	فراوانی	کل		
100.0%	35.3%	35.3%	29.4%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
2	2	0		فراوانی	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	شش ماه تا یکسال
100.0%	100.0%	0.0%		وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
33.3%	100.0%	0.0%		پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
3	0	3		فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی		
100.0%	0.0%	100.0%		وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
50.0%	0.0%	75.0%		پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
1	0	1		فراوانی	سایر		
100.0%	0.0%	100.0%		وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			

16.7%	0.0%	25.0%		پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
6	2	4		فراوانی	کل		
100.0%	33.3%	66.7%		وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
100.0%	100.0%	100.0%		پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
3	2	0	1	فراوانی			
100.0%	66.7%	0.0%	33.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	شاغل بخش دولتی	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	
42.9%	66.7%	0.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
2	0	2	0	فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی		
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
28.6%	0.0%	66.7%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	خود اشتغالی		
1	1	0	0	فراوانی			
100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
14.3%	33.3%	0.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
1	0	1	0	فراوانی	بیکار		
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
14.3%	0.0%	33.3%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
7	3	3	1	فراوانی			
100.0%	42.9%	42.9%	14.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	کل		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
15	9	3	3	فراوانی			
100.0%	60.0%	20.0%	20.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	شاغل بخش دولتی		وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟
50.0%	81.8%	23.1%	50.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
11	1	7	3	فراوانی	شاغل بخش غیر دولتی		
100.0%	9.1%	63.6%	27.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
36.7%	9.1%	53.8%	50.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	خود اشتغالی		
1	1	0	0	فراوانی			
100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
3.3%	9.1%	0.0%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
2	0	2	0	فراوانی	بیکار		
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
6.7%	0.0%	15.4%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
1	0	1	0	فراوانی	سایر		
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟			
3.3%	0.0%	7.7%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			
30	11	13	6	فراوانی			
100.0%	36.7%	43.3%	20.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟	کل		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			

وضعیت اشتغال فعلی و تعداد مراجعات

جدول ۴-۴۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال فعلی و تعداد مراجعه به کارفرما قبل از یافتن اولین شغل را نشان می‌دهد. افرادی که به یک کارفرما مراجعه کرده بودند، ۱ نفر در بخش دولتی، ۳ نفر بخش غیردولتی، و یک نفر هم بیکار بوده است. از ۳ نفر افرادی که دو کارفرما مراجعه کردند هر سه در بخش دولتی جذب شده اند. همچنین ۳ نفر از افراد به سه کارفرما مراجعه داشته، ۷ نفر بین ۵ تا ده کارفرما مراجعه کردند و ۳ نفر هم به بیش از ۱۰ کارفرما مراجعه داشته اند.

جدول شماره ۴-۴۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تعداد مراجعه به کارفرما قبل از یافتن اولین شغل و شغل

فعلی

کل	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟							
	سایر	بیکار	خود اشتغالی	شاغل بخش غیر دولتی	شاغل بخش دولتی			
5	0	1	0	3	1	فراوانی	یک نفر	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید
100.0%	0.0%	20.0%	0.0%	60.0%	20.0%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
23.8%	0.0%	33.3%	0.0%	42.9%	11.1%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
3	0	0	0	0	3	فراوانی	دو نفر	
100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
14.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	33.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
3	0	0	0	2	1	فراوانی	سه نفر	
100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	66.7%	33.3%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
14.3%	0.0%	0.0%	0.0%	28.6%	11.1%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
7	1	1	1	1	3	فراوانی	بین ۵ تا ۱۰ نفر	
100.0%	14.3%	14.3%	14.3%	14.3%	42.9%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
33.3%	100.0%	33.3%	100.0%	14.3%	33.3%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
3	0	1	0	1	1	فراوانی	بیش از ۱۰ نفر	
100.0%	0.0%	33.3%	0.0%	33.3%	33.3%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		
14.3%	0.0%	33.3%	0.0%	14.3%	11.1%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟		
21	1	3	1	7	9	فراوانی	کل	
100.0%	4.8%	14.3%	4.8%	33.3%	42.9%	تا قبل از یافتن اولین شغلستان به چند نفر کارفرما مراجعه نمودید		

100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	وضعیت اشتغال فعلی شما چگونه است؟
--------	--------	--------	--------	--------	--------	----------------------------------

وضعیت اشتغال در اولین شغل

جدول ۴-۵۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول هستند یا خیر و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند را نشان می‌دهد. از بین ۳۰ نفری که در اولین شغل خود مشغول بودند ۸ نفر پس از اخذ مدرک دکتری، ۱۴ نفر پس از ارشد، و ۸ نفر هم پس از اخذ مدرک کارشناسی بوده‌اند.

جدول شماره ۴-۵۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال در اولین شغل و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
30	8	14	8	فراوانی	بله	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟
100.0%	26.7%	46.7%	26.7%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
76.9%	61.5%	93.3%	72.7%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
9	5	1	3	فراوانی	خیر	
100.0%	55.6%	11.1%	33.3%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
23.1%	38.5%	6.7%	27.3%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
39	13	15	11	فراوانی	کل	
100.0%	33.3%	38.5%	28.2%	آیا هنوز در اولین شغل خود مشغول به کار هستید؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

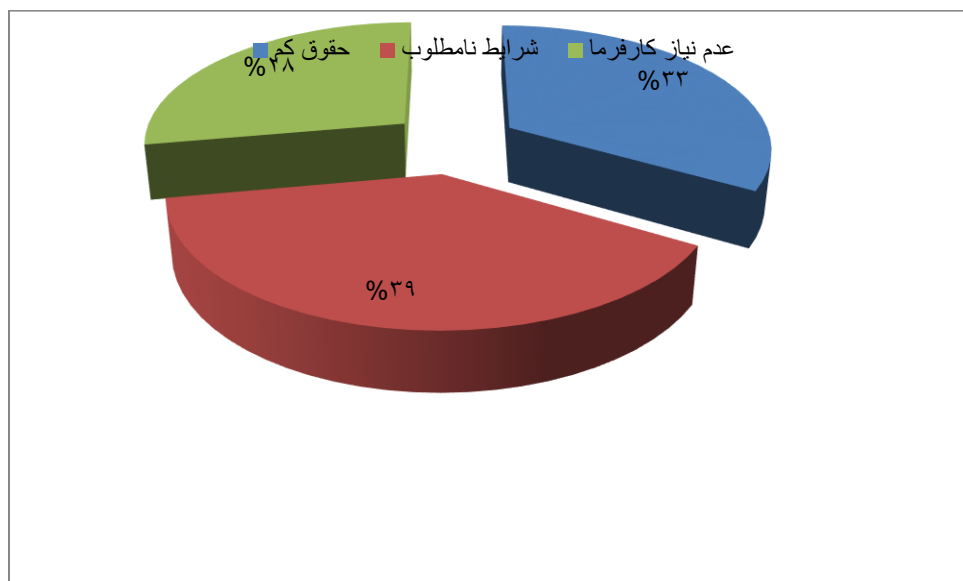
دلایل تغییر شغل

جدول ۴-۵۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند را نشان می‌دهد. ۳۳,۳ درصد حقوق پایین را دلیل اصلی خود اعلام کرده‌اند. ۳۸,۹ درصد شرایط نامطلوب که بالاترین درصد را به خود اختصاص داده است و ۲۷,۸ درصد عدم نیاز کارفرما را اعلام کرده‌اند.

جدول شماره ۴-۵۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند

دلیل	فراوانی	درصد	درصد معتبر
حقوق کم	۶	۱۱,۱	۳۳,۳
شرایط نامطلوب	۷	۱۳	۳۸,۹
عدم نیاز کارفرما	۵	۹,۳	۲۷,۸

کل	۱۸	۳۳,۳	۱۰۰
بدون پاسخ	۳۶	۶۶,۷	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۳۶. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب دلایل افرادی که در اولین شغل خود ماندگار نبودند

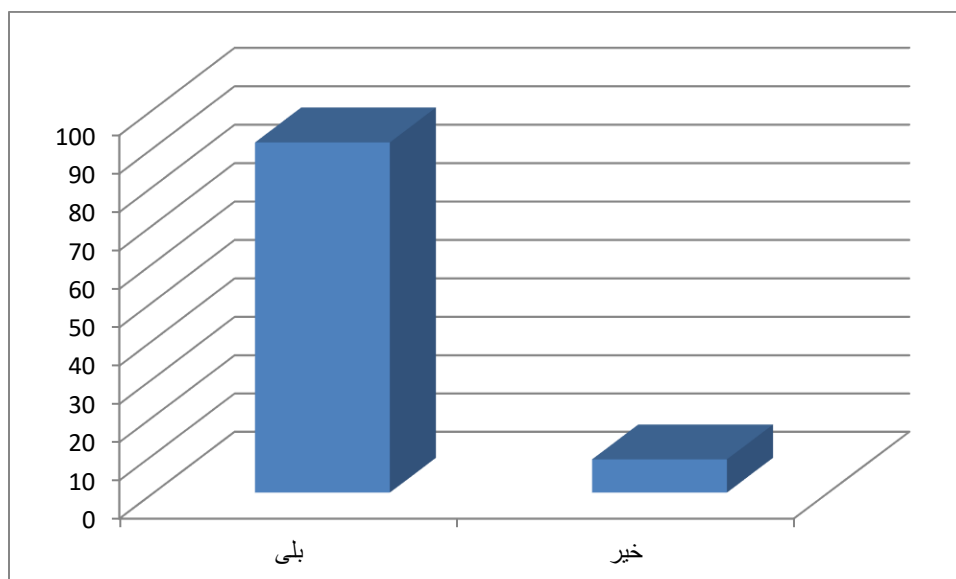
ارتباط رشته و شغل

جدول ۴-۵۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته می باشد. ۹۱,۳ درصد اعتقاد داشتند که بین شغل و رشته تحصیلی شان ارتباط وجود دارد و تنها ۸,۷ درصد از عدم تناسب شغل خود با رشته اعلام نظر کرده اند.

جدول شماره ۴-۵۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته

فراوانی	درصد	درصد معتبر	
۴۲	۷۷,۸	۹۱,۳	بلی
۴	۷,۴	۸,۷	خیر
۴۶	۸۵,۲	۱۰۰	کل
۸	۱۴,۸		بدون پاسخ

جمع کل	۵۴	۱۰۰
--------	----	-----

نمودار شماره ۴-۳۷. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب ارتباط شغل و رشته

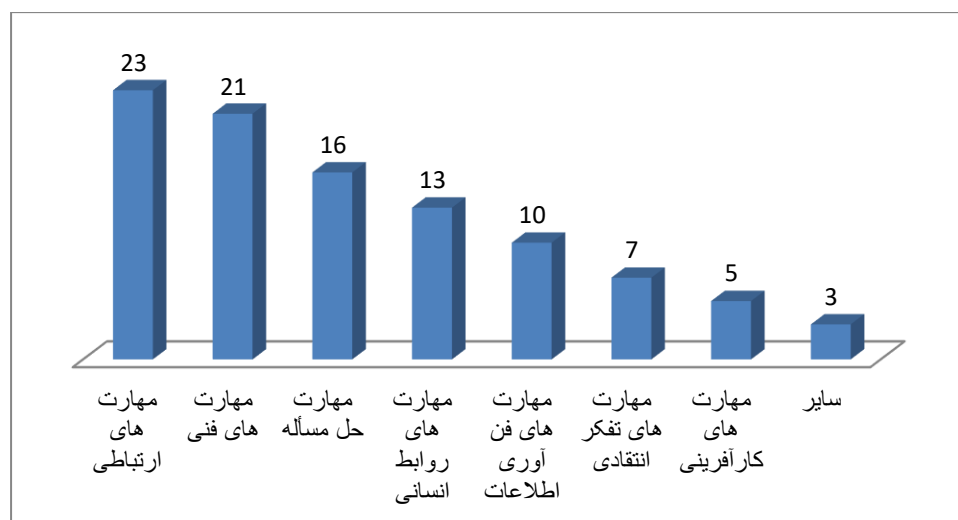
جدول شماره ۴-۵۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مهارت‌های فرا گرفته شده در دانشگاه که برای شغل مفید می‌باشد

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۲۳	۳۱	فراوانی	مهارت های ارتباطی
۴۲,۶	۵۷,۴	درصد	
۲۱	۳۳	فراوانی	مهارت های فنی
۳۸,۹	۶۱,۱	درصد	
۱۶	۳۸	فراوانی	مهارت حل مسأله
۲۹,۶	۷۰,۴	درصد	
۱۳	۴۱	فراوانی	مهارت های روابط انسانی
۲۴,۱	۷۵,۹	درصد	
۱۰	۴۴	فراوانی	مهارت های فن آوری اطلاعات
۱۸,۵	۸۱,۵	درصد	

۷	۴۷	فراوانی	مهارت های تفکر انتقادی
۱۳	۸۷	درصد	
۵	۴۹	فراوانی	مهارت های کارآفرینی
۹,۳	۹۰,۷	درصد	
۳	۵۱	فراوانی	سایر
۵,۶	۹۴,۴	درصد	

ارتباط مهارت های فراگرفته و شغل

جدول ۴-۵۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مهارت های فرا گرفته شده در دانشگاه که اینکه برای شغلشان مفید بوده است یا خیر را نشان می دهد. بیشترین مهارت مربوط به "مهارت های ارتباطی" و "مهارت های فنی" در جایگاه بعدی قرار دارد. کمترین مهارت مربوط به "مهارت های کارآفرینی" است.

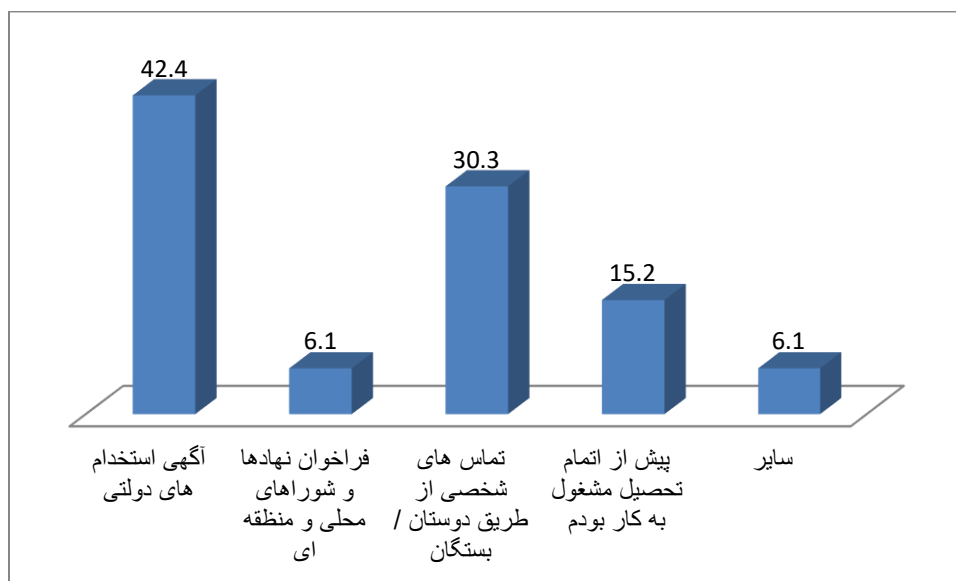
نمودار شماره ۴-۳۸. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب "مهارت های فرا گرفته شده در دانشگاه که برای شغل مفید می باشد"

چگونگی اشتغال پس از تحصیل

جدول ۴-۵۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی را نشان می دهد. ۴۲,۴ درصد پاسخگویان که مشغول به کار بودند، نحوه اشتغال خود را آگهی استخدام های دولتی، ۶,۱ درصد فراخوان نهادها و شوراهای محلی و منطقه ای، ۳۰,۳ درصد تماس های شخصی از طریق دوستان و بستگان، ۱۵,۲ درصد پیش از اتمام تحصیل مشغول به کار بوده و ۶,۱ درصد سایر را اعلام کرده اند.

جدول شماره ۴-۵۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی

فراوانی	درصد	درصد معتبر	
۱۴	۲۵,۹	۴۲,۴	آگهی استخدام های دولتی
۲	۳,۷	۶,۱	فراخوان نهادها و شوراهای محلی و منطقه ای
۱۰	۱۸,۵	۳۰,۳	تماس های شخصی از طریق دوستان / بستگان
۵	۹,۳	۱۵,۲	پیش از اتمام تحصیل مشغول به کار بودم
۲	۳,۷	۶,۱	سایر
۳۳	۶۱,۱	۱۰۰	کل
۲۱	۳۸,۹		بدون پاسخ
۵۴	۱۰۰		جمع کل

نمودار شماره ۴-۳۹. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب چگونگی اشتغال به کار پس از فارغ التحصیلی

مشکلات یافتن شغل

جدول شماره ۴-۵۵ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل" نشان می دهد. بالاترین میانگین مربوط به مشکل درخواست رشوه از شوی کارفرمایان بوده و در رتبه بعد می توان به نداشتن شرایط لازم اشاره کرد.

جدول شماره ۴-۵۵. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل"

میانگین	اصلا	تاحدودی	خیلی زیاد		
۳	۲۱	۰	۰	فراوانی	کارفرمایان درخواست رشوه می کردند
	۱۰۰	۰	۰	درصد	
۲,۶۸	۱۶	۵	۱	فراوانی	نداشتن شرایط لازم
	۷۲,۷	۲۲,۷	۴,۵	درصد	
۲,۶۶	۱۷	۱	۳	فراوانی	قومیت
	۸۱	۴,۸	۱۴,۳	درصد	
۲,۶۰	۱۶	۵	۲	فراوانی	به خوبی ارتباط برقرار نکردم
	۶۹,۶	۲۱,۷	۸,۷	درصد	
۲,۴۷	۶	۵	۱۱	فراوانی	تبعیض جنسیتی
	۵۰	۲۲,۷	۵۰	درصد	
۲,۴۰	۱۲	۷	۳	فراوانی	نداشتن تجربه لازم
	۵۴,۵	۳۱,۸	۱۳,۶	درصد	
۲,۰۸	۱۰	۷	۸	فراوانی	عدم شغل مناسب در زمینه تخصصی ام
	۴۰	۲۸	۳۲	درصد	
۱,۷۷	۶	۵	۱۱	فراوانی	تبعیض موقعیتی (پارتی بازی)
	۲۷,۳	۲۲,۷	۵۰	درصد	

نمودار شماره ۴-۴۰. میانگین پاسخگویان بر حسب "مشکلات یافتن اولین شغل پس از اتمام تحصیل"

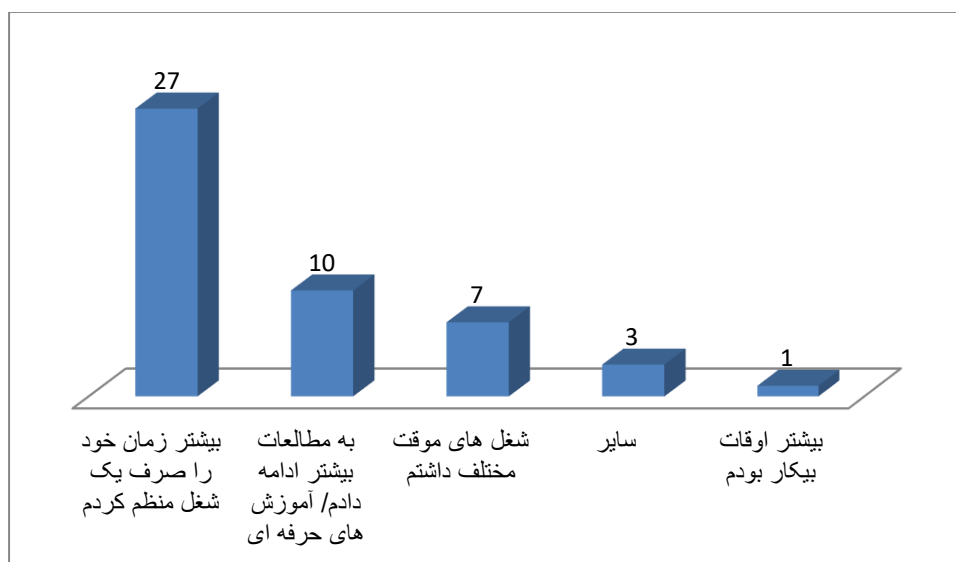
فعالیت های پس از تحصیل

جدول ۴-۵۶ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل می باشد. از عمده ترین فعالیتها، مربوط به گویه "بیشتر زمان خود را صرف یک شغل منظم کردم" بود. و کمترین مربوط به گویه "بیشتر اوقات بیکار بودم" می باشد.

جدول شماره ۴-۵۶. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۲۷	۲۷	فراوانی	بیشتر زمان خود را صرف یک شغل منظم کردم
۵۰	۵۰	درصد	
۱۰	۴۴	فراوانی	به مطالعات بیشتر ادامه دادم/ آموزش های حرفه ای
۱۸,۵	۸۱,۵	درصد	
۷	۴۷	فراوانی	شغل های موقت مختلف داشتم
۱۳	۸۷	درصد	
۳	۵۱	فراوانی	سایر
۵,۶	۹۴,۴	درصد	

۱	۵۳	فراوانی	بیشتر اوقات بیکار بودم
۱,۹	۹۸,۱	درصد	

نمودار شماره ۴-۴۱. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب فعالیت های عمده پس از اتمام تحصیل

رضایت از شغل درمقایسه با مدرک

جدول ۴-۵۷ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟ و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند را نشان می دهد. ۸ نفر از افرادی که راضی بودند، ۴ نفر پس از دکتری، ۲ نفر پس از ارشد و ۲ نفر پس از کارشناسی شاغل شده بودند. از ۲۱ نفر تا حدودی راضی، ۶ نفر پس از اخذ دکتری، ۱۰ نفر پس از ارشد و ۵ نفر پس از کارشناسی شاغل شدند. همچنین ۵ نفر ناراضی بودند که ۳ نفر پس از اخذ دکتری و ۲ نفر پس از کارشناسی می باشند.

جدول شماره ۴-۵۷. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رضایت از اشتغال فعلی و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟			فراوانی	بسیار راضی	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
8	4	2	2	فراوانی		
100.0%	50.0%	25.0%	25.0%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
23.5%	30.8%	16.7%	22.2%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	تا حدودی راضی	
21	6	10	5	فراوانی		

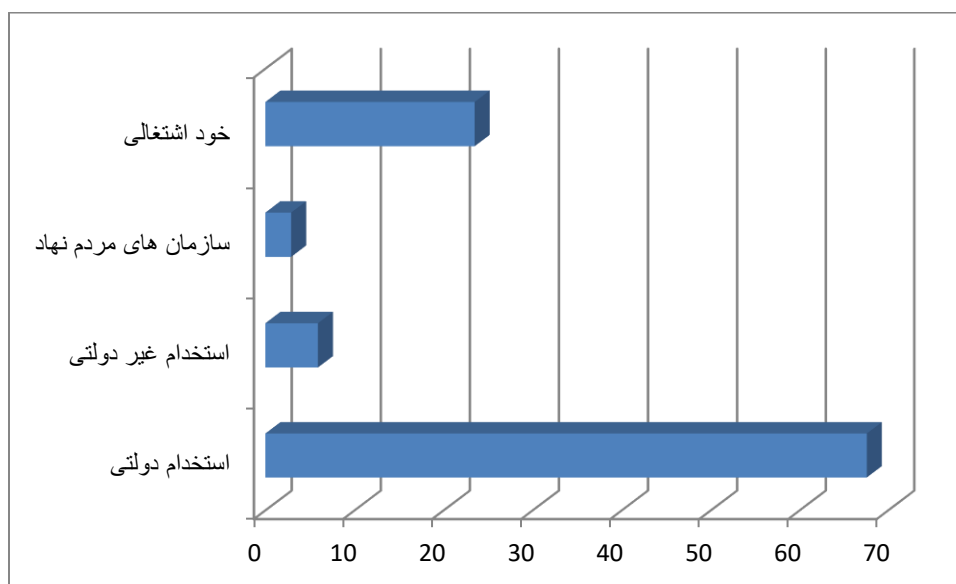
100.0%	28.6%	47.6%	23.8%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
61.8%	46.2%	83.3%	55.6%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
5	3	0	2	فراوانی	راضی نیستم	
100.0%	60.0%	0.0%	40.0%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
14.7%	23.1%	0.0%	22.2%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟	کل	
34	13	12	9	فراوانی		
100.0%	38.2%	35.3%	26.5%	آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

اولویت انتخاب شغل

جدول ۴-۵۸ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب رضایت اولویت انتخاب شغل را نشان می دهد. ۶۷,۶ درصد استخدام دولتی را اولویت خود انتخاب کرده اند. ۵,۹ درصد در بخش غیر دولتی و ۲,۹ درصد سازمانهای مردم نهاد و ۲۳,۵ درصد هم خود اشتغالی را اعلام کرده اند.

جدول شماره ۴-۵۸. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اولویت انتخاب شغل

اولویت	فراوانی	درصد	درصد معتبر
استخدام دولتی	۲۳	۴۲,۶	۶۷,۶
استخدام غیر دولتی	۲	۳,۷	۵,۹
سازمان های مردم نهاد	۱	۱,۹	۲,۹
خود اشتغالی	۸	۱۴,۸	۲۳,۵
کل	۳۴	۶۳	
بدون پاسخ	۲۰	۳۷	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۴۲. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب اولویت انتخاب شغل

رضایت از شغل در مقایسه با زمان اشتغال

جدول ۴-۵۹ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب اینکه آیا شما از اشتغال فعلی خود با توجه به سطح مدرک تحصیلی خود راضی هستید؟ و اینکه پس از اخذ کدام مدرک شاغل شدند، را نشان می‌دهد. از بین ۲۳ نفری که عملکرد شغلیشان تا حد زیادی بهبود پیدا کرده بود، ۱۰ نفر پس از اخذ مدرک دکتری، ۶ نفر پس از ارشد و ۷ نفر پس از کارشناسی بوده. افرادی که پزینه تا حدودی را انتخاب کرده بودند، ۲ نفر پس از دکتری، ۴ نفر پس از ارشد، ۲ نفر هم پس از کارشناسی، و در نهایت افرادی که گزینه کم را علامت زده بودند، تنها ۳ نفر پس از ارشد بودند.

جدول شماره ۴-۵۹. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب میزان بهبود عملکرد شغلی با توجه به دانش و

مهارت فرا گرفته شده در تحصیل و مدرک تحصیلی

کل	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟					
	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی			
23	10	6	7	فراوانی	تا حد زیادی	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟
100.0%	43.5%	26.1%	30.4%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
67.6%	83.3%	46.2%	77.8%	فراوانی		
8	2	4	2	فراوانی	تا حدودی	فراگرفته اید،

100.0%	25.0%	50.0%	25.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟	بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟	کم
23.5%	16.7%	30.8%	22.2%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
3	0	3	0	فراوانی	کل	کم
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
8.8%	0.0%	23.1%	0.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		
34	12	13	9	فراوانی		
100.0%	35.3%	38.2%	26.5%	تا چه حد دانش و مهارتی که در طی تحصیل خود فراگرفته اید، بهبود عملکرد شغلی شما را تحت تاثیر قرار داده است؟		
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	پس از اخذ کدام مدرک شاغل شده اید؟		

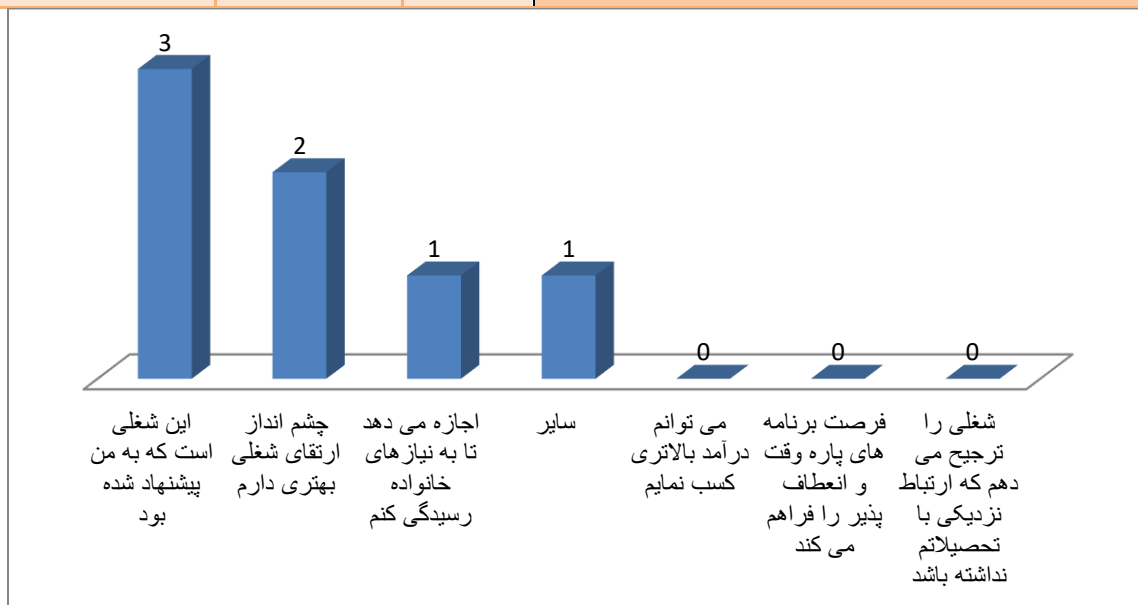
دلایل انتخاب شغل

جدول ۴-۶۰ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل می باشد. مهمترین دلایل انتخاب شغل می توان به موارد "این شغلی است که به من پیشنهاد شده بود" و "چشم انداز ارتقای شغلی بهتری دارم" اشاره کرد.

جدول شماره ۴-۶۰. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۳	۵۱	فراوانی	این شغلی است که به من پیشنهاد شده بود
۵,۶	۹۴,۴	درصد	
۲	۵۲	فراوانی	چشم انداز ارتقای شغلی بهتری دارم
۳,۷	۹۶,۳	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	اجازه می دهد تا به نیازهای خانواده رسیدگی کنم
۱,۹	۹۸,۱	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	سایر
۱,۹	۹۸,۱	درصد	
۰	۵۴	فراوانی	می توانم درآمد بالاتری کسب نمایم
۰	۱۰۰	درصد	
۰	۵۴	فراوانی	فرصت برنامه های پاره وقت و انعطاف پذیر را فراهم می کند
۰	۱۰۰	درصد	
۰	۵۴	فراوانی	

۰	۱۰۰	درصد	شغلی را ترجیح می‌دهم که ارتباط نزدیکی با تحصیلاتم نداشته باشد
---	-----	------	---

نمودار شماره ۴-۴۳. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل انتخاب شغل

دلیل بیکاری و طول مدت بیکاری

جدول ۴-۶۱ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلیل بیکاری و طول مدت بیکاری را نشان می‌دهد. یافته‌ها به تفصیل در جدول قابل مشاهده می‌باشد.

جدول شماره ۴-۶۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل اصلی بیکاری و طول مدت بیکاری

کل	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟					
	بیش از یک سال	شش ماه تا یکسال	کمتر از شش ماه			
1	0	0	1	فراوانی	ادامه تحصیل	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
20.0%	0.0%	0.0%	33.3%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		
1	0	1	0	فراوانی	در حال انتظار برای کارایی	
100.0%	0.0%	100.0%	0.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		
20.0%	0.0%	100.0%	0.0%	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟		
2	0	0	2	فراوانی		
100.0%	0.0%	0.0%	100.0%	اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:		

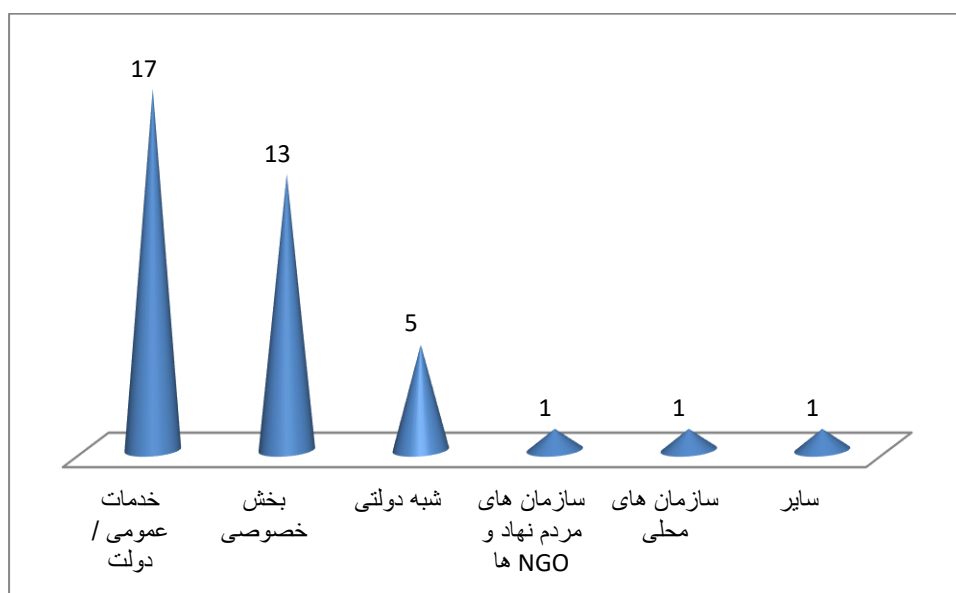
	هنوز هم در جستجوی کار هستم	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟	66.7%	0.0%	0.0%	40.0%
		فراوانی	0	0	1	1
		اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
	سایر	پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟	0.0%	0.0%	100.0%	20.0%
		فراوانی	3	1	1	5
		اگر بیکار هستید، دلیل اصلی بیکاری شما چیست:	60.0%	20.0%	20.0%	100.0%
کل		پس از اخذ مدرک، چه مدت زمان طول کشید تا مشغول به کار شوید؟	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

وضعیت درخواست شغل

جدول ۴-۶۲ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب درخواست اشتغال می باشد. بیشترین درخواست مربوط به بخش عمومی/ دولت می باشد، بعد از آن بخش خصوصی قرار دارد.

جدول شماره ۴-۶۲. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب درخواست شغل

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۱۷	۳۷	فراوانی	خدمات عمومی / دولت
۳۱,۵	۶۸,۵	درصد	
۱۳	۴۱	فراوانی	بخش خصوصی
۲۴,۱	۷۵,۹	درصد	
۵	۴۹	فراوانی	شبه دولتی
۹,۳	۹۰,۷	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	سازمان های مردم نهاد و NGOها
۱,۹	۹۸,۱	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	سازمان های محلی
۱,۹	۹۸,۱	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	سایر
۱,۹	۹۸,۱	درصد	

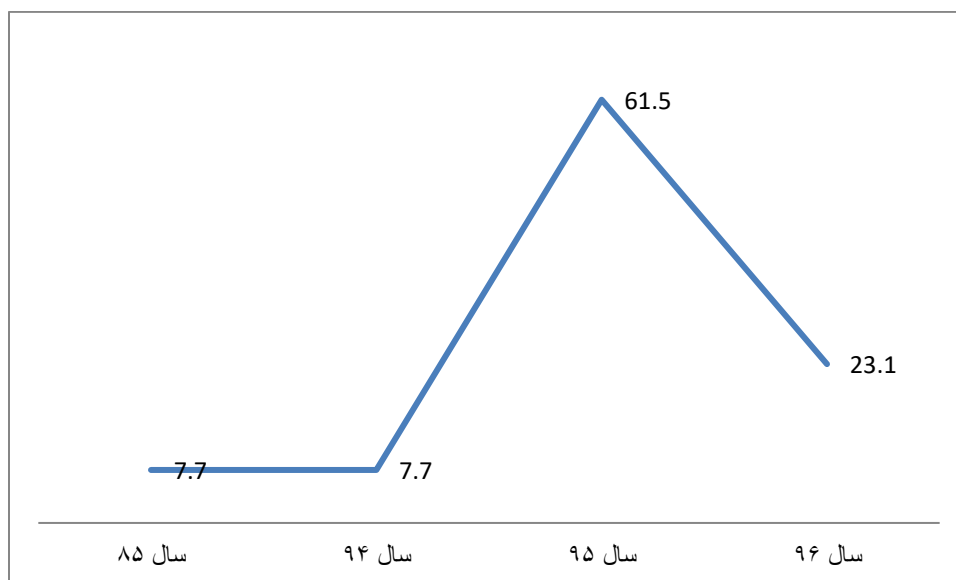
نمودار شماره ۴-۴۴. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب درخواست شغل

تاریخ آخرین درخواست شغل

جدول ۴-۶۳ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال می باشد. ۶۱,۵ درصد آخرین درخواست اشتغال خود را در سال ۹۵ داده بودند. ۲۳,۱ درصد در سال ۱۳۹۶، و بقیه سالها هم حدود ۱۵ درصد را شامل می شود.

جدول شماره ۴-۶۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال

تاریخ	فراوانی	درصد	درصد معتبر
سال ۸۵	۱	۱,۹	۷,۷
سال ۹۴	۱	۱,۹	۷,۷
سال ۹۵	۸	۱۵,۲	۶۱,۵
سال ۹۶	۳	۵,۷	۲۳,۱
کل	۱۳	۲۴,۷	۱۰۰
بدون پاسخ	۴۱	۷۵,۳	
جمع کل	۵۴	۱۰۰	

نمودار شماره ۴-۴۵. توزیع درصد پاسخگویان بر حسب تاریخ ارسال آخرین درخواست اشتغال

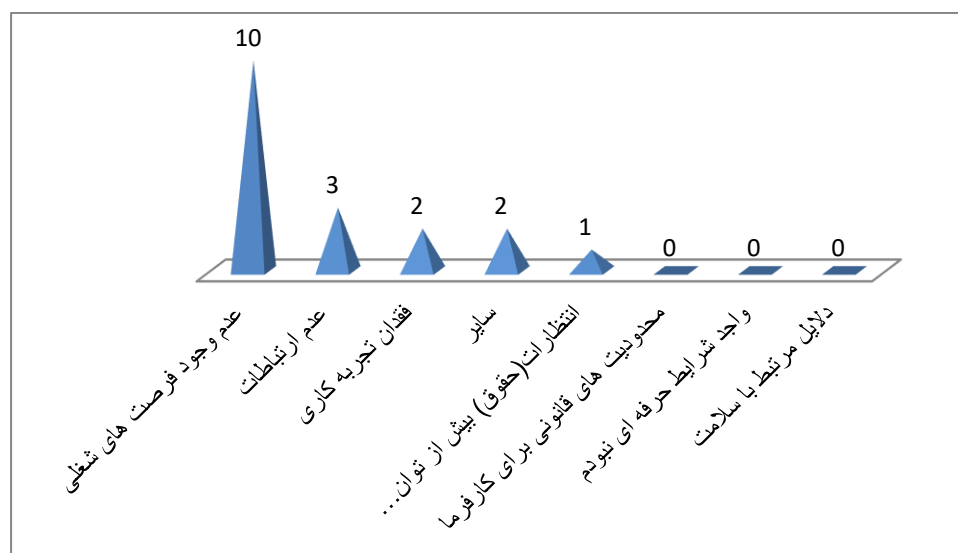
دلایل عدم دعوت بکار

جدول ۴-۶۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار می باشد. ۱۰ عدم وجود فرصتهای شغلی اعلام کرده بودند و ۳ نفر هم عدم ارتباطات را مطرح کرده بودند.

جدول شماره ۴-۶۴. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار

پاسخ دهندگان	بی پاسخ		
۱۰	۴۴	فراوانی	عدم وجود فرصت های شغلی
۱۸,۵	۸۱,۵	درصد	
۳	۵۱	فراوانی	عدم ارتباطات
۵,۶	۹۴,۴	درصد	
۲	۵۲	فراوانی	فقدان تجربه کاری
۳,۷	۹۶,۳	درصد	
۲	۵۲	فراوانی	سایر
۳,۷	۹۶,۳	درصد	
۱	۵۳	فراوانی	انتظارات (حقوق) بیش از توان کارفرما
۱,۹	۹۸,۱	درصد	
۰	۵۴	فراوانی	محدودیت های قانونی برای کارفرما

درصد	۱۰۰	۰
فراوانی	۵۴	۰
درصد	۱۰۰	۰
فراوانی	۵۴	۰
درصد	۱۰۰	۰

نمودار شماره ۴-۴۶. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب دلایل عدم دعوت به کار

۲-۲ اجرای آزمایشی فرایند ثبتی - سازمانی

در این مرحله برای اجرای آزمایشی فرایند ثبتی - سازمانی ، فهرستی از نام و نام خانوادگی و کد ملی دانش آموختگان سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ شش دانشگاه برتر کشور به معاونت اقتصادی و برنامه ریزی سازمان تأمین اجتماعی ارسال و درخواست شد که در صورت وجود کد کارگاهی برای این افراد اعلام فرمایند. از تعداد ۱۴۲۰ اسم ارسالی ، تعداد ۷۰۷ نفر در سال ۱۳۹۴ دارای کد کارگاهی بوده اند .خلاصه این نتایج در ادامه آمده است . لازم به توضیح است به دلایل فنی لزوم تجمیع و پالایش اطلاعات دریافتی از شعب مختلف سازمان تأمین اجتماعی ، بانک داده تجمیع شده این سازمان معمولاً با تأخیر دو ساله آماده می شود . در صورت دسترسی آنلاین به پایگاه شعب ، آخرین وضعیت کد کارگاهی قابل استخراج است.

جدول شماره ۴-۶۵. جامعه پیمایش: دانش آموختگان مقطع دکتری ۶ دانشگاه برتر کشور در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲

دانشگاه	تبریز	تربیت مدرس	تهران	شهید بهشتی	صنعتی امیرکبیر	شریف
دانش آموخته	۸۶	۴۲۸	۴۳۵	۱۷۴	۱۹۱	۱۰۶

جدول شماره ۴-۶۶. دانش آموختگان مورد پیمایش و دانش آموختگان دارای کد کارگاهی به تفکیک جنسیت

	زن	مرد	جمع
کل دانش آموختگان (فایل ارسالی)	۴۷۹	۹۴۱	۱۴۲۰
دانش آموختگان شاغل (فایل دریافتی)	۲۴۴	۴۶۰	۷۰۴

جدول شماره ۴-۶۷. توزیع دانش آموختگان شاغل (دارای کد کارگاهی در تأمین اجتماعی) بر حسب محل اشتغال

محل اشتغال	دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و جهاد دانشگاهی			سایر
تعداد کل	دانشگاه آزاد	پژوهشکده ها و مراکز تحقیقاتی	دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و وابسته به دستگاهها و غیر انتفاعی	وزارتخانه ها ، سازمان ها ، شرکت ها و پیمانکاری ها
۷۰۷	۱۲۶	۶۲	۱۶۱	۳۵۸

جدول شماره ۴-۶۸. توزیع دانش آموختگان شاغل (دارای کد کارگاهی در تأمین اجتماعی) بر حسب استان محل اشتغال

استان	تعداد	استان	تعداد		
آذربایجان شرقی	۳۶	خوزستان	۱۹	کرمانشاه	۹
آذربایجان غربی	۱۳	زنجان	۲	کهیلویه و بویر احمد	۲
اردبیل	۲	سمنان	۲۵	گلستان	۷
اصفهان	۳۶	سیستان و بلوچستان	۳	گیلان	۷
البرز	۱۳	تهران	۳۷۱	لرستان	۱۳
ایلام	۸	فارس	۱۴	مازندران	۲۰
بوشهر	۳	قزوین	۱۵	مرکزی	۱۱
چهار محال و بختیاری	۴	قم	۱۰	هرمزگان	۱۰

خراسان رضوی	۱۱	کردستان	۴	همدان	۷
خراسان شمالی	۱	کرمان	۱۴	یزد	۱۷
خراسان جنوبی	۰	جمع کل	۷۰۷		

جدول شماره ۴-۶۹. توزیع دانش آموختگان شاغل (دارای کد کارگاهی در تأمین اجتماعی) بر حسب دانشگاه محل تحصیل

دانشگاه	تبریز	تربت مدرس	تهران	شهید بهشتی	صنعتی امیرکبیر	شریف	جمع
دانش آموختگان سال ۹۳-۱۹۲	۸۶	۴۲۸	۴۳۵	۱۷۴	۱۹۱	۱۰۶	۱۴۲۰
شاغلان (دارای کد کارگاهی) سال ۱۳۹۴	۳۵	۲۱۱	۲۰۴	۹۰	۱۱۷	۵۰	۷۰۷

جدول شماره ۴-۷۰. توزیع دانش آموختگان شاغل (دارای کد کارگاهی در تأمین اجتماعی) بر حسب گروه عمده رشته

تحصیلی

دانشگاه	علوم پایه	فنی مهندسی	علوم انسانی	کشاورزی ودامپزشکی	هنر	علوم پزشکی	جمع
دانش آموختگان سال ۹۳- ۱۳۹۲	۲۴۶	۴۶۶	۴۲۸	۱۷۰	۴۰	۷۰	۱۴۲۰
شاغلان (دارای کد کارگاهی) سال ۱۳۹۴	۱۰۹	۲۵۵	۲۰۹	۶۷	۲۶	۴۱	۷۰۷
نسبت شاغلان به دانش آموختگان %	۴۴,۳	۵۷,۷	۴۸,۸	۳۹,۴	۶۵	۵۸,۶	۴۹,۸

۲-۳ اجرای آزمایشی فرایند غیر متمرکز

چنانچه قبلاً گفته شد در این فرایند، پیمایش دانش آموختگان هر دانشگاه توسط خود دانشگاه انجام می شود و مؤسسه بعنوان راهنما در اجرای پیمایش، عمل می کند و سپس نتایج آن (با توافق حاصله) برای مؤسسه ارسال می شود. اجرای آزمایشی فرایند غیر متمرکز، اولین اقدام از مراحل اجرای آزمایشی بود که مطابق آنچه در پیشنهادیه طرح آمده بود، با دانشگاه تهران مذاکره شد و پس از برگزاری دو جلسه هماهنگی و یک جلسه تخصصی برای اعضای دفاتر آموزش و اداره فارغ التحصیلان و نمایندگان مهانت آموزشی و دفتر رئیس دانشگاه و برخی از اعضای هیأت علمی آن دانشگاه در تاریخ ۱۲ مرداد ۱۳۹۵ برگزار و ابعاد مختلف طرح و نحوه همکاری دانشگاه برای این مهم تشریح شد. پس از آن فایل نمونه گیری شده از دانش آموختگان مقطع کارشناسی سال ۹۳-۱۳۹۲ دانشگاه مطابق با نظر دانشگاه مبنی بر پوشش کل رشته ها و رعایت تناسب هر رشته به همراه پرسشنامه پیمایش برای دانشگاه ارسال شد.

بنا به تجربه حاصله از تعاملات با دانشگاه در این فرایند، این نیاز احساس شد که دانشگاهها اطلاع کافی از ضرورت و نحوه انجام پیمایش و سوابق آن و ابزارها و دانش مورد نیاز برای اجرای پیمایش ندارند و برای تیم تحقیق مشخص شد که باید این دانش و نیز تجارب جهانی مربوط در یک کارگاه برای دانشگاهها تشریح شود. به این منظور، با توجه به شناخت حاصل از مراکز و متخصصین بین المللی پیمایش دانش آموختگان در جهان، بویژه اروپا و آخرین تجارب موجود در اجرای پیمایش های متمرکز و غیر متمرکز در قالب شبکه های گسترده، تصمیم به برگزاری کارگاه توسط یک متخصص بین المللی گرفته شد. این توانمند سازی دارای دو وجه بود. ابتدا باید مسئولان آموزشی دانشگاه از ضرورت های این امر و نیز احکام قانونی مربوط در برنامه ششم توسعه مطلع و در جریان اهداف قانون گذار از این اقدام قرار می گرفتند و از طرف دیگر کارشناسان دانشگاه با مفاهیم، نکات کلیدی و ابزارها و شیوه های پیمایش آشنا می شدند. لذا برنامه توانمند سازی دانشگاهها با دعوت از معاونان آموزشی دانشگاههای بزرگ برای شرکت در نشست تخصصی آشنایی با مفاهیم و مستندات قانونی و الزامات برنامه ای پیمایش و دعوت از نمایندگان دفاتر آموزش یا امور فارغ التحصیلان دانشگاه برای شرکت در کارگاه پیمایش دانش آموختگان در دو روز ۲ و ۳ خرداد ۱۳۹۶ توسط یک متخصص المانی با اجرا در آمد.

مستندات این نشست و کارگاه در سایت شبکه پیمایش بارگذاری شده است تا دانشگاههای مجری این فرایند بتوانند در هر لحظه بنا به نیاز خود به آن مراجعه کرده و از آن راهنمایی بگیرند.

نتیجه اجرای این مرحله ، استقبال دانشگاهها از این امر بود که برخی ترجیح دادند با تجهیز پایگاه آدرس های دانش آموختگان این فرایند را بصورت غیر متمرکز دنبال کنند و برخی بویژه دانشگاههای غیر انتفاعی با ارسال آدرس های موجود از دانش آموختگان خود به مؤسسه ترجیح داده اند که این کار توسط مؤسسه انجام شود.

پیمایش آزمایشی در دانشگاه تهران نیز پس از شرکت نماینده این دانشگاه در نشست و کارگاه دنبال شد ولی این دانشگاه نیز پس از مدتی اعلام کرد که بدلیل فقدان نیروی کارشناسی و امکانات مورد نیاز ترجیح می دهد که پس از انجام پیمایش ، مؤسسه در استخراج نتایج و تحلیل اقدام کند. (نامه مندرج در پیوست شماره ۴)

به این ترتیب می توان گفت که توان دانشگاهها برای انجام پیمایش بسیار محدود است و یا اینکه هنوز انگیزه های لازم قانونی برای آنها ایجاد نشده است. در این راستا ، با توجه به اینکه انجام پیمایش های متمرکز و ثبتي - سازمانی بخش اعظم کار را بخود اختصاص می دهد و این امر مستلزم تجهیز توان کارشناسی و انفورماتیک مؤسسه برای این کار است ، تصمیم گرفته شد که شبکه پیمایش طراحی و ضمن درج مستندات لازم برای آشنایی دانشگاهها با طراحی پرسشنامه آنلاین ، این فرایند ها تسهیل شود.

بمنظور تسهیل این فرایند ها و نیز بر اساس آخرین تجارب موجود در سطح جهان از انجام پیمایش های دانش آموختگان ، شبکه الکترونیکی پیمایش طراحی شد که با مراجعه به آن در گام اول دانشگاهها در جریان دانش موجود و تجارب بین المللی این کار قرار گیرند و در گام دوم برای تبادل داده ها و مستندات بطور آنلاین و با دسترسی سریع تر بتوانند فرایند پیمایش را سرعت بخشند.

منابع و مآخذ

۱. صالحی ، محمد جواد، « بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و غیر دولتی »، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۷۷.
۲. بیگدلی ، مژگان ، محمد رضا کرامتی و عباس بازرگان ، بررسی رابطه رشته تحصیلی با وضعیت اشتغال دانش آموختگان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران ، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی ، سال ۱۸ شماره ۳ (شماره پیاپی ۶۵) ، ص ۱۱۱-۱۳۱.
۳. قطمیری ، محمد علی ، « بررسی و تبیین مزیت های منطقه ای در اشتغال زایی دانش آموختگان منطقه : وضعیت اقتصادی ، وضعیت آموزش عالی و مزیت های نسبی آشکار شده در استان های فارس ، بوشهر ، کهگیلویه و بویر احمد »، وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ، ۱۳۸۰.
۴. اسدزاده ، احمد، « مطالعه و تبیین مزیت های نسبی منطقه ای در اشتغال زایی دانشگاههای منطقه شمال غرب ایران (استانهای آذربایجان شرقی ، غربی و اردبیل) »، وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۸۱.
۵. نظری ، محسن، « مطالعه و تبیین مزیت های منطقه ای در اشتغال زایی دانش آموختگان توسط دانشگاه منطقه : دانشگاه بوعلی سینا »، وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۸۱.
۶. قارون ، معصومه ، شناسایی ویژگیهای سرمایه انسانی برای نیل به اقتصاد مبتنی بر دانش : مورد کاوی صنایع ساخت شهر تهران، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۹۱.
۱. قارون ، معصومه ، بررسی شایستگی های کانونی و حرفه ای دانش آموختگان رشته های فنی مهندسی دانشگاههای شهر تهران ، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۹۳.
۲. انتظاری ، یعقوب ، ارزیابی اشتغال پذیری رشته های فنی مهندسی ، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، ۱۳۹۳.
۳. خسروی پور ، بهمن و محمد رضا سلیمانپور ، راهکارهای آموزشی مؤثر در اشتغال دانش آموختگان مجتمع آموزش جهاد کشاورزی خوزستان ، فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی ، شماره ۹ ، تابستان و پاییز ۱۳۸۸.

۴. شجاعی ، محمد رضا ، نظام آموزش عالی کشور و اشتغال دانش آموختگان ، سومین همایش اشتغال و نظام آموزش عالی کشور ، دانشگاه تربیت مدرس ، ۱۳۸۸.
۵. صابریان ، معصومه و سعید حاجی آقاجانی ، سرنوشت شغلی دانش آموختگان دانشکده پرستاری سمنان ، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی ، شماره ۹ ، ۱۳۸۲.
۶. حکمت ، مسعود و احمد رضا عمانی ، بررسی علل عدم توانایی دانش آموختگان کشاورزی در ورود به بازار کار مرتبط ، همایش ملی اشتغال دانش آموختگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی ، ۱۳۹۰.
۷. سعیدی رضوانی ، محمد و معصومه محمد حسین زاده ، تحلیل سرنوشت شغلی دانش آموختگان رشته مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد ، کنفرانس آموزش مهندسی در ۱۴۰۴ ، فرهنگستان علوم ، ۱۳۸۸.
8. ILO Thesaurus , see.: <http://www.ilo.org/thesaurus/default.asp>.
9. Schomburg, Harald(2003) *Handbook for Graduate Tracer Studies: Centre for Research on Higher Education and Work*, University of Kassel, Germany.
10. http://www.qtafi.de/handbook_v2.pdf.
11. Millington, C. [nd]. The use of tracer studies for enhancing relevance and marketability in online and distance education. in:
http://wikieducator.org/images/e/e1/PID_424.
12. Zembere S.N. and Chinyama N.P.M (1996) “The University of Malawi Graduate Tracer Study”.University of Malawi.Blantyre.
<http://www.aau.org/studyprogram/notpub/ZEMBERE.pdf>.
13. Ugwuonah G.E. & Omeje K.C.(1998) Final Report of Tracer Study Research Project on Higher Education and Work. Institute for Development Studies, University of Nigeria, Enugu Campus. <http://www.aau.org/studyprogram/notpub/ugowomeje.pdf>.
14. Royal University of Phnom Penh, Quality Assurance Unit, Tracer Study On “RUPP Students’ Employability”Report , Academic year: 2003-2004.
15. Guabel et.al.(2012),Tracking Learners’ and Graduates’ Progression Paths TRACKIT, European University Association, Brussels, Belgium, 2012.
16. Nyanzi, Tom Makumbi& Mr. Moses Banduga, Tracer Study Of Graduates Of College Of Humaities and Social Sciences Of MAKERERE University (2003-2008), Final Report, Planning and Development Department, MAKERERE University, Nov. 2012.
17. Regmi ,Punya Prasad , Tracer Study Of AIT Graduates:2003 – 2008, Asian Institute of Technology, KlongLuang, Pathumthani, Thialnd, January 2009.
18. SZILVIA NYÜSTI and VEROSZTA VEROSZTA ,(2015), INSTITUTIONAL EFFECTS ON BACHELOR-MASTER-LEVEL TRANSITION, International Journal of Social SciencesVol. IV, No. 1 / 2015.

19. EUROGRADUATE Consortium ,(2014),Testing the feasibility of a Graduate Study, final report,German center for Higher Education Research and Science Studies,Germany ,2014.